

USTAWA

z dnia _____ 2017 r.

o jawności życia publicznego¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb dostępu do informacji o sprawach publicznych;
- 2) zasady jawności w procesie stanowienia prawa;
- 3) zasady i tryb prowadzenia działalności, której celem jest wywarcie wpływu na organy władzy publicznej w procesie stanowienia prawa;
- 4) środki unikania konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne, w tym ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej lub pełnieniu niektórych funkcji;
- 5) zakres przedmiotowy oświadczeń o stanie majątkowym, zwanych dalej „oświadczeniami majątkowymi” oraz osoby obowiązane do składania oświadczeń majątkowych;
- 6) zasady składania, dokonywania korekty oraz ujawniania oświadczeń majątkowych, w tym zakres danych, które podlegają ujawnieniu w tych oświadczeniach;
- 7) zasady analizy i kontroli oświadczeń majątkowych;
- 8) środki ochrony sygnalistów;
- 9) środki przeciwdziałania praktykom korupcyjnym;
- 10) zasady odpowiedzialności za naruszenie przepisów ustawy.

Art. 2. 1. Określenia użyte w ustawie oznaczają:

- 1) dokument urzędowy — treść oświadczenia woli lub wiedzy, utrwalona i podpisana w dowolnej formie przez osobę pełniącą funkcję publiczną, w ramach jej kompetencji, skierowana do innego podmiotu lub złożona do akt sprawy;

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych, ustawę z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, ustawę z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze, ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, ustawę z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, ustawę z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, ustawę z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej, ustawę z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora, ustawę z dnia 21 czerwca 1996 r. o urzędach i izbach skarbowych, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, ustawę z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych, ustawę z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, ustawę z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych, ustawę z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, ustawę z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych, ustawę z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ustawę z dnia 30 lipca 2004 r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, ustawę z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego, ustawę z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych, , ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz ustawę z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

- 2) informacja publiczna — informacja o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, informacja o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa;
- 3) jednostka samorządu terytorialnego — gmina, powiat, województwo, a także związek jednostek samorządu terytorialnego;
- 4) informacja publiczna przetworzona – każda informacja publiczna, której podmiot zobowiązany do udostępnienia nie posiada w chwili wpłynięcia wniosku o udostępnienie informacji publicznej, ale wytwarza ją dla wnioskodawcy w oparciu o posiadane zasoby informacyjne, a do jej wytworzenia wymagane są dodatkowe nakłady. Za przetworzenie informacji nie traktuje się skanowania, anonimizacji lub prostego zestawienia informacji;
- 5) kolekcja – uporządkowany zbiór przedmiotów jednego rodzaju, w szczególności dzieł sztuki, numizmatów, zabytków, wyrobów jubilerskich, monet bulionowych, gromadzonych ze względu na ich wartość historyczną, artystyczną lub w celach inwestycyjnych;
- 6) lobbing — każde działanie podmiotów niebędących organami władzy publicznej lub upoważnionymi przez te organy przedstawicielami, prowadzone metodami prawnie dozwolonymi nieuregulowanymi w odrębnych ustawach, zmierzające do wywarcia wpływu na podjęcie przez organ władzy publicznej rozstrzygnięć w określonym kierunku;
- 7) lobbing zawodowy — lobbing o charakterze zarobkowym prowadzony na rzecz osób lub podmiotów w celu uwzględnienia interesów tych osób lub podmiotów;
- 8) podmiot zaangażowany – podmiot prowadzący lobbing niebędący lobbingiem zawodowym;
- 9) lobbysta zawodowy – podmiot prowadzący lobbing zawodowy;
- 10) osoba pełniąca funkcję publiczną – osoba, o której mowa w art. 115 § 19 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137);
- 11) państwowa osoba prawna — państwowa osoba prawna w rozumieniu art. 3 ust. 1-3 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. poz. 2259);
- 12) samorządowa osoba prawna — osoba prawna powoływana, tworzona lub nabyta przez organy jednostek samorządu terytorialnego;
- 13) spółka prawa handlowego:
  - a) spółka handlowa w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1578, 1579 i 2255),
  - b) spółka europejska w rozumieniu ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2142),
- 14) spółka zobowiązana — spółka prawa handlowego spełniająca co najmniej jeden z następujących warunków:
  - a) udział Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego, państwowej lub samorządowej osoby prawnej stanowi co najmniej 20% kapitału zakładowego lub 20% liczby akcji lub udziałów w tej spółce, lub
  - b) Skarb Państwa, jednostka samorządu terytorialnego, państwowa lub samorządowa osoba prawna posiada uprawnienia takie jak przedsiębiorca dominujący w

rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

15) sygnalista – osoba fizyczna lub przedsiębiorca, których współpraca z wymiarem sprawiedliwości polegająca na zgłoszeniu informacji o możliwości popełnienia przestępstwa przez podmiot, z którym jest związana umową o pracę, stosunkiem służbowym lub innym stosunkiem umownym może niekorzystnie wpłynąć na jej sytuację życiową, zawodową, materialną i której prokurator przyznał status sygnalisty.

2. Spółką zobowiązaną jest także każdy podmiot, w którym inna spółka zobowiązana ma co najmniej 20% kapitału zakładowego lub 20% liczby akcji lub udziałów w tej spółce albo spółka, wobec której inna spółka zobowiązana jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 3. 1. Przepisy ustawy nie naruszają przepisów innych ustaw określających odmienne zasady i tryb dostępu do informacji publicznych, pod warunkiem że nie ograniczają obowiązków przekazywania informacji publicznej do centralnego repozytorium informacji publicznej, o którym mowa w art. 14 ust. 1, zwanym dalej "centralnym repozytorium".

2. Przepisów ustawy w zakresie przekazywania informacji publicznej do centralnego repozytorium oraz jej udostępniania w tym repozytorium nie stosuje się do:

1) centralnej bazy danych ksiąg wieczystych, o której mowa w art. 363 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2016 r. poz. 790, 996 i 1159);

2) Krajowego Rejestru Karnego, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1036 i 1629 oraz z 2016 r. poz. 862 i 1579);

3) Krajowego Rejestru Sądowego, o którym mowa w art. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 687, 996 i 1579) oraz elektronicznego katalogu dokumentów spółek, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1 tej ustawy;

4) rejestru zastawów, o którym mowa w art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2016 r. poz. 297 i 1579);

5) rejestru sprawców przestępstw na tle seksualnym, o którym w art. 4 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. poz. 862);

6) do przepisów działu II ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowiska (Dz.U. z 2017, poz. 1405, z późn. zm.).

Rozdział 2

Zasady dostępu do informacji publicznej

Art. 4. 1. Każdemu przysługuje, z zastrzeżeniem art. 8, prawo dostępu do informacji publicznej.

2. Od osoby wykonującej prawo dostępu do informacji publicznej nie żąda się wykazania interesu prawnego lub faktycznego.

Art. 5 1. Prawo dostępu do informacji publicznej obejmuje uprawnienia do:

1) uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji publicznej przetworzonej w takim zakresie, w jakim jest to istotne dla interesu publicznego;

2) wglądu do dokumentów urzędowych;

3) dostępu do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów.

2. Prawo dostępu do informacji publicznej obejmuje uprawnienie do niezwłocznego uzyskania informacji publicznej zawierającej aktualną wiedzę o sprawach publicznych.

3. Uzyskanie informacji publicznej przetworzonej, o której mowa w ust. 1 pkt. 1 wymaga uzasadnienia istotnego interesu publicznego.

4. Jeżeli wniosek nie zawiera uzasadnienia istotnego interesu publicznego podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji publicznej występuje do wnioskodawcy o uzasadnienie w terminie 7 dni od dnia wpłynięcia wniosku.

5. Terminy określone w art. 18 bieżą od dnia złożenia uzasadnienia wniosku.

Art. 6. 1. Informacje publiczne udostępniają władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, będące w posiadaniu takich informacji, w szczególności:

1) organy władzy publicznej;
2) organy samorządów gospodarczych i zawodowych;
3) podmioty reprezentujące zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa;
4) państwowe lub samorządowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego;

5) inne osoby prawne lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego sprawują kontrolę w rozumieniu art. 4 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 229, z późn. zm.);

6) organizacje związkowe i pracodawców;

7) partie polityczne;

8) spółdzielnie mieszkaniowe.

2. Obowiązek udostępnienia informacji publicznej spoczywa na:

1) osobie pełniącej funkcje organu władzy publicznej;
2) osobie pełniącej funkcje organu samorządu gospodarczego albo zawodowego;
3) osobie kierującej podmiotem reprezentującym zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa;

4) osobie kierującej państwową lub samorządową osobą prawną albo osobą prawną samorządu terytorialnego lub inną państwową jednostką organizacyjną albo jednostką organizacyjną samorządu terytorialnego;

5) osobie kierującej inną osobą prawną lub jednostką organizacyjną, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, albo osobą prawną, w której Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów;

6) osobie kierującej organizacją związkową albo organizacją pracodawców;

7) osobie wyznaczonej przez organy partii politycznej do udostępniania informacji publicznej.

8) prezesie zarządu spółdzielni mieszkaniowej.

Art. 7. 1. Udostępnieniu podlega informacja publiczna, w szczególności o:

1) polityce wewnętrznej i zagranicznej, w tym o:

- a) zamierzeniach działań władzy ustawodawczej oraz wykonawczej,
  - b) projektowaniu aktów normatywnych,
  - c) programach w zakresie realizacji zadań publicznych, sposobie ich realizacji, wykonywaniu i skutkach realizacji tych zadań;
- 2) podmiotach, o których mowa w art. 6 ust. 1, w tym o:
- a) statusie prawnym lub formie prawnej,
  - b) organizacji,
  - c) przedmiocie działalności i kompetencjach,
  - d) organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach,
  - e) strukturze własnościowej podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3-5,
  - f) majątku, którym dysponują;
- 3) zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1, w tym o:
- a) trybie działania władz publicznych i ich jednostek organizacyjnych,
  - b) trybie działania państwowych osób prawnych i osób prawnych samorządu terytorialnego w zakresie wykonywania zadań publicznych i ich działalności w ramach gospodarki budżetowej i pozabudżetowej,
  - c) sposobach stanowienia aktów publicznoprawnych,
  - d) sposobach przyjmowania i załatwiania spraw,
  - e) stanie przyjmowanych spraw, kolejności ich załatwiania lub rozstrzygnięcia,
  - f) prowadzonych rejestrach, ewidencjach i archiwach oraz o sposobach i zasadach udostępniania danych w nich zawartych,
  - g) naborze kandydatów do zatrudnienia na wolne stanowiska, w zakresie określonym w przepisach odrębnych,
  - h) liczbie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę;
- 4) informacjach publicznych:
- a) treść aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć,
  - b) dokumentacja przebiegu i efektów kontroli oraz wystąpienia, stanowiska, wnioski i opinie podmiotów ją przeprowadzających,
  - c) treść orzeczeń sądów powszechnych, Sądu Najwyższego, sądów administracyjnych, sądów wojskowych, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu,
  - d) stanowiska w sprawach publicznych zajęte przez organy władzy publicznej i przez funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego,
  - e) treść innych wystąpień i ocen dokonywanych przez organy władzy publicznej,
  - f) ekspertyzy i opinie finansowane ze środków publicznych,
  - g) informacja o stanie państwa, samorządów i ich jednostek organizacyjnych,
  - h) treść i postać innych dokumentów urzędowych,
- 5) majątku publicznym, jego obciążeniach i pożytkach z tego majątku oraz o dochodach i wydatkach publicznych, w tym o:
- a) majątku Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych,
  - b) majątku jednostek samorządu terytorialnego i samorządowych osób prawnych oraz majątku samorządów zawodowych i gospodarczych,
  - c) innych prawach majątkowych przysługujących Skarbowi Państwa i jednostkom samorządu terytorialnego,
  - d) majątku podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 5, pochodzącym z zadysponowania majątkiem, o którym mowa w lit. a-c, oraz pożytkach z tego majątku i jego obciążeniach,

- e) obciążeniach majątku Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego;
- f) dochodach i stratach spółek handlowych, w których podmioty, o których mowa w lit. a-c, mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów Kodeksu spółek handlowych, oraz dysponowaniu tymi dochodami i sposobie pokrywania strat,
- g) państwowym długiem publicznym i długiem Skarbu Państwa,
- h) zobowiązaniach z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostki sektora finansów publicznych,
- i) pomocy publicznej,
- j) podatkach i innych daninach publicznych,
- k) umorzeniach lub ulgach w spłacie zobowiązań na rzecz Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego,
- l) wydatkach ze środków publicznych dokonywanych przez osoby pełniące funkcje publiczne w związku z pełnieniem tych funkcji przy użyciu kart płatniczych.

2. Udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej podlega informacja publiczna określona w pkt 1-3, pkt 4 lit. b, f, g oraz pkt 5.

3. Ekspertyzy i opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 4 lit. f sporządzane na potrzeby postępowania administracyjnego lub sądowego z udziałem podmiotu zobowiązanego do udzielania informacji publicznej udostępnia się po prawomocnym lub ostatecznym zakończeniu tego postępowania.

Art. 8. 1. Nie udostępnia się informacji publicznej:

1) objętej ochroną, o której mowa w przepisach o:

- a) ochronie informacji niejawnych,
- b) przymusowej restrukturyzacji,
- c) ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych.

2) informacji przekazanych przez organizacje międzynarodowe lub inne państwa, jeżeli zostanie to określone przez podmiot przekazujący,

3) naruszającej ochronę prywatności osoby fizycznej, w szczególności jej danych osobowych,

4) zawierającej tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

2. Ochrona, o której mowa w ust. 1 pkt 3 i 4 nie obejmuje:

1) informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia lub wykonywania funkcji,

2) umów cywilnoprawnych zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych oraz wykonywania tych umów; nie udostępnia się adresu zamieszkania strony będącej osobą fizyczną oraz danych osobowych osób fizycznych niebędących stronami tej umowy, a których dotyczy ta umowa,

3) przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa,

4) postępowań administracyjnych prowadzonych na podstawie:

a) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. Nr 89, poz. 414, z późn. zm.), z wyłączeniem projektu budowlanego,

b) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. Nr 115, poz. 741, z późn. zm.),

- c) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.),
- d) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.),
- e) działu V ustawy z dnia z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.),
- f) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. Nr 132, poz. 622, z późn. zm.), z wyłączeniem decyzji, o których mowa w art. 5 ust. 7, art. 6 ust. 7, art. 6m ust. 2b, art. 6o ust. 1 tej ustawy,
- g) ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747, z późn. zm.), z wyłączeniem decyzji, o których mowa w art. 27e tej ustawy,
- h) ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.U. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.), z wyłączeniem instrumentów dzielenia ryzyka, o których mowa w art. 11 ust. 5 tej ustawy

- z wyjątkiem danych osobowych osób trzecich.

5) postępowań o dofinansowanie projektu prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017 r. poz. 1736) lub na podstawie ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. z 2017 r. poz. 1460) wraz ze sprawozdaniami z ich wykonania,

6) postępowań o wydanie koncesji lub zezwoleń na rzecz przedsiębiorców, prowadzonych na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem danych osobowych osób trzecich.

3. Informacje o sprawach rozstrzyganych w postępowaniu przed organami państwa, w szczególności w postępowaniu karnym lub cywilnym, jeżeli postępowanie dotyczy władz publicznych lub innych podmiotów wykonujących zadania publiczne albo osób pełniących funkcje publiczne - w zakresie tych zadań lub funkcji, udostępnia się, z uwzględnieniem przepisów ust. 1-2.

4. Udostępnieniu w trybie niniejszej ustawy nie podlegają informacje i dokumenty, w tym akta sprawy, związane z toczącym się postępowaniem karnym, za wyjątkiem orzeczeń, o których mowa w art. 7 pkt 4 lit. a tiret trzecie, a także związane z postępowaniem przygotowawczym umorzonym z powodu niewykrycia sprawcy przestępstwa, braku wymaganego zezwolenia na ściganie lub wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej.

5. Przepisy ust. 2-4 nie naruszają prawa do informacji o organizacji i pracy organów prowadzących postępowania, w szczególności o czasie, trybie i miejscu oraz kolejności rozpatrywania spraw.

Art. 9. 1. Jednostki sektora finansów publicznych, bank państwowy, przedsiębiorstwa państwowe, instytuty badawcze, spółki zobowiązane, oraz spółdzielnie mieszkaniowe prowadzą rejestr umów cywilnoprawnych zawartych w formie pisemnej oraz umów cywilnoprawnych, których skutkiem jest wydatkowanie środków pieniężnych przez te podmioty w kwocie co najmniej 2 000 zł, zwany dalej „rejestrem umów”.

2. Rejestr umów obejmuje następujące informacje:

- 1) identyfikator umowy nadany przez podmiot prowadzący rejestr;

- 2) data zawarcia umowy;
- 3) dane identyfikujące kontrahenta: nazwa (firma) wraz z numerem NIP, jeżeli go posiada albo imię i nazwisko kontrahenta;
- 4) przedmiot umowy;
- 5) data początkowa i końcowa okresu realizacji umowy;
- 6) całkowita wartość przedmiotu umowy (w kwotach nieobejmujących podatku od towarów i usług), a w przypadku, gdy całkowita wartość przedmiotu umowy nie jest w umowie określona – kwotę zrealizowanych wydatków;
- 7) określenie, czy przedmiot umowy jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej;
- 8) tryb zawarcia umowy;
- 9) informacje o zmianie warunków umowy lub zawartych aneksach.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, wprowadza się do rejestru umów nie później niż 30 dni od daty zawarcia umowy lub od daty dokonania zmian w umowie w zakresie tych informacji.

4. Rejestr umów w formie umożliwiającej przeszukiwanie oraz sortowanie informacji w nim zawartych, udostępnia się w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w art. 11, podmiotu prowadzącego ten rejestr, a w przypadku gdy ten podmiot nie prowadzi Biuletynu Informacji Publicznej – na stronie internetowej tego podmiotu.

5. Informacji, o których mowa w ust. 2, dotyczących umów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych nie udostępnia się w sposób określony w ust. 4.

6. Przedsiębiorstwo państwowe, bank państwowy i spółka zobowiązana, w której udział Skarbu Państwa lub innej spółki zobowiązanej z udziałem Skarbu Państwa, przekracza 20% kapitału zakładowego lub 20% liczby akcji nie udostępnia w sposób określony w ust. 4 informacji, o których mowa w ust. 2.

7. Przedsiębiorstwo państwowe, bank państwowy i spółka zobowiązana udostępnia na stronie internetowej informacje o wydatkach dokonywanych za pomocą służbowych kart płatniczych przez osoby, które mają prawo do korzystania z tych kart w związku z pełnieniem funkcji w tych podmiotach.

8. Nie umieszcza się w rejestrze umów zawartych na podstawie art. 4 pkt 5, 5b i 5c ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1579).

9. W przypadkach określonych w ust. 5, 6 i 8 informacje, o których mowa w ust. 2, przekazuje się Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego na koniec miesiąca, w którym wystąpiły zdarzenia określone w ust. 3.

10. Informacji przekazanych Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego w sposób określony w ust. 8 nie udostępnia się w trybie przewidzianym w niniejszej ustawie.

11. Za prowadzenie, aktualizowanie i udostępnienie rejestru umów, przekazywanie Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego informacji o których mowa w ust. 2 oraz za podanie w rejestrze umów lub przekazanie Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego prawdziwych informacji z odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1 lub członek zarządu wyznaczony przez kolegialny organ zarządzający jednostką organizacyjną, o której mowa w ust. 1.

12. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi oraz zamieści na swojej stronie Biuletynu Informacji Publicznej wzór formularza zapewniającego spełnienie warunków określonych w ust. 4, za pomocą którego podmioty, o których mowa w ust. 1, prowadzą rejestr umów.

13. Prezes Rady Ministrów, określi, w drodze rozporządzenia sposób, tryb i formaty danych przekazywania Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego informacji, w przypadku o którym mowa w ust. 8, uwzględniając konieczność zapewnienia elektronicznego sposobu przetwarzania

przekazywanych danych.

Rozdział 3 **Środki i tryb dostępu do informacji publicznej**

Art. 10. Udostępnianie informacji publicznych następuje w drodze:

- 1) ogłaszania informacji publicznych, w tym dokumentów urzędowych, w Biuletynie Informacji Publicznej, o którym mowa w art. 11;
- 2) udostępniania w centralnym repozytorium, o którym mowa w art. 7b ustawy z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz.U. z 2016 r. poz. 352).
- 3) udostępniania, o którym mowa w art. 13;
- 4) wstępu na posiedzenia organów, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3, i udostępniania materiałów, w tym audiowizualnych i teleinformatycznych, dokumentujących te posiedzenia;

Art. 11. 1. Powszechne udostępnianie informacji publicznej następuje niezwłocznie w urzędowym publikatorze teleinformatycznym - Biuletynie Informacji Publicznej - będącym ujednoczonym systemem stron w sieci teleinformatycznej, zwanym dalej "BIP".

2. Informacje publiczne są udostępniane w BIP przez podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1.

3. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1, są obowiązane do udostępniania w BIP informacji dotyczących sposobu dostępu do informacji publicznych będących w ich posiadaniu i nieudostępnionych w BIP.

4. W przypadku wyłączenia jawności informacji publicznej, w BIP podaje się zakres wyłączenia, podstawę prawną wyłączenia jawności oraz wskazuje się organ lub osobę, które dokonały wyłączenia.

5. Podmioty udostępniające informacje publiczne w BIP są obowiązane do:

- 1) oznaczenia informacji danymi określającymi podmiot udostępniający informację;
- 2) podania w informacji danych określających tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji;
- 3) dołączenia do informacji danych określających tożsamość osoby, która wprowadziła informację do Biuletynu Informacji Publicznej;
- 4) oznaczenia czasu wytworzenia informacji i czasu jej udostępnienia;
- 5) zabezpieczenia możliwości identyfikacji czasu rzeczywistego udostępnienia informacji.

Art. 12. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji tworzy stronę główną BIP:

- 1) zawierającą wykaz podmiotów, o których mowa w art. 6 ust. 1, wraz z odnośnikami umożliwiającymi połączenie z ich stronami;
- 2) zapewniającą dostęp do informacji publicznej oraz możliwość jej przeszukiwania w systemie, o którym mowa w ust. 5;
- 3) zapewniającą dostęp do centralnego repozytorium.

2. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1; przez zastosowanie systemu, o którym mowa w ust. 5, albo innego systemu teleinformatycznego, tworzą własne strony Biuletynu Informacji Publicznej, na których udostępniają informacje podlegające udostępnieniu w tej drodze.

3. Podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1, są obowiązane przekazać ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji informacje niezbędne do zamieszczenia na stronie, o której mowa w ust. 1.

4. Minister właściwy do spraw informatyzacji:

- 1) gromadzi i udostępnia adresy wskazujące strony Biuletynu Informacji Publicznej tworzone przez podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 1;
- 2) gromadzi i udostępnia dane o liczbie pobrań stron, o których mowa w pkt 1;
- 3) nieodpłatnie udostępnia system, o którym mowa w ust. 5.

5. Scentralizowany System Dostępu do Informacji Publicznej stanowi system teleinformatyczny, który umożliwia tworzenie stron Biuletynu Informacji Publicznej, o których mowa w ust. 2, oraz przetwarzanie informacji publicznych, w tym ich przeszukiwanie według kryteriów przedmiotowych i podmiotowych.

6. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania dotyczące układu ujednoczonego systemu stron BIP, w szczególności:
  - a) strukturę strony głównej, o której mowa w ust. 1,
  - b) standardy struktury stron, o których mowa w ust. 2,
  - 2) zakres i tryb przekazywania informacji, o których mowa w ust. 3,
  - 3) wymagania dotyczące zabezpieczania treści informacji publicznych udostępnianych w BIP

- mając na względzie sprawność i jednolitość działania systemu stron BIP, a także uwzględniając konieczność równego traktowania rozwiązań informatycznych oraz potrzebę umożliwienia realizacji prawa do stosowania przez podmioty obowiązane do przekazywania informacji oprogramowania bez konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów z tytułu opłat licencyjnych.

Art. 13. 1. Informacja publiczna, która nie została udostępniona w BIP lub centralnym repozytorium, jest udostępniana na wniosek.

2. Informacja publiczna, która może być niezwłocznie udostępniona, jest udostępniana w formie ustnej lub pisemnej bez pisemnego wniosku.

3. Informacja publiczna, która została udostępniona na wniosek złożony pisemnie podlega udostępnieniu w BIP.

4. Informacja publiczna może być udostępniana:

- 1) w drodze wyłożenia lub wywieszenia w miejscach ogólnie dostępnych;
- 2) przez zainstalowane w miejscach, o których mowa w pkt 1, urządzenia umożliwiające zapoznanie się z tą informacją.

5. Informacja publiczna udostępniona w sposób, o którym mowa w ust. 4 podlega powszechnemu udostępnianiu informacji publicznej w BIP, jeżeli charakter informacji umożliwia taki sposób udostępnienia.

Art. 14. 1. Informacje publiczne udostępniane w sposób, o którym mowa w art. 13, są oznaczane:

- 1) danymi określającymi podmiot udostępniający informację;
- 2) danymi określającymi tożsamość osoby, która wytworzyła informację lub odpowiada za treść informacji;
- 3) danymi określającymi tożsamość osoby, która udostępniła informację;

4) datą udostępnienia

- z wyjątkiem informacji publicznej udostępnionej w formie ustnej.

2. Podmiot udostępniający informację publiczną jest obowiązany zapewnić możliwość:

1) kopiowania informacji publicznej albo jej wydruk lub

2) przesłania informacji publicznej albo przeniesienia jej na odpowiedni, powszechnie stosowany informatyczny nośnik danych.

Art. 15. 1. Udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 17 ust. 2.

2. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie określonym w ust. 1, podmiot obowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 30 dni od dnia złożenia wniosku.

3. Do terminów o których mowa w ust. 1 i 2 art. 35 §5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

4. Wnioskodawcy przysługuje prawo do wniesienia ponaglenia, jeżeli wniosku o udzielenie informacji publicznej nie rozpatrzono w terminie określonym ust. 1-3.

5. Ponaglenie wnosi się do podmiotu, do którego złożono wniosek o udostępnienie informacji publicznej.

6. Ponaglenie rozpatruje się w terminie siedmiu dni od dnia jego otrzymania.

7. Do ponaglenia, o którym mowa w ust. 4-6 stosuje się art. 37 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1257).

Art. 16. 1. Udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje w sposób i w formie zgodnych z wnioskiem, chyba że środki techniczne, którymi dysponuje podmiot obowiązany do udostępnienia, nie umożliwiają udostępnienia informacji w sposób i w formie określonych we wniosku.

2. Jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w sposób lub w formie określonych we wniosku, podmiot obowiązany do udostępnienia powiadamia pisemnie lub w inny sposób wskazany przez wnioskodawcę o przyczynach braku możliwości udostępnienia informacji zgodnie z wnioskiem i wskazuje, w jaki sposób lub w jakiej formie informacja może być udostępniona niezwłocznie.

3. W przypadku określonym w ust. 2, jeżeli w terminie 14 dni od powiadomienia wnioskodawca nie złoży wniosku o udostępnienie informacji w sposób lub w formie wskazanych w powiadomieniu, postępowanie o udostępnienie informacji pozostawia się bez rozpatrzenia.

Art. 17. 1. Dostęp do informacji publicznej jest bezpłatny.

2. Jeżeli w wyniku udostępnienia informacji publicznej na wniosek, o którym mowa w art. 13 ust. 1, podmiot obowiązany do udostępnienia ma ponieść dodatkowe koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w sposób lub formę wskazaną we wniosku, podmiot ten może pobrać od wnioskodawcy opłatę w wysokości odpowiadającej tym kosztom.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, zawiadamia wnioskodawcę o wysokości opłaty.

3. Udostępnienie informacji zgodnie z wnioskiem następuje po upływie 14 dni od dnia powiadomienia wnioskodawcy, chyba że wnioskodawca dokona w tym terminie zmiany wniosku w zakresie sposobu lub formy udostępnienia informacji albo wycofa wniosek.

Art. 18. 1. Odmowa udostępnienia informacji publicznej albo umorzenie postępowania o udostępnienie informacji przez organ władzy publicznej następują w drodze decyzji.

2. Do decyzji, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego, z tym że:

- 1) odwołanie od decyzji rozpoznaje się w terminie 14 dni;
- 2) uzasadnienie decyzji o odmowie udostępnienia informacji zawiera także oznaczenie podmiotów, ze względu na których dobra, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 i 3, wydano decyzję o odmowie udostępnienia informacji.

Art. 19. 1. Do rozstrzygnięć podmiotów obowiązanych do udostępnienia informacji, niebędących organami władzy publicznej, o odmowie udostępnienia informacji oraz o umorzeniu postępowania o udostępnienie informacji przepisy art. 18 stosuje się odpowiednio.

2. Wnioskodawca może wystąpić do podmiotu, o którym mowa w ust. 1, o ponowne rozpatrzenie sprawy. Do wniosku stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące odwołań.

Art. 20. 1. Jawne i dostępne są posiedzenia:

- 1) pochodzących z powszechnych wyborów kolegialnych organów:
  - a) władzy publicznej;
  - b) jednostek pomocniczych jednostek samorządu terytorialnego.
- 2) organów kolegialnych:
  - a) komisji sejmowych i senackich,
  - b) komisji rad jednostek samorządu terytorialnego,
  - c) komisji Rady m. st. Warszawy,
  - d) komisje rad dzielnic.

2. Organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2, są obowiązane zapewnić lokalowe lub techniczne środki umożliwiające wykonywanie prawa dostępu do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów. W miarę potrzeby zapewnia się transmisję audiowizualną lub teleinformatyczną z posiedzeń organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2.

3. Ograniczenie dostępu do posiedzeń organów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2, z przyczyn lokalowych lub technicznych nie może prowadzić do nieuzasadnionego zapewnienia dostępu tylko wybranym podmiotom.

4. Organy, o których mowa w ust. 1 niezwłocznie sporządzają i udostępniają protokoły swoich obrad w BIP. W protokołach zamieszcza się wyniki imiennego lub elektronicznego głosowania.

5. Organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2, niezwłocznie sporządzają i udostępniają stenogramy swoich obrad w BIP, chyba że sporządzą i udostępnią materiały audiowizualne lub teleinformatyczne rejestrujące w pełni te obrady.

6. Organy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2 utrwalają przebieg swoich obrad za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk. Materiały zarejestrowane udostępnia się na wniosek, o ile nie są udostępnione w BIP.

Art. 21. Do skarg rozpatrywanych w postępowaniach o udostępnienie informacji publicznej stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 718, 846 i 996), z tym że:

- 1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi;
- 2) skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

Rozdział 4

Zasady jawności w procesie stanowienia prawa

Art. 22. 1. Rada Ministrów, Prezes Rady Ministrów, ministrowie, Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu i organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego prowadzą odrębne wykazy prac legislacyjnych, zwane dalej „wykazami”, przy czym:

- 1) wykaz prac legislacyjnych Rady Ministrów obejmuje:
  - a) projekty założeń projektów ustaw;
  - b) projekty ustaw;
  - c) projekty rozporządzeń Rady Ministrów;
- 2) wykaz prac legislacyjnych Sejmu oraz Senatu obejmuje:
  - a) projekty ustaw;
  - b) zgłoszone poprawki do projektów oraz dane osoby zgłaszającej poprawkę;
  - c) przebieg prac nad projektem.
- 3) wykazy prac legislacyjnych Prezesa Rady Ministrów i ministrów obejmują odpowiednio projekty rozporządzeń Prezesa Rady Ministrów i ministrów;
- 4) wykaz prac legislacyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego obejmuje projekty uchwał.

2. Wykazy zawierają w szczególności:

- 1) zwięzłą informację o przyczynach i potrzebie wprowadzenia rozwiązań, które planuje się zawrzeć w projekcie;
- 2) wskazanie istoty rozwiązań, które planuje się zawrzeć w projekcie;
- 3) planowany termin wydania;
- 4) imię, nazwisko, stanowisko lub funkcję osoby odpowiedzialnej za opracowanie projektu oraz imię, nazwisko osoby przygotowującej projekt;
- 5) informację o rezygnacji z prac nad projektem, z uwzględnieniem przyczyny tej rezygnacji;
- 6) wykaz podmiotów, które dokonały zgłoszenia w trybie art. 26.

3. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zawiera również:

- 1) wskazanie organu odpowiedzialnego za opracowanie projektu;
- 2) wskazanie organu odpowiedzialnego za przedłożenie projektu Radzie Ministrów;

4. Wykazy podlegają udostępnieniu w BIP organu prowadzącego dany wykaz.

Art. 23. 1. W BIP Rządowego Centrum Legislacji udostępnia się:

- 1) projekty założeń projektów ustaw, projekty ustaw oraz projekty rozporządzeń — z

chwila przekazania tych projektów do uzgodnień z członkami Rady Ministrów;

2) dokumenty urzędowe, opinie i stanowiska wraz z załącznikami dotyczące prac nad projektami, o których mowa w pkt 1.

2. W BIP organu prowadzącego prace nad projektami wymienionymi w ust. 1 pkt 1 mogą być również udostępniane projekty i dokumenty, o których mowa w ust. 1, lub odnośniki do właściwych stron BIP Rządowego Centrum Legislacji.

3. Organ właściwy do wydania aktów prawa miejscowego udostępnia w BIP projekty tych aktów.

Art. 24. 1. Właściwy organ prowadzący uzgodnienia projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy, projektu rozporządzenia, projektu strategii lub projektu uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, biorąc pod uwagę treść projektu, a także uwzględniając inne okoliczności, w tym znaczenie projektu oraz przewidywane skutki społeczno-gospodarcze, stopień jego złożoności oraz jego pilność, może przedstawić projekt do konsultacji publicznych, w tym może skierować projekt do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji w celu przedstawienia ich stanowiska, określając jednocześnie termin do zajęcia stanowiska.

2. Organ właściwy do wydania aktu prawa miejscowego może skierować do konsultacji publicznych projekt takiego aktu mając na względzie okoliczności określone w ust. 1.

3. Projekt może być przedstawiony do konsultacji publicznych bez wysyłania do zainteresowanych podmiotów poprzez jego udostępnienie w BIP właściwego organu prowadzącego uzgodnienia projektu.

4. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia określa sposób i tryb prowadzenia konsultacji publicznych projektów aktów prawnych, określonych w art. 22 ust. 1 pkt 1-3, uwzględniając potrzebę wszechstronnego zaopiniowania przez zainteresowane podmioty społeczne.

Art. 25. 1. Podmiot odpowiedzialny za opracowanie projektu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 może zorganizować wysłuchanie publiczne dotyczące tego projektu.

2. Informacja o terminie i miejscu wysłuchania publicznego dotyczącego projektu podlega udostępnieniu w BIP co najmniej na 7 dni przed dniem wysłuchania publicznego.

3. Jeżeli ze względów lokalowych lub technicznych, w szczególności, gdy liczba osób chętnych do wzięcia udziału w wysłuchaniu publicznym przewyższa możliwości lokalowe, nie jest możliwe zorganizowanie wysłuchania publicznego, podmiot organizujący wysłuchanie publiczne może:

1) zmienić termin lub miejsce wysłuchania publicznego, podając w BIP przyczyny tej zmiany oraz nowy termin lub miejsce wysłuchania publicznego;

2) odwołać wysłuchanie publiczne, podając w BIP przyczyny odwołania.

4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

1) tryb przeprowadzania wysłuchania publicznego dotyczącego projektów,

2) sposób dokumentowania przebiegu wysłuchania publicznego, o którym mowa w pkt 1

— mając na uwadze zapewnienie identyfikacji osób uczestniczących w wysłuchaniu publicznym, swobody prezentacji racji i argumentów uczestników wysłuchania publicznego oraz sprawnego i niezakłóconego przebiegu wysłuchania.

Rozdział 5

Zasady i tryb prowadzenia lobbingu w pracach nad projektami aktów normatywnych.

Art. 26. 1. Wymaga zgłoszenia:

1) lobbing, w tym lobbing zawodowy, jeżeli dotyczy prac nad projektem założeń projektu ustawy, projektem ustawy, projektem rozporządzenia lub projektem innego dokumentu rządowego w szczególności strategii, programu, sprawozdania, informacji, stanowiska Rządu do pozarządowego projektu ustawy lub innego stanowiska, przewidzianego w obowiązujących przepisach;

2) lobbing, w tym lobbing zawodowy, jeżeli dotyczy prac nad projektem ustawy w Sejmie lub w Senacie, w tym prac w komisjach sejmowych lub senackich.

3) lobbing zawodowy, jeżeli dotyczy prac nad projektem uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego.

2. Nie wymaga zgłoszenia udział w:

1) konsultacjach publicznych

2) wysłuchaniu publicznym dotyczących projektów,

3) opiniowaniu na podstawie odrębnych przepisów w szczególności o Radzie Dialogu Społecznego, ustawy o związkach zawodowych, ustawy o organizacjach pracodawców,

4) wykonywanie zleconych opinii, ekspertyz do projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, pod warunkiem wskazania podmiotu zlecającego.

3. Lobbingiem nie jest wyrażanie opinii, w ramach korzystania z wolności wypowiedzi i krytyki społecznej, urzeczywistniania prawa obywateli do ich rzetelnego informowania, jawności życia publicznego oraz kontroli i krytyki społecznej za pomocą mediów.

4. Zgłoszenie wnosi się na urzędowym formularzu odpowiednio do:

1) organu odpowiedzialnego za przedłożenie Radzie Ministrów projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy, projektu rozporządzenia lub projektu innego dokumentu rządowego;

2) przewodniczącego komisji sejmowej lub senackiej rozpatrującej projekt ustawy;

3) właściwego organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego.

5. Zgłoszenie podlega udostępnieniu w BIP właściwego organu prowadzącego prace nad projektem, z wyjątkiem adresów osób fizycznych oraz danych, o których mowa w ust. 6 pkt 2, jako dokument dotyczący prac nad projektem, o którym mowa w ust. 1

6. W zgłoszeniu podaje się:

1) oznaczenie podmiotu zaangażowanego lub lobbysty zawodowego zainteresowanego pracami nad projektem, o którym mowa w ust. 1:

a) nazwę albo imię i nazwisko,

b) adres siedziby albo adres zamieszkania,

c) adres do korespondencji i adres e-mail;

2) imiona i nazwiska oraz adresy do korespondencji osób uprawnionych do reprezentowania podmiotu, o którym mowa w pkt 1;

3) interes, który podmiot zaangażowany lub lobbysta zawodowy przedstawia w odniesieniu do danej regulacji, oraz propozycje rozwiązań, o których uwzględnienie w projekcie będzie zabiegać;

4) imię i nazwisko oraz podpis osoby składającej zgłoszenie oraz datę zgłoszenia.

7. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1:

1) podmiot zaangażowany zainteresowany pracami nad projektem, w przypadku gdy działa on w formie stowarzyszenia, fundacji, organizacji pracodawców lub innej organizacji społecznej lub zawodowej, w tym organizacji pożytku publicznego załącza zestawienie podmiotów finansujących działalność statutową podmiotu zaangażowanego zainteresowanego pracami nad projektem, o którym mowa w ust. 1, zawierające nazwę (firmę) podmiotu finansującego lub imię i nazwisko osoby fizycznej, jeżeli nie prowadzi ona działalności gospodarczej;

2) osoba fizyczna działająca w imieniu własnym i nie jest lobbystą zawodowym lub pełnomocnikiem lobbysty zawodowego załącza zestawienie źródeł dochodów z określeniem podmiotów finansujących za okres 12 miesięcy poprzedzających zgłoszenie, w tym otrzymane darowizny ze wskazaniem darczyńcy;

3) lobbysta zawodowy będący osobą fizyczną lub pełnomocnik lobbysty zawodowego załącza oświadczenie wskazujące oznaczenia podmiotów, których interes reprezentuje w pracach nad określonym projektem jako lobbysta zawodowy oraz zaświadczenie o wpisie do rejestru lobbystów zawodowych;

4) przedstawiciel niebędący podmiotem zaangażowanym reprezentujący przedsiębiorcę zainteresowanego pracami nad projektem i przedsiębiorca ten nie jest lobbystą zawodowym załącza pełnomocnictwo.

8. W zestawieniu, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, uwzględnia się podmiot finansujący, którego kwota wpłat w okresie 12 miesięcy poprzedzających zgłoszenie dokonanych na rzecz finansowania działalności statutowej podmiotu zaangażowanego zainteresowanego pracami nad projektem przekracza wartość przeciętnego wynagrodzenia za pracę w gospodarce narodowej, o którym mowa w art. 20 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. (Dz.U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.), z wyłączeniem kwot uzyskanych ze zbiorów publicznych oraz darowizn 1%.

9. Zestawienia, o których mowa w ust. 7 pkt 1 i 2 oraz oświadczenie, o którym mowa w ust. 6 pkt 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający zestawienie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

10. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 złożone bez zachowania formy lub trybu przewidzianych w ust. 4-9 albo nie zawierające wszystkich elementów treści nie podlega przyjęciu, a podmiot zaangażowany lub lobbysta zawodowy nie może brać udziału w pracach nad projektem.

11. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

1) wzór urzędowego formularza zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem o którym mowa w ust. 1;

2) wzory zestawień, o których mowa w ust. 7 pkt 1 i 2 oraz oświadczenia, o którym mowa w ust. 7 pkt 3

- uwzględniając potrzebę sprawnego przyjmowania zgłoszeń oraz przejrzystość wzorów zestawień i oświadczenia.

Art. 27. Zgłoszenia, o którym mowa w art. 26 ust. 1 nie składa się, jeżeli właściwy organ prowadzący uzgodnienia projektu przedstawił projekt do konsultacji publicznych, o których mowa w art. 24.

Rozdział 6

Zasady wykonywania i kontroli lobbingu zawodowego

Art. 28. 1. Lobbing zawodowy może być wykonywany przez przedsiębiorcę albo przez osobę fizyczną niebędącą przedsiębiorcą na podstawie umowy cywilnoprawnej, po uzyskaniu wpisu do rejestru lobbystów zawodowych.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, wymaga dla swojej ważności zachowania formy pisemnej lub elektronicznej.

Art. 29. 1. Rejestr lobbystów zawodowych, zwany dalej „rejestrem” prowadzi minister właściwy do spraw administracji publicznej.

2. Rejestr prowadzi się w formie elektronicznej w postaci bazy danych.

3. Rejestr zawiera następujące dane:

- 1) oznaczenie akt rejestrowych;
- 2) firmę i adres siedziby przedsiębiorcy wykonującego lobbing zawodowy albo imię, nazwisko, adres zamieszkania i numer PESEL, jeżeli go posiada, osoby fizycznej niebędącej przedsiębiorcą wykonującej lobbing zawodowy;
- 3) w przypadku przedsiębiorców wykonujących lobbing zawodowy - numer w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym, albo numer w ewidencji działalności gospodarczej, o ile taki numer posiadają, oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 4) datę wpisu do rejestru;
- 5) informacje, o których mowa w art. 32 ust. 4;
- 6) informacje o zmianach danych w rejestrze oraz daty wprowadzenia zmian w rejestrze;
- 7) datę i podstawę wykreślenia z rejestru.

4. Rejestr jest jawny.

5. Informacje zawarte w rejestrze podlegają udostępnieniu w BIP organu prowadzącego rejestr, z wyjątkiem adresów zamieszkania osób fizycznych i numeru PESEL.

Art. 30. 1. Wpis do rejestru jest dokonywany na podstawie zgłoszenia.

2. Wpis do rejestru jest odpłatny. Opłatę za wpis do rejestru uiszcza się, dokonując zgłoszenia.

3. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1, wnosi się na urzędowym formularzu i podaje się w nim dane określone w art. 29 ust. 3 pkt 2 i 3.

4. Do zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, załącza się:

- 1) dowód wniesienia opłaty za dokonanie wpisu do rejestru lub jego kopię;
- 2) kopie stron dokumentu potwierdzającego tożsamość - w przypadku osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami, wykonujących lobbing zawodowy.

5. W przypadku stwierdzenia w zgłoszeniu, o którym mowa w ust. 1, braków formalnych, organ prowadzący rejestr wzywa podmiot dokonujący zgłoszenia do usunięcia braków.

6. W przypadku nieusunięcia, w terminie 7 dni, pomimo wezwania organu prowadzącego rejestr, braków formalnych zgłoszenia, organ prowadzący rejestr odmawia dokonania wpisu do rejestru. Odmowa dokonania wpisu następuje w drodze decyzji administracyjnej.

7. Podmioty wpisane do rejestru mają obowiązek zgłosić organowi prowadzącemu rejestr zmiany danych podlegających wpisowi do rejestru w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia. Zgłoszenie zmiany danych w rejestrze nie podlega opłacie.

8. Organ prowadzący rejestr wydaje na żądanie podmiotu wpisanego do rejestru zaświadczenie o wpisie do rejestru.

9. Minister właściwy do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób i tryb zgłaszania i dokonywania wpisów w rejestrze i ich aktualizacji, w tym wzór formularza zgłoszenia,
  - 2) wzór zaświadczenia o wpisie do rejestru,
  - 3) wysokość opłaty za wpis do rejestru, ustalonej na poziomie niestanowiącym ograniczenia w zgłaszaniu zawodowej działalności lobbingowej do rejestru przy czym wysokość opłaty nie może przekroczyć 1000 zł
- kierując się potrzebą sprawności załatwiania dokonywanych zgłoszeń oraz zapewnieniem składania zgłoszeń w formie elektronicznej.

Art. 31. 1. Organ prowadzący rejestr wykreśla z rejestru przedsiębiorcę albo osobę fizyczną:

- 1) których dotyczy prawomocne orzeczenie zakazujące wykonywania lobbingu zawodowego, wydane na podstawie art. 41 Kodeksu karnego lub art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. Nr 197, poz. 1661, z późn. zm.);
  - 2) na wniosek tego przedsiębiorcy albo tej osoby fizycznej.
2. Wykreślenie z rejestru następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 32. 1. Lobbysta zawodowy, po dokonaniu zgłoszenia, o którym mowa w art. 26 ma prawo:

- 1) uzyskiwać wszelkie informacje dotyczące procesu legislacyjnego w stosunku do którego wniósł zgłoszenie;
- 2) przedstawiać stanowiska, opinie, propozycje rozwiązań.

2. Lobbysta zawodowy jest obowiązany doręczyć organowi władzy publicznej lub pracownikowi urzędu obsługującego organ władzy publicznej, przed którym występuje, zaświadczenie o wpisie do rejestru, o którym mowa w art. 30.

3. W przypadku stwierdzenia, że czynności wchodzące w zakres lobbingu zawodowego są wykonywane przez podmiot niewpisany do rejestru, właściwy organ władzy publicznej:

- 1) podejmuje działania mające na celu uniemożliwienie wykonywania czynności przez podmiot niewpisany do rejestru;
- 2) niezwłocznie informuje o tym na piśmie Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

4. Lobbysta zawodowy jest obowiązany zgłaszać do rejestru na bieżąco, jednak nie później niż terminie 30 dni od zaistnienia zdarzenia informacje zawierające:

- 1) wskazanie podmiotów, w których wykonuje lobbing;
- 2) wskazanie podmiotów, w których interesie wykonuje lobbing;
- 3) określenie form lobbingu, wraz ze wskazaniem, czy polega on na wspieraniu określonych projektów, czy też na występowaniu przeciwko tym projektom.

5. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób postępowania pracowników urzędu obsługującego organ władzy publicznej z podmiotem zaangażowanym lub lobbystą zawodowym, w tym sposób dokumentowania podejmowanych kontaktów, mając na

uwadze umożliwienie reprezentowanie interesów podmiotów, na rzecz których jest wykonywana zawodowa działalność lobbingowa, minimalizację zakłócenia czynności urzędu, przy zachowaniu przejrzystości i zgodności z obowiązującym prawem postępowania pracowników urzędu oraz konieczność niezwłocznego uniemożliwienia wykonywania w urzędzie czynności zawodowej działalności lobbingowej przez podmiot niewpisany do rejestru.

6. Zasady wykonywania zawodowej działalności lobbingowej na terenie Sejmu i Senatu określają odpowiednio regulamin Sejmu i regulamin Senatu.

Art. 33. 1. Organy władzy publicznej są obowiązane niezwłocznie udostępnić w BIP informacje o działaniach podejmowanych wobec nich przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingową. Informacja zawiera określenie podmiotu prowadzącego działania wraz ze wskazaniem oczekiwanego przez ten podmiot sposobu rozstrzygnięcia.

2. Kierownicy urzędów obsługujących organy władzy publicznej opracowują raz w roku, do końca lutego, zbiorczą informację o działaniach podejmowanych wobec tych organów w roku poprzednim przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingową.

3. Informacja, o której mowa w ust. 2, zawiera:

- 1) określenie spraw lub projektów, w stosunku do których była podejmowany lobbing zawodowy;
- 2) wskazanie podmiotów, które wykonywały zawodową działalność lobbingową;
- 3) określenie form podjętej zawodowej działalności lobbingowej, wraz ze wskazaniem, czy polegała ona na wspieraniu określonych projektów, czy też na występowaniu przeciwko tym projektom;
- 4) określenie wpływu, jaki wywarł podmiot wykonujący zawodową działalność lobbingową w procesie stanowienia prawa w danej sprawie;
- 5) określenie przypadków wykonywania w urzędzie czynności zawodowej działalności lobbingowej przez podmiot niewpisany do rejestru wraz ze wskazaniem podmiotów wykonujących te czynności.

4. Informacja, o której mowa w ust. 2, podlega niezwłocznie udostępnieniu w BIP.

Rozdział 7

Środki unikania konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne

Art. 34. 1. Osoba pełniąca funkcję publiczną, w czasie pełnienia tej funkcji, oraz, w przypadkach określonych w ustawie, po ustaniu pełnienia tej funkcji, jest obowiązana unikać konfliktu interesów polegającego na wykonywaniu zajęć, które mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub występowanie w interesie podmiotu, w którym nie pełni funkcji publicznej.

2. Kierownik jednostki organizacyjnej może określić zajęcia, których wykonywanie przez osoby pełniące funkcje publiczne zatrudnione w tej jednostce organizacyjnej, z uwagi zakres obowiązków tych osób lub zakres zadań jednostki, oznacza powstanie konfliktu interesów.

Art. 35. 1. Osoba pełniąca funkcje publiczne określone w art. 36, z zastrzeżeniem art. 37, nie może:

- 1) być członkiem organu:
  - a) zarządzającego spółki prawa handlowego,

- b) rady nadzorczej lub organu kontrolnego spółki prawa handlowego,
  - c) zarządzającego lub kontrolnego spółdzielni, z wyjątkiem rady nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej,
  - d) zarządzającego stowarzyszenia lub fundacji posiadających możliwość prowadzenia bądź prowadzących działalność gospodarczą;
- 2) być likwidatorem;
  - 3) być syndykiem lub zarządcą przymusowym w postępowaniu upadłościowym albo nadzorcą lub zarządcą w postępowaniu restrukturyzacyjnym;
  - 4) być pełnomocnikiem wspólnika w spółce prawa handlowego;
  - 5) być zatrudniona lub wykonywać w spółce prawa handlowego lub innych podmiotach prowadzących działalność gospodarczą na jej rzecz jakichkolwiek odpłatnych zajęć;
  - 6) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów albo akcje lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego - w każdej z tych spółek;
  - 7) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami w osobowej spółce prawa handlowego, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem lub pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności; nie dotyczy to działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej, w formie i zakresie gospodarstwa rodzinnego, a także prowadzenia działalności gospodarczej w celu świadczenia usług zarządzania na podstawie umowy o świadczenie usług zarządzania, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.
2. Zakaz określony w ust. 1 pkt 5 nie dotyczy działalności naukowej lub dydaktycznej.

Art. 36. Przepis art. 35 stosuje się w okresie zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji publicznej przez:

- 1) osobę zajmującą kierownicze stanowiska państwowe, wymienione w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe;
- 2) sędziego Trybunału Konstytucyjnego;
- 3) osobę, zajmującą stanowisko:
  - a) dyrektora generalnego, dyrektora departamentu (jednostki równorzędnej) i jego zastępcy oraz naczelnika wydziału (jednostki równorzędnej) - w urzędach naczelnym i centralnym organów administracji rządowej oraz innych organów państwowych,
  - b) dyrektora generalnego urzędu wojewódzkiego, dyrektora wydziału, biura lub delegatury (jednostki równorzędnej) i jego zastępcy oraz głównego księgowego - w urzędach wojewódzkich,
  - c) kierownika urzędu oraz kierownika delegatury urzędu i ich zastępców - w urzędach terenowych organów zespolonej i niezespolonej administracji rządowej;
- 4) pracownika urzędu państwowego, albo członka korpusu służby cywilnej, zajmującego stanowisko zaliczone do grupy stanowisk równorzędnych ze stanowiskami określonymi w pkt 3, w rozumieniu przepisów o wynagradzaniu pracowników urzędów państwowych albo członków korpusu służby cywilnej;
- 5) innego niż wymieniony w pkt 3 i 4 członka korpusu służby cywilnej zatrudnionego w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej;
- 6) doradców lub pełniących funkcje doradców osób zajmujących kierownicze stanowiska

- państwowe wymienione w art. 2 ustawy z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe;
- 7) dyrektora generalnego Najwyższej Izby Kontroli oraz kontrolerów Najwyższej Izby Kontroli;
  - 8) radcę Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej referendarza zatrudnionego w Urzędzie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oraz pracownika zatrudnionego w Urzędzie Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej do wykonywania zadań, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 2261);
  - 9) Przewodniczącego, Zastępcę Przewodniczącego oraz członków Komisji Nadzoru Finansowego;
  - 10) Prezesa, członka zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a także kierującego komórką organizacyjną Centrali Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dyrektora oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz ich zastępców;
  - 11) Prezesa, zastępcy prezesa oraz dyrektora oddziału regionalnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
  - 12) pracownika regionalnej izby obrachunkowej zajmującego stanowiska: prezesa, członka kolegium, naczelnika wydziału oraz inspektora do spraw kontroli;
  - 13) prezesa, wiceprezesa oraz etatowego członka samorządowego kolegium odwoławczego;
  - 14) wójta (burmistrza, prezydenta miasta), zastępcę wójta (burmistrza, prezydenta miasta), członka zarządu powiatu, członka zarządu województwa;
  - 15) skarbnika gminy, sekretarza gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu wójta (burmistrza, prezydenta miasta);
  - 16) skarbnika powiatu, sekretarza powiatu, kierownika jednostki organizacyjnej powiatu, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego powiatową osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu starosty;
  - 17) skarbnika województwa, sekretarza województwa kierownika wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej, osobę zarządzającą i członka organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną oraz inną osobę wydającą decyzje administracyjne w imieniu marszałka województwa;
  - 18) osobę zajmującej kierownicze stanowisko urzędnicze w urzędzie obsługującym organ jednostki samorządu terytorialnego;
  - 19) członka zarządu związku metropolitalnego;
  - 20) osobę zajmującą w banku państwowym stanowisko: prezesa, wiceprezesa, członka zarządu lub skarbnika;
  - 21) osobę zajmującą w przedsiębiorstwie państwowym stanowisko: dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępcy oraz głównego księgowego;
  - 22) osobę pełniącą w spółce zobowiązanej funkcje: prezesa, wiceprezesa lub członka zarządu;
  - 23) osobę zajmującą w agencji państwowej stanowisko: prezesa, wiceprezesa, dyrektora zespołu, dyrektora oddziału terenowego i jego zastępcy - lub stanowisko równorzędne;
  - 24) sędziego, asesora sądowego, prokuratora, asesora prokuratury;
  - 25) funkcjonariusza służb podległych ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, wewnętrznych i Ministrowi Sprawiedliwości;
  - 26) funkcjonariusza służb specjalnych lub żołnierza wyznaczonego na stanowisko służbowe w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego lub Służbie Wywiadu Wojskowego;

- 27) osobę pełniącą czynną służbę wojskową, z wyjątkiem terytorialnej służby wojskowej pełnionej dyspozycyjnie;
  - 28) osobę wykonującą zawód egzaminatora w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami;
  - 29) państwowego inspektora sanitarnego
- chyba, że osoba wymieniona w pkt 1-29 uzyskała zgodę w trybie i na zasadach przewidzianych przepisami odrębnych ustaw.

Art. 37. 1. Osoba wymieniona w art. 36 pkt 3, 4 i 15-23 może pełnić funkcje wymienione w art. 38 pkt 1 lit. b, jeżeli została zgłoszona do objęcia tych funkcji w spółce prawa handlowego przez Skarb Państwa, jednostkę samorządu terytorialnego, ich związek lub związek metropolitalny lub spółkę zobowiązaną, w której jest zatrudniona bądź sprawuje funkcje, tylko w ramach sprawowanego przez te podmioty nadzoru nad działalnością spółki, z tym, że jedna osoba nie może być zgłoszona do więcej niż dwóch spółek.

2. Osoba wymieniona w art. 36 pkt 20-23 może:

- 1) w ramach pełnienia swojej funkcji prowadzić działalność gospodarczą z zakresu zarządzania tą spółką;
- 2) nieodpłatnie pełnić funkcje w organie innej spółki dla której ta spółka jest spółką dominującą w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 38. 1. Osoba fizyczna, nie może, przed upływem trzech lat od zaprzestania zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji wymienionych w art. 36, być zatrudniona lub wykonywać innych odpłatnych zajęć u lub dla przedsiębiorcy, jeżeli:

- 1) brała udział w wydaniu rozstrzygnięć w sprawach indywidualnych dotyczących bezpośrednio tego przedsiębiorcy, wydawaniu wyroków, decyzji administracyjnych,
- 2) brała udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego lub konkursie którego wynikiem było zawarcie umowy dotyczącej robót, dostaw, usług lub zawarcie innej umowy z tym przedsiębiorcą,
- 3) nadzorowała lub była wyznaczona przez zamawiającego jako odpowiedzialna za realizację umowy, o której mowa w pkt 2,
- 4) kierowała jednostką lub komórką organizacyjną, w której zapadło rozstrzygnięcie określone w pkt 1-3.

2. Zakazu z ust. 1 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) rozstrzygnięcie, decyzja, wyrok, o których mowa w ust. 1 zostały wydane więcej niż 4 lata przed zaprzestaniem zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, o której mowa w ust. 1,
- 2) realizacja umowy, o której mowa w ust. 1, zakończyła się więcej niż 4 lata przed zaprzestaniem zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, o której mowa w ust. 1.

3. Zakazy, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą rozstrzygnięć w sprawach indywidualnych, w tym decyzji administracyjnych:

- 1) w sprawie ustalenia wymiaru podatków i opłat lokalnych na podstawie odrębnych przepisów, z wyjątkiem decyzji dotyczących ulg i zwolnień w tych podatkach lub opłatach;
- 2) z zakresu ubezpieczeń społecznych z wyjątkiem decyzji dotyczących umorzenia należności i rozstrzygnięć dotyczących udzielenia ulgi w opłacaniu należności ;
- 3) w sprawie rejestracji pojazdów;
- 4) w sprawie dostępu do informacji publicznej;

- 5) w sprawie wydawania dowodów osobistych;
- 6) sprawie wydawania paszportów;
- 7) w sprawie wydawania świadczeń rodzinnych;
- 8) w sprawie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami.

Art. 39. 1. Radny gminy, radny powiatu, radny województwa, radny dzielnicy i radny m. st. Warszawy nie może:

- 1) wykonywać pracy w ramach stosunku pracy ani umowy cywilnoprawnej w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat, z wyjątkiem zasiadania w zarządzie powiatu i zarządzie województwa;
- 2) wykonywać funkcji kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej jednostki samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat;
- 3) wykonywać pracy w ramach stosunku pracy ani innej umowy cywilnoprawnej w spółce zobowiązanej, w której udziały posiada jednostka samorządu terytorialnego, w której radny uzyskał mandat;
- 4) wykonywać działalności gospodarczej osobiście na rzecz urzędu jednostki samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat, a także na rzecz spółek zobowiązanych i jednostek organizacyjnych jednostki samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat;
- 5) radny nie może posiadać więcej niż 10% udziałów w spółce lub zasiadać we władzach spółki prawa handlowego wykonującej działalność gospodarczą na rzecz urzędu jednostki samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat, a także na rzecz spółek zobowiązanych i jednostek organizacyjnych jednostki samorządu terytorialnego, w której uzyskał mandat.

2. Radny dzielnicy, radny m. st. Warszawy, z uwzględnieniem ust. 1 nie może:

1) wykonywać pracy w ramach stosunku pracy w urzędzie żadnej z dzielnic m. st. Warszawy, oraz wykonywać funkcji kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej żadnej z dzielnic m. st. Warszawy;

2) wykonywać działalności gospodarczej na rzecz m. st. Warszawy oraz na rzecz urzędu m. st. Warszawy oraz na rzecz urzędu żadnej z dzielnic m. st. Warszawy, a także na rzecz spółek zobowiązanych i jednostek organizacyjnych m. st. Warszawy i dzielnic m. st. Warszawy;

3) posiadać więcej niż 10% udziałów w spółce lub zasiadać we władzach spółki prawa handlowego wykonującej działalność gospodarczą na rzecz m. st. Warszawy oraz na rzecz urzędu m. st. Warszawy oraz na rzecz urzędu żadnej z dzielnic m. st. Warszawy, a także na rzecz spółek zobowiązanych i jednostek organizacyjnych m. st. Warszawy i dzielnic m. st. Warszawy.

Art. 40. 1. Radny gminy, radny powiatu, radny województwa nie może prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami z wykorzystaniem odpowiednio mienia komunalnego, mienia powiatu lub mienia województwa, w którym radny uzyskał mandat, a także zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem czy pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

2. Radni i ich małżonkowie oraz małżonkowie wójtów, zastępców wójtów, skarbników gminy, sekretarzy gminy, kierowników gminnych samorządowych jednostek organizacyjnych oraz osób zarządzających i członków organów zarządzających gminnymi osobami prawnymi nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami spółek handlowych z udziałem gminnych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby.

3. Radni i ich małżonkowie oraz małżonkowie członków zarządu powiatu, skarbników powiatu, sekretarzy powiatu, kierowników powiatowych samorządowych jednostek organizacyjnych oraz osób zarządzających i członków organów zarządzających powiatowymi osobami prawnymi nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami spółek handlowych z udziałem powiatowych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby.

4. Radni i ich małżonkowie oraz małżonkowie członków zarządu województwa, skarbników województwa, sekretarzy województwa, kierowników wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych oraz osób zarządzających i członków organów zarządzających wojewódzkimi osobami prawnymi nie mogą być członkami władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych ani pełnomocnikami spółek handlowych z udziałem wojewódzkich osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby.

5. Radni nie mogą posiadać pakietu większego niż 10% udziałów lub akcji w spółkach handlowych z udziałem samorządowych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby. Udziały lub akcje przekraczające ten pakiet powinny być zbyte przez radnego w ciągu 3 miesięcy od pierwszej sesji rady gminy, rady powiatu albo sejmiku województwa.

Art. 41. 1. Zgodę na zatrudnienie lub wykonywanie innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy przed upływem okresu wskazanego w art. 38 ust. 1 po zaprzestaniu zajmowania lub pełnienia funkcji przez osoby wymienione w art. 36, wyraża Komisja do spraw Rozstrzygania Konfliktu Interesów powołana przez Prezesa Rady Ministrów, zwana dalej „Komisją”.

2. Zgoda może zostać wyrażona w uzasadnionych przypadkach, jeżeli podjęcie zatrudnienia lub wykonywanie innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy nie spowoduje konfliktu interesów.

3. Wniosek o wyrażenie zgody może złożyć osoba, które zajmowała lub pełniła funkcje wymienione w art. 36 objęta zakazem, o którym mowa w art. 38 ust. 1, lub przedsiębiorca.

4. Komisja rozpatruje sprawy w składach trzyosobowych.

5. Do postępowania przed Komisją stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

6. Komisja może rozpatrzyć wniosek o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 1 w trybie milczącego załatwienia sprawy.

7. Decyzje Komisji są podejmowane w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 1, i są ostateczne.

8. Decyzje Komisji są jawne i udostępniane w BIP wraz z danymi osoby, której decyzja dotyczy.

9. Obsługę Komisji zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

10. Prezes Rady Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, organizację pracy, liczebność i skład Komisji, zasady wynagradzania jej członków oraz zawartość wniosku, o którym mowa w ust. 3, uwzględniając sprawne rozpatrywanie wniosku.

11. Do osób wymienionych w art. 42 ust. 5 przepisu ust. 1 nie stosuje się.

Art. 42. 1. Osoby wymienione w art. 36 oraz posłowie i senatorowie obowiązani są do złożenia przełożonemu oświadczenia o działalności gospodarczej prowadzonej przez małżonka lub jego miejsca zatrudnienia - przed powołaniem, mianowaniem, zatrudnieniem lub wyborem, a także o zamiarze podjęcia takiej działalności lub zmianie jej charakteru - w trakcie pełnienia funkcji.

2. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 nie podlega udostępnieniu w BIP.

3. Komisja, na wniosek przełożonego lub osoby zainteresowanej, wydaje, w terminie 14 dni od

dnia złożenia wniosku, opinię, czy działalność gospodarcza, o której mowa w ust. 1, może wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność osoby wymienionej w art. 1. Przepisy art. 41 ust. 2-5 stosuje się odpowiednio, z tym że opinię doręcza się w każdym przypadku przełożonemu.

4. W przypadku funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Krajowej Administracji Skarbowej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Służby Ochrony Państwa, opinię, o której mowa w ust. 3 wydaje odpowiednio Komendant Główny Policji, Komendant Główny Straży Granicznej, Szef Krajowej Administracji Skarbowej, Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szef Agencji Wywiadu, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szef Służby Wywiadu Wojskowego, Komendant Służby Ochrony Państwa.

5. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, Prezes Rady Ministrów, sędzia Trybunału Konstytucyjnego, Szef Kancelarii Prezydenta, Szef Kancelarii Sejmu, Szef Kancelarii Senatu, Prezes Najwyższej Izby Kontroli, Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich, Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prezes Narodowego Banku Polskiego, Przewodniczący Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji, Główny Inspektor Pracy, Prezes Polskiej Akademii Nauk, Kierownik Krajowego Biura Wyborczego oraz Rzecznik Ubezpieczonych składają oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego. Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezes Trybunału Konstytucyjnego składają oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Poseł składa oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 Marszałkowi Sejmu, senator składa to oświadczenie Marszałkowi Senatu.

Art. 43. 1. Tworzy się Rejestr Korzyści.

2. W Rejestrze Korzyści ujawniane są korzyści uzyskiwane przez osoby, o których mowa w ust. 7, lub ich małżonków.

3. Do Rejestru Korzyści należy zgłaszać informacje o:

1) wszystkich stanowiskach i zajęciach wykonywanych zarówno w administracji publicznej, jak i w instytucjach prywatnych, z tytułu których pobiera się wynagrodzenie, oraz pracy zawodowej wykonywanej na własny rachunek;

2) faktach materialnego wspierania działalności publicznej prowadzonej przez zgłaszającego;

3) darowiznie otrzymanej od podmiotów krajowych lub zagranicznych, jeżeli wartość przekracza 25% przeciętne miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego;

4) wyjazdach krajowych lub zagranicznych niezwiązanych z pełnioną funkcją publiczną, jeżeli ich koszt nie został pokryty przez zgłaszającego lub jego małżonka albo instytucje ich zatrudniające bądź partie polityczne, zrzeszenia lub fundacje, których są członkami;

5) innych uzyskanych korzyściach, o wartościach większych niż wskazane w pkt 3, niezwiązanych z zajmowaniem stanowisk lub wykonywaniem zajęć albo pracy zawodowej, o których mowa w pkt 1.

4. Zgłoszenie do Rejestru Korzyści składa się w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, jeżeli środki techniczne, którymi dysponuje podmiot przyjmujący zgłoszenie umożliwiają dokonanie tej czynności.

5. Przy podawaniu informacji zgłaszający jest obowiązany zachować największą staranność i

kierować się swoją najlepszą wiedzą.

6. Wszystkie zmiany danych objętych Rejestrem Korzyści należy zgłosić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia ich zaistnienia.

7. Informacje, o których mowa w ust. 2-5, do Rejestru Korzyści jest obowiązany zgłosić:

- 1) członek Rady Ministrów;
- 2) sekretarz i podsekretarz stanu;
- 3) kierownik urzędu centralnego lub jego zastępca;
- 4) wojewoda i wicewojewodów;
- 5) członek zarządu województwa, sekretarz województwa, skarbnik województwa;
- 6) członek zarządu powiatu, sekretarzy powiatu, skarbnik powiatu;
- 7) wójt (burmistrz, prezydent miasta), zastępca wójta, sekretarz gminy, skarbnik gminy;
- 8) członek zarządu związku metropolitalnego, sekretarz związku metropolitalnego i skarbnik związku metropolitalnego;

9) radny rady gminy, radny rady powiatu, radny województwa, radny Rady Miasta Stołecznego Warszawy, radny rady dzielnicy Miasta Stołecznego Warszawy.

8. Rejestr Korzyści jest jawny.

9. Rejestr Korzyści prowadzi Państwowa Komisja Wyborcza.

10. Ujawnienie informacji w Rejestrze Korzyści nie zwalnia od obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego.

11. Wzór formularza zgłoszenia do Rejestru Korzyści zawierający szczegółowy zakres informacji zawieranych w zgłoszeniu stanowi załącznik do ustawy.

Rozdział 8

Oświadczenia majątkowe

Oddział 1

Zakres przedmiotowy oświadczeń majątkowych

Art. 44. 1. Oświadczenie majątkowe dotyczy majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową składającego oświadczenie majątkowe.

2. Oświadczenie majątkowe zawiera imię i nazwisko składającego wraz z numerem PESEL oraz adresem zamieszkania, wskazanie stanowiska, funkcji lub zawodu, z którym wiąże się obowiązek złożenia oświadczenia, a w przypadku osób pozostających w związkach małżeńskich - informacje o panującym między małżonkami ustroju majątkowym.

3. W oświadczeniu majątkowym podaje się informacje o:

- 1) posiadanych zasobach pieniężnych, zgromadzonych w walucie polskiej lub walutach obcych na rachunkach bankowych lub rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, oraz w gotówce;
- 2) posiadanych instrumentach finansowych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2014 r. poz. 94 i 586);
- 3) posiadanych polisach ubezpieczeniowych o charakterze kapitałowym, w szczególności powiązanych z funduszem inwestycyjnym;
- 4) prawie do dysponowania zasobami finansowymi innych podmiotów;
- 5) posiadanych nieruchomościach oraz tytule ich posiadania;

- 6) posiadaniem gospodarstwa rolnym oraz tytule ich posiadania;
- 7) mieniu nabytym, również przez małżonka, od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub samorządowej osoby prawnej, spółek w których udział Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego przekracza 10% kapitału zakładowego lub 10% liczby akcji oraz spółek od nich zależnych nabytym w drodze przetargu w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia;
- 8) członkostwie w organach spółek prawa handlowego i innych osób prawnych, w tym w fundacji, stowarzyszeń i spółdzielni prowadzących działalność gospodarczą, a także pełnieniu innych funkcji w tych podmiotach;
- 9) posiadanych udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego
- 10) uczestniczeniu w osobowych spółkach prawa handlowego wraz z informacją o wysokości wniesionych wkładów;
- 11) zatrudnieniu lub wykonywaniu innych zajęć w spółkach prawa handlowego lub innych podmiotach prowadzących działalność gospodarczą;
- 12) prowadzonej działalności gospodarczej, zarządzaniu taką działalnością oraz byciu pełnomocnikiem lub przedstawicielem w prowadzeniu takiej działalności;
- 13) posiadanych składnikach mienia ruchomego o wartości jednostkowej lub wartości kolekcji o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym również wchodzących w skład gospodarstwa rolnego oraz prowadzonej działalności gospodarczej przez osobę wypełniającą oświadczenie majątkowe oraz małżonka pozostającego w ustroju wspólności majątkowej;
- 14) posiadanych pojazdach mechanicznych;
- 15) zobowiązaniach pieniężnych o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym wierzytelnościach, a także zawartych umowach poręczenia, w których składający oświadczenie zobowiązał się wykonać zobowiązanie, jeżeli jego wysokość przekracza 10 000 złotych;
- 16) innych prawach majątkowych, których wartość przekracza 10 000 złotych;
- 17) dochodzie uzyskanym przez osobę zobowiązaną do składania oświadczeń majątkowych w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia, wraz z podaniem stron umowy oraz każdym innym przysporzeniu majątkowym o wartości powyżej 1000 złotych uzyskanym w tym roku;
- 18) nabyciu i zbyciu papierów wartościowych i osiągniętego z tego tytułu dochodu lub poniesionej straty w roku podatkowym poprzedzającym złożenie oświadczenia majątkowego.

4. Informacje, o których mowa w ust. 3, obejmują w szczególności:

- 1) dane identyfikujące składnik majątkowy lub prawo majątkowe, w szczególności w odniesieniu do nieruchomości ich położenie i wielkość;
- 2) wartość składnika majątkowego, zobowiązania lub prawa;
- 3) wysokość dochodu bądź przychodu;
- 4) przedmiot i formę prowadzonej działalności;
- 5) treść zobowiązania lub prawa, w tym warunki umowy, wysokość kwoty z umowy oraz tą pozostałą do spłaty;
- 6) dane stron stosunku prawnego.

5. W oświadczeniu majątkowym podaje się informacje według stanu na dzień określony w art. 47 ust. 1 lub art. 50 ust. 3, a także zmiany mające wpływ na ukształtowanie się tego stanu zachodzące w trakcie roku poprzedzającego te daty.

6. W oświadczeniu majątkowym wymienia się, która z osób najbliższych: małżonek, dzieci, rodzeństwo, rodzice, obowiązana jest do złożenia oświadczenia majątkowego oraz podaje się

podstawę prawną obowiązku złożenia oświadczenia majątkowego zgodnie z art. 46. W oświadczeniu majątkowym nie wymienia się osób, których oświadczenia majątkowe nie podlegają publikacji na podstawie art. 57 ust. 2.

Art. 45. Wzór formularza oświadczenia majątkowego zawierający szczegółowy zakres informacji zawieranych w oświadczeniu stanowi załącznik do ustawy wraz z instrukcją jego wypełnienia.

Oddział 2

Podmioty obowiązane do składania oświadczenia majątkowego oraz zasady i tryb jego składania

Art. 46. Oświadczenie majątkowe jest obowiązany złożyć:

- 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 2) osoba zarejestrowana jako kandydat na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej — Przewodniczącemu Państwowej Komisji Wyborczej;
- 3) Marszałek i wicemarszałek Sejmu — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) Marszałek i wicemarszałek Senatu — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) Prezes Rady Ministrów, wiceprezes Rady Ministrów i członek Rady Ministrów — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 6) Prezes oraz wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 7) członek Kolegium Najwyższej Izby Kontroli — Marszałkowi Sejmu;
- 8) Prezes, pierwszy zastępca Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz wiceprezes Narodowego Banku Polskiego, członek Rady Polityki Pieniężnej oraz członek Zarządu Narodowego Banku Polskiego — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 9) Przewodniczący, Zastępca Przewodniczącego i członek Komisji Nadzoru Finansowego — Prezesowi Rady Ministrów;
- 10) Rzecznik Praw Obywatelskich oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 11) Rzecznik Praw Dziecka oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 12) Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 13) Prezes Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 14) Przewodniczący oraz członek Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 15) członek Rady Mediów Narodowych — Marszałkowi Sejmu;
- 16) Główny Inspektor Pracy oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 17) Rzecznik Finansowy — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 18) Rzecznik Praw Pacjenta oraz jego zastępca — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 19) członek Państwowej Komisji Wyborczej – Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 20) Szef Krajowego Biura Wyborczego — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 21) Prezes oraz wiceprezes Polskiej Akademii Nauk — Prezesowi Rady Ministrów;
- 22) Prezes oraz wiceprezes Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej — Prezesowi Rady Ministrów;

- 23) Szef Kancelarii Prezydenta i jego zastępca, sekretarz stanu i podsekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 24) Szef Kancelarii Sejmu oraz jego zastępca — Marszałkowi Sejmu;
- 25) Szef Kancelarii Senatu oraz jego zastępca — Marszałkowi Senatu;
- 26) Szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz jego zastępca — Prezesowi Rady Ministrów;
- 27) sekretarz stanu i podsekretarz stanu — Prezesowi Rady Ministrów;
- 28) osoba pełniąca funkcję naczelnego lub centralnego organu administracji rządowej niewymienionego w innych punktach niniejszego artykułu oraz jego zastępca — organowi nadzorującemu;
- 29) poseł — Marszałkowi Sejmu;
- 30) senator — Marszałkowi Senatu;
- 31) poseł do Parlamentu Europejskiego wybrany w Rzeczypospolitej Polskiej — Marszałkowi Sejmu;
- 32) członek Trybunału Stanu — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego,
- 33) Prezes Trybunału Konstytucyjnego — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 34) sędzia Trybunału Konstytucyjnego — Prezesowi Trybunału Konstytucyjnego;
- 35) Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego i Prezesi Sądu Najwyższego — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
- 36) sędzia Sądu Najwyższego — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego,
- 37) sędzia sądu powszechnego — właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego, zaś prezes i wiceprezes sądu apelacyjnego — Krajowej Radzie Sądownictwa;
- 38) sędzia sądu wojskowego — właściwemu prezesowi wojskowego sądu okręgowego, zaś prezes i wiceprezes wojskowego sądu okręgowego — Krajowej Radzie Sądownictwa;
- 39) Prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wiceprezesi Naczelnego Sądu Administracyjnego — Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej
- 40) sędzia wojewódzkiego sądu administracyjnego — właściwemu prezesowi wojewódzkiego sądu administracyjnego, prezes i wiceprezes wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz sędzia Naczelnego Sądu Administracyjnego — Prezesowi Naczelnego Sądu Administracyjnego;
- 41) ławnik - właściwemu prezesowi sądu;
- 42) asesor sądowy, starszy referendarz sądowy, referendarz sądowy, asystent sędziego i starszy asystent sędziego w sądach powszechnych i w sądach administracyjnych — właściwemu prezesowi sądu;
- 43) asystent sędziego w sądach wojskowych – właściwemu prezesowi sądu;
- 44) dyrektor sądu powszechnego, dyrektor sądu administracyjnego, dyrektor sądu wojskowego i ich zastępcy — Ministrowi Sprawiedliwości;
- 45) prokurator — odpowiednio właściwemu prokuratorowi regionalnemu, prokuratorowi okręgowemu, naczelnikowi oddziałowej komisji lub naczelnikowi oddziałowego biura lustracyjnego;
- 46) Zastępca Prokuratora Generalnego, Dyrektor Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Dyrektor Biura Lustracyjnego, prokurator Prokuratury Krajowej, prokurator Głównej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, prokurator Biura Lustracyjnego, prokurator regionalny, prokurator Wydział Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przeszłości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej, prokurator okręgowy oraz naczelnik oddziałowej komisji i naczelnik oddziałowego biura lustracyjnego — Prokuratorowi Generalnemu;
- 47) asesor prokuratury oraz asystent prokuratora — kierownikowi właściwej powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury;

- 48) Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, członek Zarządu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz członek Rady Nadzorczej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych — Prezesowi Rady Ministrów;
- 49) kierujący komórką organizacyjną centrali Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, dyrektor oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ich zastępcy - Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych;
- 50) Prezes i zastępca Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, członek Rady Ubezpieczenia Społecznego Rolników — Prezesowi Rady Ministrów,
- 51) dyrektor biura i osoba kierująca zespołem w Centrali Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, dyrektor oddziału regionalnego Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, kierownik placówki terenowej Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz ich zastępcy – Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 52) Prezes i zastępca Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, członek Rady Narodowego Funduszu Zdrowia — Prezesowi Rady Ministrów,
- 53) dyrektor departamentu lub biura w centrali Narodowego Funduszu Zdrowia oraz jego zastępca – Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 54) dyrektor oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia oraz jego zastępca - Prezesowi Narodowego Funduszu Zdrowia;
- 55) członek rady oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia – ministrowi właściwemu do spraw zdrowia;
- 56) wojewoda oraz wicewojewoda — Prezesowi Rady Ministrów;
- 57) osoba zajmująca stanowisko dyrektora generalnego urzędu — Szefowi Służby Cywilnej;
- 58) urzędnik służby cywilnej — dyrektorowi generalnemu urzędu, a w przypadku gdy stanowiska dyrektora generalnego w urzędzie nie utworzono – kierownikowi urzędu;
- 59) członek korpusu służby cywilnej zatrudniony na wyższym stanowisku w służbie cywilnej, stanowisku średniego szczebla zarządzania w służbie cywilnej - dyrektorowi generalnemu urzędu, a w przypadku gdy stanowiska dyrektora generalnego w urzędzie nie utworzono – kierownikowi urzędu;
- 60) członek korpusu służby cywilnej zajmujący stanowisko koordynujące i stanowisko samodzielne w służbie cywilnej — dyrektorowi generalnemu urzędu, a w przypadku gdy stanowiska dyrektora generalnego w urzędzie nie utworzono – kierownikowi urzędu;
- 61) członek korpusu służby cywilnej zatrudniony w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw finansów publicznych lub w jednostkach organizacyjnych Krajowej Administracji Skarbowej — dyrektorowi generalnemu urzędu, a w przypadku gdy stanowiska dyrektora generalnego w urzędzie nie utworzono – kierownikowi urzędu;
- 62) członek korpusu służby cywilnej zatrudniony na stanowiskach inspektorów lub kontrolerów w urzędach stanowiących aparat pomocniczy terenowych organów administracji rządowej, komendach, inspektoratach i innych jednostkach organizacyjnych stanowiących aparat pomocniczy kierowników zespolonych służb, inspekcji i straży wojewódzkich oraz kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży – kierownikowi urzędu;
- 63) członek służby zagranicznej zajmujący stanowisko kierownicze w służbie zagranicznej, stanowiska personelu dyplomatyczno-konsularnego oraz następujące stanowisko personelu pomocniczego: kierownik kancelarii tajnej, pełnomocnik do spraw ochrony informacji niejawnych, radca prawny, audytor wewnętrzny, główny specjalista, główny księgowy, radca ministra, naczelnik wydziału, radca generalny, starszy radca ministra, główny specjalista do spraw legislacji, główny księgowy resortu – dyrektorowi generalnemu służby zagranicznej;

- 64) dyrektor generalny, dyrektor departamentu (jednostki równorzędnej) i jego zastępca, naczelnik wydziału (jednostki równorzędnej) w urzędach, do których stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2142) – kierownikowi urzędu;
- 65) pracownik zatrudniony w urzędzie, do którego stosuje się przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędu państwowych, na stanowisku urzędniczym równorzędnym pod względem płacowym ze stanowiskami w pkt 64;
- 66) osoba upoważniona do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu organu — dyrektorowi generalnemu urzędu, a w przypadku gdy stanowiska dyrektora generalnego w urzędzie nie utworzono – kierownikowi urzędu;
- 67) Szef Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 68) urzędnik Sądu Najwyższego oraz pracownik Sądu Najwyższego, chyba, że pełni wyłącznie funkcje usługową — Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego;
- 69) urzędnik sądu administracyjnego zatrudniony na stanowisku głównego księgowego, radcy prawnego, kierownika oddziału, audytora wewnętrznego oraz pełnomocnika ochrony do spraw informacji niejawnych— właściwemu prezesowi sądu;
- 70) urzędnik sądu powszechnego i wojskowego oraz powszechnej jednostki organizacyjnej prokuratury zatrudniony na stanowisku samodzielny — odpowiednio właściwemu prezesowi sądu albo kierownikowi właściwej jednostki organizacyjnej prokuratury;
- 71) członek Krajowej Izby Odwoławczej — Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych;
- 72) ekspert, asesor i aplikant ekspercki w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej — Prezesowi Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej;
- 73) okręgowy inspektor pracy i jego zastępca, pracownik Państwowej Inspekcji Pracy wykonujących czynności kontrolne lub zatrudniony na stanowiskach głównego księgowego, radcy prawnego – Głównemu Inspektorowi Pracy;
- 74) oficer zawodowy oraz podoficer pełniący zawodową służbę wojskową w organach finansowych i logistycznych – Ministrowi Obrony Narodowej za pośrednictwem Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej;
- 75) Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej – Ministrowi Obrony Narodowej;
- 76) żołnierz Żandarmerii Wojskowej - Komendantowi Głównemu Żandarmerii Wojskowej;
- 77) Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i jego zastępca oraz Szef Agencji Wywiadu i jego zastępca — ministrowi-członkowi Rady Ministrów właściwemu do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, a jeżeli nie został powołany - Prezesowi Rady Ministrów;
- 78) funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz funkcjonariusz Agencji Wywiadu i pracownik jednej z tych Agencji, chyba, że ten pracownik pełni wyłącznie czynności usługowe, odpowiednio Szefowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo Szefowi Agencji Wywiadu;
- 79) Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego i jego zastępca oraz Szef Służby Wywiadu Wojskowego i jego zastępca — ministrowi-członkowi Rady Ministrów właściwemu do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, a jeżeli nie został powołany - Prezesowi Rady Ministrów;
- 80) funkcjonariusz Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz funkcjonariusz Służby Wywiadu Wojskowego, żołnierz zawodowy wyznaczony na stanowiska służbowe w jednej z tych służbach i pracownik jednej z tych służb, chyba, że ten pracownik pełni wyłącznie czynności usługowe — odpowiednio Szefowi Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo Szefowi Służby Wywiadu Wojskowego;
- 81) Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, jego zastępca — ministrowi-członkowi Rady Ministrów właściwemu do spraw koordynowania działalności służb specjalnych, a jeżeli nie został

powołany - Prezesowi Rady Ministrów;

82) funkcjonariusz Centralnego Biura Antykorupcyjnego i pracownik tego Biura, chyba, że ten pracownik pełni wyłącznie czynności usługowe — Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego;

83) Komendant Służby Ochrony Państwa i jego zastępca — ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;

84) funkcjonariusz i pracownik Służby Ochrony Państwa chyba, że ten pracownik pełni wyłącznie czynności usługowe — Komendantowi Służby Ochrony Państwa;

85) funkcjonariusz Służby Celno-Skarbowej — kierownikowi właściwej jednostki organizacyjnej;

86) osoba zatrudniona w Krajowej Informacji Skarbowej, izbie administracji skarbowej, Krajowej Szkole Skarbowości oraz Centrum Informatyki Krajowej Administracji Skarbowej - kierownikowi jednostki organizacyjnej Krajowej Administracji Skarbowej, w której osoba jest zatrudniona;

87) dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej, dyrektor izby administracji skarbowej, naczelnik urzędu skarbowego, naczelnik urzędu celno-skarbowego, dyrektor Szkoły, dyrektor Centrum oraz ich zastępcy - Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej;

88) Komendant Główny Policji i jego zastępca - ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;

89) Komendant Centralnego Biura Śledczego Policji, Komendant Biura Spraw Wewnętrznych Policji, komendanci wojewódzcy Policji, Komendant Stołeczny Policji, Komendant-Rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, dyrektor Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji i komendanci szkół policyjnych i ich zastępcy – Komendantowi Głównemu Policji;

90) funkcjonariusz i pracownik Policji, chyba, że ten pracownik pełni wyłącznie czynności usługowe - właściwemu miejscowo komendantowi;

91) Komendant Główny Straży Granicznej i jego zastępca — ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;

92) komendant oddziału Straży Granicznej, komendant placówki i dywizjonu Straży Granicznej, komendant ośrodka szkolenia Straży Granicznej oraz komendant ośrodka Straży Granicznej — Komendantowi Głównemu Straży Granicznej;

93) funkcjonariusz i pracownik Straży Granicznej chyba, że ten pracownik pełni wyłącznie czynności usługowe — - właściwemu miejscowo komendantowi;

94) Komendant Główny Państwowej Straży Pożarnej i jego zastępca - ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;

95) komendanci wojewódzcy i ich zastępcy, dyrektor instytutu badawczego i jego zastępcy, dyrektor Centralnego Muzeum Pożarnictwa i jego zastępcy, komendanci szkół Państwowej Straży Pożarnej, w tym Rektor-Komendant Szkoły Głównej Służby Pożarniczej, i ich zastępcy - Komendantowi Głównemu Państwowej Straży Pożarnej,

96) komendanci powiatowi (miejscy) Państwowej Straży Pożarnej i ich zastępcy - komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej;

97) strażak i pracownik Państwowej Straży Pożarnej, chyba, że ten pracownik pełni wyłącznie czynności usługowe – właściwemu miejscowo komendantowi;

98) Inspektor Nadzoru Wewnętrznego i jego zastępca - ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych;

99) inspektor i ekspert w Biurze Nadzoru Wewnętrznego - Inspektorowi Nadzoru Wewnętrznego;

100) Dyrektor Generalny Służby Więziennej i jego zastępca - Ministrowi Sprawiedliwości;

101) dyrektor okręgowy Służby Więziennej, komendant Centralnego Ośrodka Szkolenia Służby Więziennej, komendant ośrodka szkolenia Służby Więziennej, komendant ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej i ich zastępcy – Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej;

- 102) dyrektor zakładu karnego i aresztu śledczego i ich zastępcy – dyrektorowi okręgowemu Służby Więziennej;
- 103) funkcjonariusz i pracownik Służby Więziennej – kierownikowi jednostki, w której pełni służbę funkcjonariusz albo jest zatrudniony pracownik;
- 104) dyrektor zakładu poprawczego oraz dyrektor schroniska dla nieletnich i ich zastępcy - Ministrowi Sprawiedliwości;
- 105) syndyk, tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy – Ministrowi Sprawiedliwości;
- 106) komornik sądowy, asesor komorniczy — Ministrowi Sprawiedliwości;
- 107) pracownik Najwyższej Izby Kontroli z wyłączeniem pracowników zatrudnionych na stanowiskach administracyjnych i obsługi — Prezesowi Najwyższej Izby Kontroli;
- 108) radca, referendarz i pracownik Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej — Prezesowi Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej;
- 109) pracownik Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego — Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego,
- 110) prezes oraz członek regionalnej izby obrachunkowej — Prezesowi Rady Ministrów;
- 111) osoba zajmująca stanowisko inspektora do spraw kontroli w regionalnej izbie obrachunkowej — właściwemu prezesowi regionalnej izby obrachunkowej;
- 112) prezes, jego zastępca oraz członek samorządowego kolegium odwoławczego — Prezesowi Rady Ministrów;
- 113) Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy i jego zastępca – wojewodzie mazowieckiemu, burmistrzów dzielnicy miasta stołecznego Warszawy i jego zastępca - Prezydentowi Miasta Stołecznego Warszawy, przewodniczący Rady Miasta Stołecznego Warszawy i jego zastępca — Prezydentowi Miasta Stołecznego Warszawy, radny Rady Miasta Stołecznego Warszawy — Przewodniczącemu Rady Miasta Stołecznego Warszawy, przewodniczący rady dzielnicy – burmistrzowi dzielnicy, radny rady dzielnicy Miasta Stołecznego Warszawy — przewodniczącemu rady dzielnicy Miasta Stołecznego Warszawy,
- 114) wójt (burmistrz, prezydent miasta) oraz ich zastępcy, starosta i członek zarządu powiatu, marszałek województwa i członek zarządu województwa — właściwemu wojewodzie;
- 115) radny rady gminy, powiatu oraz sejmiku województwa — odpowiednio przewodniczącemu rady gminy, przewodniczącemu rady powiatu albo przewodniczącemu sejmiku województwa;
- 116) przewodniczący rady gminy (miasta), przewodniczący rady powiatu albo przewodniczący sejmiku województwa — właściwemu wojewodzie;
- 117) skarbnik gminy, sekretarz gminy oraz kierownik jednostki organizacyjnej gminy - właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta);
- 118) skarbnik powiatu, sekretarz powiatów oraz kierownik jednostki organizacyjnej powiatu - właściwemu staroście;
- 119) skarbnik województwa, sekretarz województwa oraz kierownik wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej — właściwemu marszałkowi województwa;
- 120) członek zarządu, skarbnik, sekretarz związku metropolitalnego - marszałkowi województwa;
- 121) komendant straży gminnej (miejskiej) oraz strażnik gminny (miejski) — właściwemu wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta);
- 122) pracownik samorządowy zatrudniony w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego na stanowisku urzędniczym - odpowiednio wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście, marszałkowi województwa;

- 123) pracownik samorządowy zatrudniony w urzędzie jednostki samorządu terytorialnego na kierowniczym stanowisku urzędniczym - odpowiednio wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście, marszałkowi województwa;
- 124) kierownik jednostki organizacyjnej jednostki samorządu terytorialnego, do którego stosuje się przepisy ustawy o pracownikach samorządowych oraz ich zastępców - odpowiednio wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście, marszałkowi województwa;
- 125) pracownik samorządowy upoważniony do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu organu - odpowiednio wójtowi (burmistrzowi, prezydentowi miasta), staroście, marszałkowi województwa;
- 126) osoba wykonująca zawód egzaminatora w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami - właściwemu marszałkowi województwa;
- 127) członek zarządu oraz członek rady nadzorczej powszechnego towarzystwa emerytalnego - Przewodniczącemu Komisji Nadzoru Finansowego;
- 128) członek zarządu oraz członek rady nadzorczej banku państwowego - Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
- 129) dyrektor, jego zastępca oraz główny księgowy w przedsiębiorstwie państwowym - organowi założycielskiemu przedsiębiorstwa państwowego;
- 130) członek organu zarządzającego, członek organu nadzoru lub kontroli, prokurent i likwidator spółki zobowiązanej, a także główny księgowy w takiej spółce - ministrowi właściwemu ze względu na przedmiot działania spółki;
- 131) członek organu zarządzającego, członek organu nadzoru lub kontroli, prokurent i likwidator spółki zobowiązanej, a także główny księgowy w takiej spółce - organowi wykonawczemu właściwej jednostki samorządu terytorialnego;
- 132) osoba zarządzająca oraz członek organu zarządzającego, a także organu nadzoru lub kontroli państwowej albo samorządowej osoby prawnej niebędącej spółką zobowiązaną oraz osoba kierująca oddziałem takiej osoby prawnej - organowi nadzorującemu;
- 133) rektor, prorektor, kanclerz, kwestor uczelni publicznej, kierownik jednostki organizacyjnej uczelni publicznej - ministrowi właściwemu do spraw nauki i szkolnictwa wyższego;
- 134) Prezes i członek Prezydium oraz kanclerz Polskiej Akademii Nauk, a także osoba kierująca utworzoną przez Polską Akademię Nauk jednostką organizacyjną oraz jej zastępca - Prezesowi Rady Ministrów;
- 135) konsultant krajowy w ochronie zdrowia - ministrowi właściwemu do spraw zdrowia;
- 136) konsultant wojewódzki w ochronie zdrowia - właściwemu wojewodzie;
- 137) członek wojewódzkiego albo powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności - właściwemu wojewodzie;
- 138) główny lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i jego zastępca, lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, lekarz rzeczoznawca Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, przewodniczący komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i członek komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz inspektor kontroli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - odpowiednio Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych albo Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
- 139) osoba sprawująca funkcję organu rządowej administracji zespolonej albo organu niezespolonej administracji rządowej oraz zastępca takiej osoby, nie zobowiązana do składania oświadczenia majątkowego na podstawie innych przepisów ustawy - właściwemu organowi nadrzędnemu a w razie jego braku - organowi państwowemu sprawującemu nadzór nad ich działalnością;

- 140) osoba upoważniona do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu organu — właściwemu organowi rządowej administracji zespolonej albo organu niezespolonej administracji rządowej;
- 141) prezes Agencji Mienia Wojskowego i jego zastępcy, członek organu nadzorczego, dyrektor oddziału regionalnego Agencji Mienia Wojskowego i jego zastępcy, dyrektor departamentu Agencji Mienia Wojskowego i jego zastępcy - Ministrowi Obrony Narodowej;
- 142) prezes Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i jego zastępcy, dyrektor oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i jego zastępcy, kierownik biura powiatowego i jego zastępca, dyrektor departamentu lub biura Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i jego zastępca - ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi;
- 143) Dyrektor Generalny Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i jego zastępcy, dyrektor oddziału terenowego Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa i jego zastępcy, dyrektor departamentu lub biura i jego zastępca - ministrowi właściwemu do spraw rozwoju wsi;
- 144) prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości i jego zastępcy, członkowie organu nadzorczego, dyrektor departamentu lub biura i jego zastępca – ministrowi właściwemu do spraw gospodarki i rozwoju regionalnego;
- 145) członek zarządu, członek rady nadzorczej Agencji Rozwoju Przemysłu, kierownika wewnętrznej jednostki organizacyjnej i jego zastępcę - ministrowi właściwemu do spraw gospodarki i rozwoju regionalnego;
- 146) członek zarządu, członek rady nadzorczej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz ich wojewódzkich oddziałów, dyrektor departamentu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i jego zastępca – ministrowi właściwemu do spraw ochrony środowiska;
- 147) członek zarządu, członek rady nadzorczej Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz dyrektor wojewódzkiego oddziału, dyrektor departamentu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i jego zastępca - ministrowi właściwemu do spraw pracy, zabezpieczenia społecznego i rodziny;
- 148) Dyrektor Generalny Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i jego zastępcy, naczelnik wydziału i biur dyrekcji generalnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, dyrektor regionalnej dyrekcji Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i jego zastępcy - ministrowi właściwemu do spraw środowiska;
- 149) Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, dyrektor zarządu zlewni Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, kierownik nadzoru wodnego Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie - ministrowi właściwemu do spraw gospodarki wodnej;
- 150) osoba kierująca jednostką budżetową, samorządowym zakładem budżetowym, agencją wykonawczą, instytucją gospodarki budżetowej, państwowym funduszem celowym oraz ich terenowymi oddziałami, nie wymieniona w pkt 141-149, samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, państwową albo samorządową instytucją kultury oraz państwową instytucją filmową i zastępca takiej osoby, — właściwemu organowi założycielskiemu;
- 151) osoba biorąca udział w postępowaniach:
- a) o udzielenie zamówienia publicznego w podmiocie będącym zamawiającym bądź centralnym zamawiającym:
    - kierownik zamawiającego bądź osoba, której powierzono wykonywanie czynności zastrzeżonych dla kierownika zamawiającego,
    - członek komisji przetargowej,

- osoba przygotowująca opis przedmiotu zamówienia lub Specyfikację Istotnych Warunków Zamówienia,
  - osoba wchodząca w skład sądu konkursowego,
  - członek zespołu do nadzoru nad realizacją udzielonego zamówienia,
  - biegły, jeżeli został powołany przez kierownika zamawiającego
- b) dotyczących przyznawania plafonów, poręczeń i gwarancji kredytowych;
- jeśli wartość postępowania, o którym mowa w lit. a-b przewyższa wartość 500 000 zł, a osoby te nie są zobowiązane do składania oświadczeń o stanie majątkowym na podstawie innych przepisów niniejszego artykułu — dyrektorowi generalnemu urzędu, w którym są zatrudnieni, a w urzędach lub jednostkach, w których nie tworzy się stanowiska dyrektora generalnego – kierownikowi urzędu lub jednostki, w której jest zatrudniona.

Art. 47. 1. Oświadczenia majątkowe składa się:

- 1) w terminie trzydziestu dni od objęcia stanowiska, funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego, według stanu na dzień objęcia stanowiska, funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego;
- 2) co roku do dnia 30 kwietnia, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego;
- 3) w terminie trzydziestu dni od dnia zakończenia zajmowania stanowiska, pełnienia funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego, według stanu na dzień opuszczenia stanowiska, zaprzestania pełnienia funkcji albo zaistnienia innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego.

2. Nie składa się oświadczenia majątkowego w trybie ust. 1 pkt 1 lub 3 przy zmianie stanowiska w ramach tego samego podmiotu, chyba, że podmiot uprawniony do odebrania oświadczenia majątkowego zażąda jego złożenia przy zmianie stanowiska.

3. Jeżeli złożenie oświadczenia majątkowego w terminie, o którym mowa w ust. 1, nie jest możliwe ze względu na chorobę lub inną niedającą się usunąć przeszkodę, oświadczenie składa się w terminie czternastu dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi wraz z pisemnym wyjaśnieniem wskazującym tę przyczynę.

4. Osoba zobowiązana do złożenia tego oświadczenia, o której mowa w art. 46 pkt 105 i 151 składają oświadczenie majątkowe raz w roku:

- 1) w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia pełnienia funkcji, według stanu na dzień rozpoczęcia pełnienia tej funkcji,
- 2) w terminie do dnia 30 kwietnia roku, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, w którym pełniła funkcję.

Art. 48. Kierownik jednostki organizacyjnej:

- 1) w terminie trzech miesięcy przed datą złożenia oświadczenia o stanie majątkowym, lub
  - 2) w chwili nawiązania stosunku pracy, mianowania, zlecenia lub służby, lub
  - 3) w chwili rozwiązania stosunku pracy, mianowania, zlecenia lub służby
- informuje osoby obowiązane do złożenia oświadczenia majątkowego o tym obowiązku oraz o terminach i zasadach jego wykonania.

Art. 49. Oświadczenie majątkowe składa się w formie pisemnej lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego opatrzonego kwalifikowany podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, lub za pośrednictwem resortowych systemów teleinformatycznych w oparciu o ich metody uwierzytelnia, jeżeli środki techniczne, którymi dysponuje podmiotu przyjmujący oświadczenie majątkowe umożliwiają dokonanie tej czynności.

Art. 50. 1. Osoba zobowiązana do złożenia oświadczenia majątkowego może być raz w roku kalendarzowym wezwana przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego, z związku z prowadzonym postępowaniem, do złożenia oświadczenia majątkowego niezależnie od obowiązku złożenia przez nią oświadczenia rocznego składanego w terminie określonym w art. 47 ust. 1 pkt 2, z wyjątkiem osób wskazanych w art. 42 ust. 5.

2. Żołnierz zawodowy zobowiązany do złożenia oświadczenia majątkowego, może być raz w roku kalendarzowym wezwany przez Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, w związku z prowadzonym postępowaniem, do złożenia oświadczenia majątkowego niezależnie od obowiązku złożenia przez niego oświadczenia rocznego składanego w terminie określonym w art. 47 ust. 1 pkt 2.

3. W związku z realizacją ustawowych zadań Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego może również wezwać w każdym czasie do złożenia oświadczenia majątkowego:

1) każdą osobę pełniącą funkcję publiczną, nieobjętą obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego określonego w art. 46;

2) pracowników spółki zobowiązanej nieobjętych obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego na podstawie art. 46 pkt 130 i 131.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, w oświadczeniu majątkowym ujmuje się stan majątkowy na dzień wskazany przez Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej od dnia określającego majątek w ostatnio złożonym oświadczeniu majątkowym.

5. Oświadczenie majątkowe określone w ust. 1 i 2 składa się w terminie 14 dni od dnia wezwania Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej.

Art. 51. 1. W przypadku niezłożenia oświadczenia majątkowego przez osobę obowiązana do jego złożenia organ lub osoba uprawnione do odebrania tego oświadczenia wzywają tę osobę, niezwłocznie po upływie terminu określonego w art. 47, do złożenia oświadczenia majątkowego w dodatkowym terminie trzech dni od daty otrzymania wezwania.

2. O niezłożeniu oświadczenia majątkowego przez osobę obowiązana do jego złożenia w dodatkowym terminie, o którym mowa w ust. 1, organ lub osoba uprawnione do odebrania tego oświadczenia zawiadamiają Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego w terminie 60 dni od upływu terminu określonego w art. 47.

3. Jeżeli złożenie oświadczenia majątkowego w dodatkowym terminie, o którym mowa w ust. 1, nie jest możliwe ze względu na chorobę lub inną niedającą się usunąć przeszkodę, oświadczenie składa się w terminie trzech dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi wraz z pisemnym wyjaśnieniem wskazującym tę przyczynę.

Art. 52. Składający oświadczenie majątkowe jest obowiązany do zawarcia w nim albo podpisania klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu lub osoby uprawnionych do odebrania oświadczenia majątkowego o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Art. 53. 1. Osoba, która złożyła oświadczenie majątkowe, może dokonać jego korekty.

2. Korekta oświadczenia majątkowego następuje przez złożenie nowego oświadczenia majątkowego, wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyny korekty.

3. Prawo do dokonania korekty oświadczenia majątkowego wygasa z chwilą wszczęcia kontroli oświadczenia majątkowego przez uprawniony organ.

Art. 54. Do nowego oświadczenia majątkowego, o którym mowa w art. 53 ust. 2, przepisy art. 57–59 stosuje się odpowiednio, z tym że do oświadczenia przesyłanego zgodnie z art. 59 naczelnikowi urzędu skarbowego oraz Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu dołącza się również uprzednio złożone oświadczenie majątkowe.

Oddział 3

Jawność oświadczeń majątkowych

Art. 55. Organ lub osoba uprawniona do odebrania oświadczenia majątkowego przechowują je przez 6 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym złożono oświadczenie.

Art. 56. 1. Oświadczenia majątkowe osób określonych w art. 49 pkt 1-40, 44-46, 48-57, 59, 64, 67, 71, 75, 81, 83, 87-89, 91, 94-96, 98, 100, 101, 110, 112, 113-120, 123-124, 127-129, 133-134, 139, 141-150 są jawne.

2. W BIP na stronie podmiotowej urzędu, na stronie internetowej spółki zobowiązanej lub jednostki organizacyjnej zapewniających obsługę organu lub osoby uprawnionych do odebrania oświadczenia majątkowego zamieszcza się oświadczenia majątkowe złożone w danym roku przez osoby zobowiązane do ich złożenia, o których mowa w ust. 1. Oświadczenie majątkowe zamieszcza się na stronie BIP przez okres 6 lat od daty jego udostępnienia.

3. Nie podlegają ujawnieniu zawarte w oświadczeniach majątkowych informacje o:

- 1) numerze PESEL składającego oświadczenie;
- 2) adresie zamieszkania składającego oświadczenie;
- 3) miejscu położenia nieruchomości objętych oświadczeniem;
- 4) danych osobowych będących stronami stosunków prawnych, które są wykazywane w oświadczeniu majątkowym.

Art. 57. 1. Oświadczenia majątkowe osób nie wymienionych w art. 56 ust. 1 nie są informacją publiczną. Świadczenia majątkowe funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej, żołnierzy zawodowych, w tym żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego podlegają ochronie przewidzianej w przepisach ustawy o ochronie informacji niejawnych, z wyjątkiem oświadczeń Szefa CBA i jego zastępców.

2. Nie ujawnia i nie publikuje się oświadczeń majątkowych funkcjonariuszy i pracowników Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej, żołnierzy zawodowych, w tym żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz żołnierzy wyznaczonych na stanowiska w Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz w Służbie Wywiadu Wojskowego, z wyjątkiem oświadczeń Szefa CBA i jego zastępców.

3. Organ, któremu złożono oświadczenie majątkowe udostępnia to oświadczenie, o którym mowa w ust. 1 i 2 Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego na jego żądanie.

4. Funkcjonariusz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego, oddelegowany do wykonywania zadań służbowych poza służbą w oświadczeniu majątkowym składanym z tytułu pełnienia funkcji lub zajmowania stanowisk, o których mowa w art. 49 nie podaje informacji o pełnieniu służby oraz dochodach z tytułu jej pełnienia.

5. Rada Ministrów może, w drodze rozporządzenia, określić stanowiska w Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, Biurze Ochrony Rządu, Służby Więziennej, żołnierzy zawodowych, w tym Żandarmerii Wojskowej, które nie będą objęte ochroną przepisów ustawy o ochronie informacji niejawnych i które są objęte obowiązkiem ujawniania lub publikowania oświadczeń majątkowych osób zajmujących te stanowiska, biorąc pod uwagę konieczność ochrony danych osobowych oraz informacji o majątku funkcjonariuszy i żołnierzy, których ujawnienie mogłoby powodować zagrożenie dla ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa państwa.

Oddział 4

Analiza i kontrola oświadczeń majątkowych

Art. 58. 1. Organ lub osoba uprawniona do odebrania oświadczenia majątkowego dokonują analizy zawartych w nim informacji w terminie:

- 1) w terminie 12 miesięcy – w przypadku oświadczeń składanych do dnia 30 kwietnia;
- 2) trzech miesięcy od dnia złożenia oświadczenia – w przypadku oświadczeń składanych w związku z objęciem stanowiska, funkcji albo zaistnieniem innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego, a także zakończeniem zajmowania stanowiska, pełnienia funkcji albo zaistnieniem innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego.

2. Organy lub podmiot, którym złożono oświadczenie majątkowe, w przypadku posłów i senatorów, sędziów i prokuratorów i osób wymienionych w art. 46 pkt 113-120 przekazują kopię oświadczenia urzędowi skarbowemu właściwemu dla osoby składającej oświadczenie majątkowe.

3. Organ lub osoba dokonujące analizy informacji zawartych w oświadczeniu majątkowym są uprawnione do:

- 1) porównania treści oświadczenia z:
  - a) treścią uprzednio złożonych oświadczeń,
  - b) treścią innych dostępnych im na podstawie odrębnych przepisów dokumentów zawierających informacje o stanie majątkowym, dochodach i zobowiązaniach,
  - c) danymi zawartymi w publicznych rejestrach wskazującymi na stan majątkowy, dochody i zobowiązania

– osoby, która złożyła oświadczenie;

2) żądania od osoby, która złożyła oświadczenie, złożenia wyjaśnień oraz przedłożenia złożonych przez nią zeznań podatkowych oraz innych dokumentów koniecznych do oceny rzetelności oraz prawdziwości oświadczenia.

4. Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym może dokonać również naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla osoby składającej oświadczenie majątkowe. Właściwy urząd skarbowy analizuje dane zawartych w oświadczeniu, w tym również porównuje jego treść z treścią uprzednio złożonych oświadczeń oraz rocznych zeznań podatkowych (PIT) i innych deklaracji podatkowych złożonych w związku z dokonanymi czynnościami prawnymi. Analizując oświadczenie majątkowe, naczelnik urzędu skarbowego uwzględnia również dane dotyczące małżonka osoby składającej oświadczenie.

Art. 59. 1. Jeżeli organ dokonujący analizy oświadczenia majątkowego, w wyniku analizy tego oświadczenia, poweźmie uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości zawartych w nim danych, niezwłocznie przekazuje je wraz ze szczegółowym pisemnym uzasadnieniem Centralnemu Biuru Antykorupcyjnemu.

2. Jeżeli organ dokonujący analizy oświadczenia majątkowego w wyniku analizy tego oświadczenia poweźmie uzasadnione wątpliwości co do źródeł dochodu lub pochodzenia majątku osoby składającej oświadczenie, przekazuje je wraz ze szczegółowym pisemnym uzasadnieniem do właściwego naczelnika urzędu skarbowego.

3. W przypadku mniejszej wagi organ wzywa osobę składającą oświadczenie do złożenia wyjaśnień.

Art. 60. Centralne Biuro Antykorupcyjne, w trybie i na zasadach określonych w rozdziale 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, z późn. zm.²⁾), przeprowadza kontrolę rzetelności i prawdziwości oświadczeń majątkowych.

Rozdział 9

Zasady i środki ochrony sygnalistów

Art. 61. 1. Prokurator, może postanowieniem nadać status sygnalisty po odebraniu zeznań zgłaszającemu wiarygodne informacje o podejrzeniu popełnienia przestępstw określonych w art. 228-230a, art. 231 § 2, art. 250a, art. 258, art. 277a, art. 286, art. 296-297, art. 299-301, art. 303, art. 305 lub art. 311 Kodeksu karnego, określonych w art. 46-48 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2017 r. poz. 1463) i art. 54 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1844).

2. Status sygnalisty może zostać nadany zgłaszającemu, o którym mowa w ust. 1, także na wniosek organów Policji, organów wymienionych w art. 312 Kodeksu postępowania karnego oraz Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

3. Prokurator postanowieniem odmawia nadania statusu sygnalisty lub go uchyla, w przypadku

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 627 i 664, z 2013 r. poz. 628, 675, 1247 i 1351 oraz z 2014 r. poz. 502.

wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 17 § 1 Kodeksu postępowania karnego.

4. Zgłaszający, o którym mowa w ust. 1 powinien wykazać że jest:

1) pracownikiem, funkcjonariuszem, żołnierzem lub osobą zatrudnioną na innej podstawie niż umowa o pracę, a informacje dotyczą jego pracodawcy, jego przełożonego lub innego pracownika zatrudnionego u tego samego pracodawcy lub innego funkcjonariusza,

2) osobą fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu związanym stosunkiem umownym z podmiotem, którego dotyczą informacje, o których mowa w ust.1, lub

3) przedsiębiorcą związanym stosunkiem prawnym z podmiotem, którego dotyczą informacje. o których mowa w ust.1.

5. Uprawnienia wynikające z nadanego statusu sygnalisty wykonywane są do czasu umorzenia postępowania albo zakończenia prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa, o którym mowa w ust. 1.

6. Prokurator może uchylić postanowienie o nadaniu statusu sygnalisty w przypadku przedstawienia sygnaliście zarzutów popełnienia umyślnego przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego.

7. Prokurator informuje pracodawcę lub podmiot, którego dotyczą informacje, o których mowa w ust. 1 o nadaniu zgłaszającemu statusu sygnalisty, z zastrzeżeniem art. 184 Kodeksu postępowania karnego.

8. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 3 i 6 zgłaszającemu, o którym mowa w ust. 1 oraz organom, o którym mowa w ust. 2 przysługuje zażalenie do sądu.

Art. 62. 1. Sygnaliście przysługuje od Skarbu Państwa zwrot kosztów zastępstwa procesowego w związku z poniesieniem przez niego negatywnych skutków dokonanego przez niego zgłoszenia wiarygodnych informacji o popełnieniu przestępstw, o których mowa w art. 61 ust. 1.

2. W postępowaniu przygotowawczym postanowienie w zakresie określonym w ust. 1, wydaje prokurator, a w postępowaniu sądowym – sąd.

Art. 63. 1. W ramach wykonywania praw i obowiązków wynikających z nadanego statusu sygnalisty:

1) pracodawca nie może:

a) rozwiązać z sygnalistą umowy o pracę lub stosunku służbowego,

b) zmienić warunków umowy o pracę lub warunków stosunku służbowego na mniej korzystne dla sygnalisty, w szczególności w zakresie zmiany miejsca lub czasu wykonywania pracy lub służby albo warunków wynagradzania.

2) podmiot, którego dotyczą informacje, o których mowa w ust.1 związany stosunkiem prawnym z sygnalistą będącym przedsiębiorcą lub osobą fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu nie może:

a) rozwiązać z sygnalistą stosunku prawnego lub stosunku służbowego,

b) zmienić warunków umowy lub stosunku służbowego na mniej korzystne dla sygnalisty.

2. Prokurator, o który nadał status sygnalisty postanowieniem może wyrazić zgodę na:

1) rozwiązanie umowy o pracę lub stosunku służbowego z sygnalistą albo zmianę warunków tej umowy lub tego stosunku służbowego;

2) rozwiązanie stosunku prawnego łączącego ten podmiot z sygnalistą albo zmianę warunków

tego stosunku prawnego.

3. Wniosek o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 2 składa:

- 1) pracodawca poinformowany w trybie w określonym w art. 61 ust. 7, w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1;
- 2) podmiot poinformowany w trybie w określonym w art. 61 ust. 7, w przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2.

4. Postanowienie, o którym mowa w ust. 2 należy wydać najpóźniej w terminie 30 dni od otrzymania wniosku.

5. Złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1 przerywa bieg terminów w postępowaniu dyscyplinarnym.

6. Do wniosku o wyrażenie zgody, o której mowa w ust. 3. dołącza się uzasadnienie.

7. Zgoda, o której mowa w ust. 2 nie jest wymagana w przypadku rozwiązania umowy za porozumieniem stron, wystąpienia ze służby lub zmiany warunków stosunku umownego lub stosunku służbowego na bardziej korzystne dla sygnalisty.

8. Zakazy, o których mowa w ust. 1 mają zastosowanie przez okres 1 roku od daty umorzenia postępowania albo zakończenia prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa.

9. Przepisy ust. 8 nie stosuje się w przypadku umorzenia postępowania lub gdy zapadł wyrok uniewinniający, w przypadku gdy:

- 1) czynu nie popełniono, albo
- 2) czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, albo
- 3) ustawa stanowi, że sprawca nie popełnił przestępstwa albo nie podlega karze.

Art. 64. Do postępowania określonego w art. 61-63, w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach, stosuje się art. 177, 179-185 186-192a Kodeksu postępowania karnego.

Art. 65. 1. Sygnaliście, z którym rozwiązano wskutek zgłoszenia przez niego informacji, o których mowa w art. 61 ust. 1, bez zgody prokuratora:

- 1) stosunek pracy lub stosunek służbowy, przysługuje odpowiednio odszkodowanie od strony rozwiązującej stosunek o pracę w wysokości dwukrotności wynagrodzenia rocznego pobieranego przez sygnalistę na ostatnio zajmowanym stanowisku;
- 2) umowę, przysługuje odszkodowanie od strony rozwiązującej umowę w wysokości całkowitej kwoty płatności należnej sygnaliście określonej w treści tej umowy i niezapłaconej do dnia rozwiązania umowy.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany, bez zgody prokuratora, warunków stosunku pracy, stosunku służbowego lub stosunku umownego na mniej korzystne dla sygnalisty.

Art. 66. Skorzystanie z uprawnień wynikających z nadanego statusu sygnalisty nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu środków przewidzianych w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21).

Rozdział 10

Przeciwdziałanie praktykom korupcyjnym

Art. 67. 1. Przedsiębiorca będący co najmniej średnim przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej ma obowiązek stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych w celu przeciwdziałania przypadkom dokonywania przez osoby działające w imieniu lub na rzecz tego przedsiębiorcy przestępstw określonych w art. 229, 230, 230a, 296a § 2-4, 299 i 305 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, art. 46 ust. 1-4 i art. 48 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2016 r. poz. 176) oraz art. 54 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 345, 1830 i 1991 oraz z 2016 r. poz. 652).

2. Poprzez stosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych rozumie się podejmowanie środków organizacyjnych, kadrowych i technicznych mających na celu przeciwdziałanie tworzeniu otoczenia sprzyjającego przypadkom popełnienia przestępstw, o których mowa w ust. 1 przez osoby, które działają w imieniu i na rzecz przedsiębiorcy, w szczególności:

1) niedopuszczanie do tworzenia mechanizmów służących finansowaniu kosztów, udzielania korzyści majątkowych i osobistych, w tym z wykorzystaniem majątku przedsiębiorstwa;

2) zapoznavanie osób zatrudnianych przez przedsiębiorcę z zasadami odpowiedzialności karnej za przestępstwa, o których mowa w ust. 1;

3) umieszczanie w umowach klauzul, stanowiących iż żadna część wynagrodzenia z tytułu wykonania umowy nie zostanie przeznaczona na pokrycie kosztów udzielania korzyści majątkowych i osobistych;

4) opracowanie i wdrożenie kodeksu antykorupcyjnego przedsiębiorstwa, jako deklaracji odrzucającej korupcję, podpisany przez każdego pracownika, współpracownika i inny podmiot gospodarczy działający na rzecz przedsiębiorcy;

5) określenie i wdrożenie wewnętrznej procedury i wytycznych dotyczących otrzymywanych prezentów i innych korzyści przez pracowników;

6) niepodejmowanie decyzji w przedsiębiorstwie w oparciu o działania korupcyjne;

7) opracowanie i wdrożenie procedur informowania właściwych organów przedsiębiorcy o propozycjach korupcyjnych;

8) opracowanie i wdrożenie wewnętrznych procedur postępowania w sprawie zgłoszenia nieprawidłowości.

Art. 68. 1. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych zobowiązany jest do opracowania i stosowania w podległej jej jednostce wewnętrznych procedur antykorupcyjnych w celu przeciwdziałania przypadkom dokonywania przez osoby przestępstw określonych w art. 228, 230, 230a, 231 § 2, 246, 250a, 286, 296 i 305 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, art. 46 ust. 1 i 4 i art. 48 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2016 r. poz. 176) oraz art. 54 ust. 1-3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 345, 1830 i 1991 oraz z 2016 r. poz. 652).

2. Przez stosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych rozumie się podejmowanie środków organizacyjnych, kadrowych i technicznych mających na celu przeciwdziałania tworzeniu

otoczenia sprzyjającego przypadkom popełnienia przestępstw korupcyjnych, w szczególności poprzez:

- 1) opracowanie i wdrożenie kodeksu antykorupcyjnego jednostki, jako deklaracji odrzucającej korupcję, podpisanego przez każdego pracownika, współpracownika, żołnierza w jednostce;
- 2) zapoznanie osób zatrudnianych z zasadami odpowiedzialności karnej za przestępstwa, o których mowa w ust. 1;
- 3) identyfikacja stanowisk w sposób szczególny zagrożonych korupcją, opracowanie zagrożeń korupcyjnych charakterystycznych dla jednostki;
- 4) określenie i wdrożenie wewnętrznej procedury i wytycznych dotyczących otrzymywanych prezentów i innych korzyści przez pracowników
- 5) niepodejmowanie decyzji w oparciu o działania korupcyjne;
- 6) opracowanie procedur informowania właściwego kierownika jednostki o propozycjach korupcyjnych, a także sytuacjach rodzących podwyższone ryzyko korupcyjne;
- 7) opracowanie i wdrożenie wewnętrznych procedur postępowania w sprawie zgłoszenia nieprawidłowości.

Rozdział 11

Odpowiedzialność za naruszenie przepisów ustawy

Art. 69. 1. Podmiot, który wykonuje czynności wchodzące w zakres lobbingu zawodowego bez wpisu do rejestru, albo nie zgłasza do rejestru danych, o których mowa w art. 29 ust. 3 lub zmian tych danych w terminie określonym w art. 30 ust. 7 lub podaje dane niepełne, podlega karze pieniężnej w wysokości od 10.000 zł do 100 000 zł.

2. Karę, o której mowa w ust. 1, nakłada w drodze decyzji administracyjnej minister właściwy do spraw administracji publicznej.

3. Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej uwzględnia się stopień wpływu podmiotu, o którym mowa w ust. 1, na określone rozstrzygnięcie organu władzy publicznej dotyczące stanowienia prawa oraz zakres i charakter podjętych przez ten podmiot czynności z zakresu zawodowej działalności lobbingowej.

4. Karę pieniężną można nakładać wielokrotnie, jeżeli czynności z zakresu zawodowej działalności lobbingowej są kontynuowane bez wpisu do rejestru.

6. Karę pieniężną uiszcza się w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja ministra właściwego do spraw administracji publicznej stała się ostateczna, na rachunek bankowy urzędu obsługującego ten organ. Koszty związane z uiszczeniem kary pieniężnej pokrywa wpłacający.

7. Środki finansowe uzyskane z kar pieniężnych, o których mowa w ust. 1, stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 70. 1. Jeżeli osoba określona w art. 36 przed dniem wyboru, powołania na stanowisko lub nawiązania innego stosunku prawnego z którymi łączą się zakazy wymienione w art. 35 ust. 1 pełniła funkcję, prowadziła działalność gospodarczą albo posiadała akcje lub udziały, z naruszeniem zakazów określonych w art. 35 ust. 1, obowiązana jest w ciągu 3 miesięcy od dnia wyboru, powołania na stanowisko lub nawiązania innego stosunku prawnego zrzec się funkcji, zaprzestać prowadzenia działalności gospodarczej albo zbyć udziały lub akcje.

2. Jeżeli radny gminy, powiatu lub sejmiku województwa przed rozpoczęciem wykonywania mandatu, prowadził działalność gospodarczą, o której mowa w art. 39 ust. 1 pkt 4, ust. 2 pkt 2 oraz art. 40 ust. 1, jest obowiązany do zaprzestania prowadzenia tej działalności gospodarczej w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania.

3. Z zastrzeżeniem ust. 1 lub 2, naruszenie zakazów, o których mowa w art. 35, 39 lub 40, przez osoby:

- 1) wymienione w art. 36 pkt 3-7, 9, 10 stanowi przewinienie służbowe, które podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej i stanowi podstawę do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika;
- 2) wymienione w art. 36 pkt 19-22 stanowi przewinienie służbowe, które podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- 3) wymienione w art. 36 pkt 6, 8 i 12-18 stanowi podstawę do odwołania ze stanowiska;
- 4) pełniące funkcję wójta (burmistrza, prezydenta miasta), powoduje wygaśnięcie ich mandatu trybie art. 492 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy;
- 5) pełniące funkcję radnego gminy, radnego dzielnicy m.st. Warszawy, radnego powiatu, radnego m. st. Warszawy lub sejmiku województwa powoduje wygaśnięcie mandatu radnego w trybie art. 383 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz. U. poz. 112, z późn. zm.).

4. Jeżeli zakazy, o których mowa w art. 35, narusza osoba, o której mowa w art. 36 pkt 11-13, z wyłączeniem wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwy organ, z zastrzeżeniem ust. 4, odwołuje ją albo rozwiązuje z nią umowę o pracę, najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym uzyskał informację o przyczynie odwołania albo rozwiązania umowy o pracę.

5. Jeżeli zakazy, o których mowa w art. 35, narusza członek zarządu województwa lub powiatu, skarbnik województwa, powiatu lub gminy, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego odwołuje tę osobę z pełnionej funkcji najpóźniej po upływie miesiąca od dnia, w którym przewodniczący organu stanowiącego uzyskał informację o przyczynie odwołania.

6. Jeżeli wybór lub powołanie na członka władz zarządzających lub kontrolnych i rewizyjnych albo pełnomocnika podmiotów, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 5, ust. 2 pkt 3 oraz 40 ust. 2-4 nastąpiło przed rozpoczęciem wykonywania mandatu radnego albo dniem wyboru odpowiednio wójta lub przed zatrudnieniem na stanowisku sekretarza gminy, powołaniem na stanowisko zastępcy wójta, skarbnika gminy, kierownika jednostki organizacyjnej gminy oraz osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego gminną osobą prawną, członka zarządu powiatu lub przed zatrudnieniem na stanowisku sekretarza powiatu, powołaniem skarbnika powiatu, kierownika jednostki organizacyjnej powiatu oraz osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego powiatową osobą prawną, członka zarządu województwa lub przed zatrudnieniem na stanowisku sekretarza województwa, powołaniem na stanowisko skarbnika województwa, kierownika wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej oraz osoby zarządzającej i członka organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną, osoby, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 5, ust. 2 pkt 3 oraz 40 ust. 2-4, są obowiązane zrzec się stanowiska lub funkcji w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia ślubowania przez radnego albo od dnia wyboru, zatrudnienia lub powołania na stanowisko. W razie niezrzeczenia się stanowiska lub funkcji osoba, o której mowa w art. 39 ust. 1 pkt 5, ust. 2 pkt 3 oraz 40 ust. 2-4, traci je z mocy prawa po upływie terminu, o którym mowa w zdaniu pierwszym.

7. Odwołanie i rozwiązanie umowy o pracę w trybie określonym w ust. 2-5 jest równoznaczne z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 Kodeksu pracy.

8. Osoba z którą rozwiązano stosunek pracy lub którą odwołano ze stanowiska ze względu na

naruszenie ustawowych zakazów wymienionych w art. 35 nie może przez trzy lata od dnia rozwiązania stosunku pracy lub odwołania ze stanowiska być zatrudniona na stanowiskach określonych w art. 46 ani pełnić innych funkcji publicznych wymienionych w tym przepisie.

Art. 71. Wybór lub powołanie do władz spółki, spółdzielni, fundacji, stowarzyszenia z naruszeniem zakazów określonych w art. 35, 38 lub art. 40 ust. 4 są z mocy prawa nieważne.

Art. 72. 1. Przedsiębiorca, który zatrudnia osoby wbrew zakazom określonym w art. 38 podlega karze pieniężnej od 10 000 do 500 000 zł.

2. Wysokość kary określa się w zależności od charakteru naruszenia oraz skali działalności przedsiębiorcy rozumianej jako obrót brutto z roku poprzedzającego nałożenie kary.

3. W sprawach nałożenia kary, o której mowa w ust. 1, orzeka w drodze decyzji administracyjnej, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego.

Art. 73. 1. Kto będąc obowiązany do złożenia oświadczenia majątkowego, oświadczenia takiego nie składa w dodatkowym terminie, o którym mowa w art. 51 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości 1000 złotych.

2. Osoba ukarana karą, o której mowa w ust. 1, jest obowiązana do złożenia oświadczenia majątkowego w terminie siedmiu dni od dnia doręczenia ostatecznej decyzji o ukaraniu, a w przypadku wniesienia skargi do sądu administracyjnego – w terminie siedmiu dni od dnia uprawomocnienia się wyroku oddalającego skargę albo postanowienia o umorzeniu postępowania.

3. Postępowanie w sprawie nałożenia kary pieniężnej podlega umorzeniu, jeżeli niezłożenie oświadczenia nie było możliwe ze względu na chorobę lub inną niedającą się usunąć przeszkodę, o których mowa w art. 51 ust. 3.

4. Kary, o których mowa w ust. 1, nakłada Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego w drodze decyzji administracyjnej. Decyzji nadaje się rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 74. 1. Jeśli osoba obowiązana do złożenia oświadczenia majątkowego nie składa go w terminie, o którym mowa w art. 51 ust. 2, organ lub osoba uprawnione do odebrania oświadczenia majątkowego zawiadamiają o tym właściwego naczelnika urzędu skarbowego, który przeprowadza kontrolę skarbową wobec osoby obowiązanej do złożenia oświadczenia.

2. Naczelnik Urzędu Skarbowego przekazuje wyniki kontroli skarbowej organowi lub podmiotowi uprawnionemu do odebrania oświadczenia majątkowego.

3. Wyniki kontroli publikuje organ lub podmiot uprawniony do odebrania oświadczenia majątkowego w sposób określony w art. 56 i 57, z uwzględnieniem przepisów wydanych na podstawie art. 57 ust. 4.

Art. 75. 1. Kto, będąc zobowiązanym do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym, w związku z opuszczeniem stanowiska nie spełnia tego obowiązku podlega karze pieniężnej od 10 do 50% miesięcznego wynagrodzenia netto na ostatnio zajmowanym stanowisku.

2. W sprawach nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, orzeka w drodze decyzji administracyjnej, naczelnik urzędu skarbowego, właściwego według miejsca zamieszkania osoby ukaranej na wniosek organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o stanie majątkowym o którym mowa w ust. 1.

Art. 76. Niezłożenie oświadczenia majątkowego przez osobę obowiązana lub niezłożenie tego oświadczenia w terminie określonym w art. 51 albo złożenie oświadczenia nieprawdziwego lub nierzetelnego stanowi podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej, służbowej lub porządkowej albo może stanowić podstawę do wszczęcia postępowania zmierzającego do odwołania ze stanowiska.

Art. 77. 1. Przedsiębiorca, który nie opracował wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub ich nie stosuje lub stosowane wewnętrzne procedury antykorupcyjne były pozorne bądź nieskuteczne i osobie działającej w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa określonego w art. 67 ust. 1, podlega karze pieniężnej w wysokości od 10 000 do 10 000 000 złotych.

2. 1a. Kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1, nie nakłada się, jeżeli postępowanie w sprawie popełnienia przestępstwa określonego w art. 67 ust. 1 zostało już wszczęte na podstawie wcześniejszego zawiadomienia złożonego przez przedsiębiorcę, o którym mowa w ust. 1.

3. 2. Jeżeli prokurator postawił zarzuty popełnienia przestępstw, o których mowa w art. 67 ust. 1 osobie, która działała w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy realizując zawartą z nim umowę Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego wszczyna kontrolę tego przedsiębiorcy w zakresie stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych.

4. 3. W przypadku gdy kontrola, o której mowa w ust. 3 wykaże, że przedsiębiorca nie opracował wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub ich nie stosował lub stosowane wewnętrzne procedury antykorupcyjne były pozorne bądź nieskuteczne, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego sporządza wniosek o ukaranie, w którym zamieszcza opis stanu faktycznego ustalonego w trakcie kontroli i określa wysokość kary.

5. 6. Ustalając wysokość kary pieniężnej Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego bierze pod uwagę w szczególności wagę nieprawidłowości, wysokość korzyści uzyskanej przez przedsiębiorcę, sytuację majątkową przedsiębiorcy oraz okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie.

6. 3a. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego przesyła przedsiębiorcy wniosek o ukaranie oraz wzywa go do uiszczenia kary w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania.

7. 4. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego kieruje do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezesem Urzędu”, wniosek o ukaranie po bezskutecznym upływie terminu, o którym mowa w ust. 6.

8. Wniosek o ukaranie wszczyna postępowanie przed Prezesem Urzędu.

9. 7. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada Prezes Urzędu w drodze decyzji.

10. Ustalenia z kontroli oraz wysokość wnioskowanej kary, zawarte we wniosku o ukaranie, o którym mowa w ust. 7 oraz ust. 15 pkt 1 i 2, są wiążące dla Prezesa Urzędu.

11. Stroną postępowania, o którym mowa w ust. 8, jest przedsiębiorca, o którym mowa w ust. 1.

12. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego bierze udział w postępowaniu w charakterze podmiotu zainteresowanego. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego w toku postępowania może:

- 1) składać dokumenty i wyjaśnienia co do okoliczności sprawy;
- 2) przeglądać akta sprawy;

3) przed wydaniem decyzji wypowiedzieć się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

13. Prezes Urzędu może występować do organów administracji publicznej z żądaniem przekazania informacji istotnych dla postępowania, o którym mowa w ust. 8.

14. Prezes Urzędu zwraca się do Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego w celu zajęcia stanowiska wobec dowodów, informacji lub wyjaśnień złożonych w toku postępowania przez stronę lub inne podmioty.

15. Po dokonaniu oceny dowodów, informacji lub wyjaśnień, o których mowa w ust. 14, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego przekazuje Prezesowi Urzędu stanowisko, w którym:

- 1) podtrzymuje w całości wnioski o ukaranie, albo
- 2) zmienia wnioski o ukaranie obniżając wysokość wnioskowanej kary, albo
- 3) wycofuje wniosek o ukaranie.

16. 10. Prezes Urzędu może odstąpić od wymierzenia kary, o której mowa w ust. 1 w przypadku gdy naruszenie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych było nieznaczne lub nie miało wpływu na popełnienie przez osobę, która działała w imieniu lub na rzecz przedsiębiorcy realizując zawartą z nim umowę, zarzucanych jej czynów.

17. 16. Prezes Urzędu informuje Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego o sposobie załatwienia sprawy.

18. 17. Do postępowania przed Prezesem Urzędu stosuje się odpowiednio przepisy art. 31b, rozdziału 1 działu VI, art. 112 i art. 113 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 229, 1089 i 1132).

19. 12. Od decyzji Prezesa Urzędu przysługuje stronie oraz Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu ochrony konkurencji i konsumentów w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Art. 78. 1. Przedsiębiorca, któremu wymierzono karę o której mowa art. 77 ust. 9 przez okres 5 lat od daty uprawomocnienia się orzeczenia o wymierzeniu tej kary nie może ubiegać się o uzyskanie zamówienia publicznego.

2. Prezes Urzędu wymierzając karę, o której mowa w art. 77 ust. 9 zawiadamia niezwłocznie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Art. 79. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w 228-230a, art. 231 § 2, art. 250a, art. 258, art. 277a, art. 286, art. 296-297, art. 299-301, art. 303, art. 305 lub art. 311 sąd może orzec nawiązkę na rzecz osoby, która uzyskała status sygnalisty lub na rzecz prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa.

Art. 80. Do postępowania w przedmiocie nałożenia kar pieniężnych, o których mowa w art. 69, 72, 73 i 75 stosuje się przepisy działu IVA Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 12 **Przepisy karne**

Art. 81. Kto, wbrew ciążącemu na nim obowiązkowi, nie udostępni informacji publicznej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 82. 1. Kto wbrew ciążącemu na nim obowiązкови nie prowadzi, nie aktualizuje lub nie udostępnia rejestru umów, nie przekazuje Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego danych z rejestru umów lub podaje w rejestrze umów lub przekazuje Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego nieprawdziwe lub niepełne dane z rejestru umów, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 83. 1. Kto podejmuje zatrudnienie lub wykonuje inne odpłatne zajęcia u przedsiębiorcy wbrew zakazowi określönemu w art. 35 ust. 1 pkt 5 lub wbrew zakazowi określönemu w art. 38 bez uzyskania zgody Komisji, lub

podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. W razie skazania sprawcy za przestępstwo określone w ust. 1 sąd orzeka nawiązkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości sumy wynagrodzenia wypłaconego tej osobie.

Art. 84. 1 Kto będąc obowiązany do złożenia oświadczenia o stanie majątkowym podaje w nim nieprawdę albo zataja prawdę lub nie złoży w terminie określönym w art. 51 ust. 1 lub 3, podlega karze pozbawienia wolności do lat 5.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 85. 1. Kto będąc obowiązany do ujawnienia korzyści w Rejestrze Korzyści podaje w nim nieprawdę albo zataja prawdę lub nie ujawnia korzyści w terminie określönym w art. 43 ust. 6, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 86. 1. Kierownik jednostki sektora finansów publicznych, który nie opracował wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub ich nie stosuje lub stosowane wewnętrzne procedury antykorupcyjne były pozorne bądź nieskuteczne i osobie zatrudnionej w tej jednostce przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa określonego w art. 68 ust. 1, podlega grzywnie.

2. Jeżeli prokurator postawił osobie, zatrudnionej w jednostce sektora finansów publicznych zarzut popełnienia przestępstwa określonego w art. 68 ust. 1, Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego wszczyna kontrolę w tej jednostce w zakresie stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych.

3. W przypadku gdy kontrola, o której mowa w ust. 2 wykaże, iż w jednostce sektora finansów publicznych nie stosowano wewnętrznych procedur antykorupcyjnych lub stosowane procedury były pozorne bądź nieskuteczne Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego kieruje do sądu karnego wniosek o ukaranie kierownika jednostki.

4. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego odstępuje od skierowania wniosku o ukaranie w przypadku gdy postępowanie w sprawie popełnienia przestępstwa określonego w art. 68 ust. 1 zostało już wszczęte na podstawie wcześniejszego zawiadomienia złożonego przez kierownika jednostki sektora finansów publicznych.

Rozdział 13

Zmiany w przepisach

Art. 87. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 269) w art. 17 uchyla się ust. 4.

Art. 88. W ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263, z 2012 r. poz. 460 i 892 oraz z 2013 r. poz. 3) w art. 13 uchyla się ust. 3 i ust. 5.

Art. 89. W ustawie z dnia 26 stycznia 1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.) art. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. W zakresie prawa dostępu prasy do informacji publicznej stosuje się przepisy ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego (Dz.U. z 2018 r. , poz.).”.

Art. 90. W ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, 645 i 1318 oraz z 2014 r. poz. 379) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11b ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zasady dostępu do dokumentów i korzystania z nich określa statut gminy, z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia..o jawności życia publicznego.”

2) uchyla się art. 24a, 24b, 24c, 24d, 24f, 24h, art. 24i, art. 24k i art. 24l

3) art. 28g i 28h otrzymują brzmienie:

„Art. 28g. 1. W przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta jego zadania i kompetencje przejmuje:

1) osoba, o której mowa w art. 28h, w przypadku:

a) tymczasowego aresztowania wójta,

b) odbywania przez wójta kary pozbawienia wolności wymierzonej za przestępstwo nieumyślne,

c) odbywania przez wójta kary aresztu,

2) zastępcą, a w gminach, w których powołano więcej niż jednego zastępcę - pierwszy zastępca, w przypadku:

a) niezdolności wójta do pracy z powodu choroby trwającej powyżej 30 dni,

b) zawieszenia wójta w czynnościach służbowych.”

2. Jeżeli nie powołano zastępcy albo pierwszego zastępcy w trybie określonym w art. 26a, to w przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta spowodowanej przez jedną z okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zadania i kompetencje wójta przejmuje osoba, o której mowa w art. 28h.

3. W przypadku przemijającej przeszkody w wykonywaniu zadań i kompetencji przez zastępcę albo pierwszego zastępcę, spowodowanej przez jedną z okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zadania i kompetencje wójta przejmuje osoba, o której mowa w art. 28h.

4. W przypadku gdy przemijająca przeszkoda w wykonywaniu zadań i kompetencji wójta spowodowana przez jedną z okoliczności, o których mowa w ust. 1, zaistnieje przed złożeniem przez wójta ślubowania, zadania i kompetencje wójta przejmuje osoba, o której mowa w art. 28h.

5. Potwierdzeniem zaistnienia okoliczności, o których mowa w ust. 1, są odpowiednio:

1) zawiadomienie pracodawcy, o którym mowa w art. 261 § 3 Kodeksu postępowania karnego - w przypadku okoliczności, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a;

2) wezwanie sądu do odbycia kary pozbawienia wolności albo aresztu - w przypadku okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i c; wezwanie sąd przesyła przewodniczącemu rady;

3) zaświadczenie lekarskie, o którym mowa w ustawie z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2017 r. poz. 1368) - w przypadku okoliczności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a;

4) postanowienie prokuratora albo postanowienie sądu o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych, o którym mowa w art. 276 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz.U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.2) - w przypadku okoliczności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b; postanowienie sąd lub prokurator przesyła przewodniczącemu rady.

6. Zastępca, pierwszy zastępca albo osoba, o której mowa w art. 28h, wykonuje zadania i kompetencje wójta:

1) od dnia wydania postanowienia o tymczasowym aresztowaniu do dnia zwolnienia - w przypadku okoliczności, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a,

2) od dnia wskazanego w wezwaniu do stawienia się w zakładzie karnym do dnia zwolnienia - w przypadku okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i c,

3) w okresie wskazanym w zaświadczeniu lekarskim - w przypadku okoliczności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a,

4) w okresie zawieszenia w czynnościach służbowych - w przypadku okoliczności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b

- jednak nie dłużej niż do dnia wygaśnięcia mandatu wójta.

7. W terminie 48 godzin od powzięcia wiadomości o zaistnieniu jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 1, przewodniczący rady pisemnie informuje wojewodę o zaistnieniu takiej okoliczności i:

1) przejęciu zadań i kompetencji wójta przez zastępcę albo pierwszego zastępcę, w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, albo

2) konieczności wyznaczenia osoby, o której mowa w art. 28h - w związku z przepisem ust. 1 pkt 1, ust. 2 albo ust. 3.

Art. 28h. W przypadkach, o których mowa w art. 28g ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2-4, Prezes Rady Ministrów, na wniosek wojewody przekazany niezwłocznie za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wyznacza osobę, która przejmie wykonywanie zadań i kompetencji wójta.”

4) w art. 98a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli właściwy organ gminy, wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów art. 383 § 2 i 6 oraz art. 492 § 2 i 5 ustawy, o której mowa w art. 24b ust. 6, oraz art. 75 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego, w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, wygaśnięcia mandatu wójta, odwołania ze stanowiska albo rozwiązania umowy o pracę z zastępcą wójta, sekretarzem gminy, skarbnikiem gminy, kierownikiem jednostki organizacyjnej gminy i osobą zarządzającą lub członkiem organu zarządzającego gminną osobą prawną, nie podejmuje uchwały, nie odwołuje ze stanowiska lub nie rozwiązuje umowy o pracę, wojewoda wzywa organ gminy do podjęcia odpowiedniego aktu w terminie 30 dni.”.

Art. 91. W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.³⁾) w art. 62:

1) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.”;

2) uchyla się ust. 2-8.

Art. 92. W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.⁴⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 91a otrzymuje brzmienie:

„Art. 91a. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.”;

2) uchyla się art. 147b.

Art. 93. W ustawie z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1340 i 1351 oraz z 2014 r. poz. 502) w art. 57a:

1) a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529, z 2013 r. poz. 628, 675, 1351, 1635 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 24, 486 i 502. Tekst jednolity nie uwzględnia zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 170, poz. 1015, Nr 171, poz. 1016 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 769 i 951, z 2013 r. poz. 628, 675, 829, 1351 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 463, 486 i 502.

„1. Strażak nie może podejmować i kontynuować zajęcia zarobkowego poza służbą bez pisemnej zgody przełożonego uprawnionego do mianowania lub powołania strażaka na stanowisko służbowe.”;

2) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Zgoda, o której mowa w ust. 1, może być udzielona na wniosek strażaka na okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. Wniosek powinien zawierać informacje, o których mowa w ust. 5.”;

3) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Przełożony uprawniony do mianowania lub powołania może cofnąć zgodę, o której mowa w ust. 1, przed upływem okresu na który została udzielona, w przypadku stwierdzenia, że wymaga tego konieczność zachowania gotowości operacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, bądź wykonywanie zajęcia zarobkowego narusza etykę służby lub wpływa negatywnie na zdolność do pełnienia służby przez strażaka.

3b. Strażak jest obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.”;

4) uchyla się ust. 6-12.

Art. 94. W ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2016 r. poz. 1510) uchyla się art. 35 i załącznik.

Art. 95. W ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 573, z późn. zm.) po art. 4 dodaje się art. 4a w brzmieniu:

„Art. 4a. Spółka zobowiązana, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia.. o jawności życia publicznego realizująca na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego zadania gospodarki komunalnej o charakterze użyteczności publicznej jest obowiązany, na żądanie radnego tej jednostki samorządu terytorialnego, w terminie przez niego określonym nie dłuższym niż 14 dni, przedstawić mu do wglądu umowy cywilnoprawne, których przedmiot jest finansowany z udziałem środków publicznych.”.

Art. 96. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 296a § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 2 albo w § 3 w związku z § 2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa lub wszystkie istotne okoliczności związane z finansowaniem przyjętych korzyści zanim organ ten o tym się dowiedział.”;

2) w art. 327 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3 Sąd orzeka degradację w razie skazania za przestępstwo umyślne ścigane z

oskarżenia publicznego, popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej znacznej wartości, a także wobec sprawcy, który z popełnienia przestępstwa uczynił sobie stałe źródło dochodu.”.

Art. 97. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. – Prawo o ustroju sądów wojskowych (Dz. U. z 2012 r. poz. 952, z późn. zm.⁵⁾) uchyla się art. 28 i art. 29.

Art. 98. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 989, 1289 i 1717) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 41a;

2) w art. 59 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Organ nadzoru cofa zezwolenie członkom zarządu powszechnego towarzystwa, także gdy odmówią oni złożenia oświadczenia o stanie majątkowym zgodnie z przepisami ustawy z dnia ... 2017 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ...).”.

Art. 99. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1376, z późn. zm.⁶⁾) w art. 16 uchyla się ust. 2-7.

Art. 100. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 297 § 1 w pkt. 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowań przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów”;

2) w art. 298 dodaje się pkt 5c w brzmieniu:

„5c) Żandarmerii Wojskowej, w zakresie niezbędnym do dokonania analizy oświadczeń majątkowych żołnierzy zawodowych.”;

3) po art. 305 dodaje się art. 305¹ w brzmieniu:

„Art. 305¹. 1. Organ podatkowy zamieszcza w Biuletynie Informacji Publicznej aktualizowany na koniec każdego kwartału roku podatkowego wykaz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych udzielonych przez ten organ, sporządzony w formie umożliwiającej przeszukiwanie oraz sortowanie informacji w nim zawartych.

2. Wykaz, o którym mowa w ust. 1 zawiera:

1) dane identyfikujące podatnika, któremu udzielono ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych:

a) imię i nazwisko podatnika - w przypadku podatników będących osobami fizycznymi nieprowadzącymi działalności gospodarczej,

b) nazwa firmy, siedziba oraz numer NIP – w przypadku podatników prowadzących działalność gospodarczą;

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 448 i 1247 oraz z 2014 r. poz. 188 i 512.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 759 i 1544 oraz z 2013 r. poz. 829 i 1513.

- 2) podstawę prawną oraz uzasadnienie udzielenia ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych;
- 3) wartość udzielonej ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych;
- 4) okres na jaki udzielono ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych.”

Art. 101. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595 i 645 oraz z 2014 r. poz. 379) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 23, 24, 25, 25b, 25c, 25d, 25f i 25g;
- 2) w art. 85a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli właściwy organ powiatu, wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów art. 383 § 2 i 6 ustawy, o której mowa w art. 29 ust. 6, oraz art. 75 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego, w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, odwołania ze stanowiska albo rozwiązania umowy o pracę z członkiem zarządu powiatu, sekretarzem powiatu, skarbnikiem powiatu, kierownikiem jednostki organizacyjnej powiatu i osobą zarządzającą lub członkiem organu zarządzającego powiatową osobą prawną, nie podejmuje uchwały, nie odwołuje ze stanowiska albo nie rozwiązuje umowy o pracę, wojewoda wzywa organ powiatu do podjęcia odpowiedniego aktu w terminie 30 dni.”.

Art. 102. W ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2013 r. poz. 596 i 645 oraz z 2014 r. poz. 379) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) uchyla się art. 25, 26, 27b, 27c, 27d, 27f i 27g;
- 2) w art. 86a ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Jeżeli właściwy organ województwa, wbrew obowiązkowi wynikającemu z przepisów art. 383 § 2 i 6 ustawy, o której mowa w art. 33 ust. 7, oraz art. 75 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego, w zakresie dotyczącym odpowiednio wygaśnięcia mandatu radnego, odwołania ze stanowiska albo rozwiązania umowy o pracę z członkiem zarządu województwa, sekretarzem województwa, skarbnikiem województwa, kierownikiem wojewódzkiej samorządowej jednostki organizacyjnej i osobą zarządzającą lub członkiem organu zarządzającego wojewódzką osobą prawną, nie podejmuje uchwały, nie odwołuje ze stanowiska albo nie rozwiązuje umowy o pracę, wojewoda wzywa organ województwa do podjęcia uchwały w terminie 30 dni.”.

Art. 103. W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2014 r. poz. 170 i 520) w art. 56 uchyla się ust. 3.

Art. 104. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 16 w § 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 662, 1165, 1247, 1433 i 1623 oraz z 2014 r. poz. 31, 481, 504 i 512.

„1) odrębna jednostka organizacyjna do spraw z zakresu ochrony konkurencji, przeciwdziałania praktykom korupcyjnym, regulacji energetyki, telekomunikacji i transportu kolejowego (sąd ochrony konkurencji i konsumentów);”;

2) uchyla się art. 86 § 3 art. 87-88.

Art. 105. W ustawie z dnia 15 marca 2002 r. o ustroju miasta stołecznego Warszawy w art. 2 dotychczasowa treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust. 2 w brzmieniu:

„2. Do radnych m.st. Warszawy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące radnych powiatu.”.

Art. 106. W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.⁸⁾) art. 80a otrzymuje brzmienie:

„Art. 80a. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.”.

Art. 107. W ustawie z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. Nr 153, poz. 1269, z późn. zm.⁹⁾) uchyla się art. 8.

Art. 108. W ustawie z dnia 12 września 2002 r. o normalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1483) art. 5 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Ochrony Polskich Norm, o której mowa w ust. 5, nie narusza ustawa z dnia... 2018 r. o jawności życia publicznego.”

Art. 109. W ustawie z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2013 r. poz. 499 oraz z 2014 r. poz. 504) uchyla się art. 38.

Art. 110. W ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

5) w art. 4b:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) poprzez ogłaszanie informacji publicznej w Biuletynie Informacji Publicznej na zasadach, o których mowa w ustawie z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego (Dz.U. z 2018 r.), albo”;

b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 53, poz. 273, Nr 84, poz. 455, Nr 117, poz. 677 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627 i 908, z 2013 r. poz. 628, 675, 1247 i 1351 oraz z 2014 r. poz. 502 i 544.

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1417, z 2009 r. Nr 219, poz. 1706, z 2010 r. Nr 36, poz. 196, z 2011 r. Nr 126, poz. 714 i Nr 203, poz. 1192 oraz z 2014 r. poz. 512.

„3) na wniosek na zasadach, o których mowa w ustawie z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego.”

6) art. 4c otrzymuje brzmienie:

„Art. 4c. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do udostępniania informacji publicznej stosuje się przepisy ustawy z dnia ...2018 r. o jawności życia publicznego.”

Art. 111. W ustawie z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 593, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 45 w ust. 1 w pkt 5 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 6 i 7 w brzmieniu:

„6) w przypadku złożenia niezgodnego z prawdą oświadczenia, o którym mowa w art. 35 ust. 2b;

7) w przypadku niepoinformowania przez żołnierza, w terminie, o którym mowa w art. 35 ust. 2c, organu właściwego do wyznaczenia na stanowiska służbowe o powstaniu, po dniu wyznaczenia, stosunku podległości służbowej pomiędzy nim, a osobami wymienionymi w art. 35 ust. 2a.”;

2) w art. 56:

a) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Żołnierzowi zawodowemu nie wolno wykonywać odpłatnych prac w okresach krótszych niż miesiąc, jeżeli stanowiłoby to naruszenie chociażby jednego z warunków, o których mowa w ust. 3 pkt 1, 3 lub 4.”,

b) ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) prowadzona działalność gospodarcza lub działalność podmiotu, u którego miałyby być świadczona praca zarobkowa, nie dotyczy wytwarzania lub obrotu wyrobami, o których mowa w przepisach w sprawie klasyfikacji wyrobów obronnych oraz innych dostaw, usług i robót budowlanych przeznaczonych na zamówienie jednostek wojskowych.”;

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Dowódca jednostki wojskowej w przypadku naruszenia warunków, o których mowa w ust. 3 cofa zezwolenie na wykonywanie pracy zarobkowej lub prowadzenie działalności gospodarczej.”;

3) art. 58 otrzymuje brzmienie:

„Art. 58. Żołnierz zawodowy, o którym mowa w art. 49 pkt 74-76 ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego jest obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach tej ustawy”;

4) w art. 122a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 107, poz. 679, Nr 113, poz. 745, Nr 127, poz. 857, Nr 182, poz. 1228 i Nr 238, poz. 1578, z 2011 r. Nr 22, poz. 114, Nr 112, poz. 654, Nr 122, poz. 696, Nr 171, poz. 1016 i Nr 236, poz. 1396, z 2013 r. poz. 675, 829, 852 i 1355 oraz z 2014 r. poz. 502.

„1. Żołnierz zawodowy nie może przed upływem trzech lat od dnia wykonania przez niego ostatniej czynności w ramach przygotowania lub przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego lub realizacji zawartej umowy w sprawie udzielenia zamówienia publicznego - być zatrudniony lub wykonywać innych odpłatnych zajęć, w tym w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, u lub dla tego wykonawcy zamówienia publicznego, z którym w wyniku tych czynności zawarta została umowa lub czynności dotyczą realizacji zawartej z nim umowy.”.

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Za wykonywanie czynności w ramach przygotowania lub przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, o których mowa w ust. 1, uważa się:

1) opracowywanie, uzgadnianie lub zatwierdzanie opisu przedmiotu zamówienia, specyfikacji istotnych warunków zamówienia lub innych dokumentów określających warunki lub tryb udzielenia zamówienia publicznego;

2) wykonywanie czynności przewidzianych dla kierownika zamawiającego;

3) wykonywanie czynności w ramach prac komisji przetargowej, zespołu prowadzącego postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego lub w charakterze innej osoby wykonującej czynności mogące wpływać na wynik postępowania;

4) przedstawianie wniosków, stanowisk lub rekomendacji mogących wpływać na postępowanie

o udzielenie zamówienia publicznego, w tym dotyczących stosowania wyłączeń spod przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. prawo zamówień publicznych;

5) udział w testach lub sprawdzeniach weryfikacyjnych przedmiotu zamówienia prowadzonych na etapie postępowania;

6) podejmowanie decyzji o udzieleniu zamówienia konkretnemu wykonawcy oraz podpisywanie umowy.

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Uczestnictwo w realizacji zawartej umowy, o której mowa w ust. 1, obejmuje dokonywanie czynności protokolarnego odbioru przedmiotu zamówienia, których celem jest ustalenie, sprawdzenie lub potwierdzenie, czy spełnia on wymagania określone w umowie.”.

d) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Pracodawca osoby, o której mowa w ust. 1, wraz z wydaniem świadectwa służby, o którym mowa w art. 123 ust. 1, przekazuje wykaz wykonawców objętych zakazem wraz ze wskazaniem terminu obowiązywania zakazu.

e) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przepisy art. 44, 77 i 78 ustawy z dnia ... o jawności życia publicznego stosuje się odpowiednio.”.

Art. 112. W ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907, z późn. zm.¹¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 ust. 7c otrzymuje brzmienie:

„7c. Ogłoszenia, o których mowa w ustawie zamawiający dodatkowo:

1) zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej, w miejscu wyodrębnionym dla zamówień publicznych;

2) może zamieścić w inny sposób niż określony w ust. 1, w szczególności w prasie o zasięgu ogólnopolskim lub w innych środkach masowego przekazu, a także w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie.”;

2) w art. 12a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zamawiający niezwłocznie po zamieszczeniu zmiany treści ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych lub jej przekazaniu Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej zamieszcza informację o zmianach na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej.”

4) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zamawiający po zatwierdzeniu albo uchwaleniu planu finansowego zgodnie z obowiązującymi zamawiającego przepisami, statutem lub umową, a w przypadku zamawiających, którzy nie sporządzają planu finansowego - raz w roku, może przekazać Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej lub zamieścić w profilu nabywcy, wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w terminie następnych 12 miesięcy zamówieniach lub umowach ramowych, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.”

4) w art. 24 w ust. 1 po pkt 14 dodaje się pkt 14a w brzmieniu:

„14a) wykonawcę, który został prawomocnie ukarany na podstawie art. 77 ust. 9 ustawy z dnia.. 2018 r. o jawności życia publicznego.”;

5) w art. 37 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

2. Zamawiający w postępowaniu prowadzonym w trybie przetargu nieograniczonego albo przetargu ograniczonego udostępnia, a w postępowaniu prowadzonym w innym trybie może udostępnić, specyfikację istotnych warunków zamówienia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub od dnia wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania w przypadku zamówień lub konkursów, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, albo od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych w przypadku zamówień lub konkursów, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

3. Zamawiający prowadząc postępowanie w trybie negocjacji z ogłoszeniem, dialogu konkurencyjnego albo partnerstwa innowacyjnego, w celu ustalenia przez wykonawców charakteru

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 984, 1047 i 1473 oraz z 2014 r. poz. 423.

i zakresu zamówienia oraz podjęcia decyzji co do złożenia wniosku o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, udostępnia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej informacje i wymagania dotyczące prowadzonego postępowania, w tym informacje w zakresie określenia przedmiotu zamówienia, przedstawiając opis potrzeb i cechy charakterystyczne dostaw, usług lub robót budowlanych będących przedmiotem zamówienia lub informacje w zakresie określenia zapotrzebowania na innowacyjny produkt, usługę lub roboty budowlane, od dnia publikacji ogłoszenia o zamówieniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej lub od dnia wysłania zaproszenia do potwierdzenia zainteresowania w przypadku zamówień, których wartość jest równa lub przekracza kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, albo od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych w przypadku zamówień, których wartość jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8.

6) w art. 40 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu w miejscu publicznie dostępnym w swojej siedzibie oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej.

2. Jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający zamieszcza ogłoszenie o zamówieniu na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej oraz w Biuletynie Zamówień Publicznych.”

7) w art. 42 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Specyfikację istotnych warunków zamówienia udostępnia się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na stronie internetowej od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych albo publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej do upływu terminu składania ofert.”;

8) w art. 62 w ust. 2a wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zamawiający, niezwłocznie po wyborze oferty najkorzystniejszej, zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej, a także może odpowiednio zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazać do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy zawierające co najmniej:”

9) w art. 66:

a) w ust. 2 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Zamawiający, po wszczęciu postępowania, zamieszcza na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej, ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy zawierające co najmniej:”

b) po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 2, zamawiający może odpowiednio zamieścić w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazać do Urzędu Publikacji Unii Europejskiej.”;

10) w art. 75 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Zamawiający wszczyna postępowanie w trybie licytacji elektronicznej, zamieszczając ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej oraz stronie, na której będzie prowadzona licytacja.”

11) w art. 95 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający nie później niż w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej.”

12) w art. 104 w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Od dnia zamieszczenia ogłoszenia o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych albo publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej zamawiający udostępnia na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej, a jeżeli nie ma takiej strony, na swojej stronie internetowej informację o stosowaniu dynamicznego systemu zakupów wraz z informacjami dotyczącymi dynamicznego systemu zakupów, a w szczególności:”

13) w art. 145a po pkt 3 dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) osobie, która w postępowaniu o udzielenie zamówienia, którego dotyczy umowa działała w imieniu lub na rzecz wykonawcy w związku z tym działaniem przedstawiono zarzut przekupstwa;

5) wykonawca został prawomocnie ukarany na podstawie art. 77 ust. 9 ustawy z dnia.. o jawności życia publicznego.”;

14) art. 145b otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku, o którym mowa w art. 145a, wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy.

2. Wykonawca traci prawo do żądania wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części umowy jeżeli rozwiązanie umowy nastąpiło z przyczyny, o której mowa w art. 145a pkt 4.”

15) w art. 174:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Członek Izby składa Prezesowi Urzędu co roku do dnia 30 kwietnia oświadczenie, czy toczą się przeciwko niemu postępowania karne, wraz z informacją dotyczącą przedmiotu postępowania.”;

b) w ust. 5 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) niezłożenia w terminie oświadczenia, o którym mowa w ust. 3, lub oświadczenia o stanie majątkowym, o którym mowa w ustawie z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ...);”.

Art. 113. W ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w art. 79 w ust. 2 po pkt 4c dodaje się pkt 4d w brzmieniu:

„4d) prowadzona jest kontrola stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych na podstawie przepisów o ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego.”.

Art. 114. W ustawie z dnia 30 lipca 2004 r. o uposażeniu posłów do Parlamentu Europejskiego wybranych w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 187, poz. 1925, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 oraz z 2009 r. Nr 111, poz. 918) uchyla się art. 3a i załącznik.

Art. 115. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 1:

a) w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego, określonych w art. 228-231 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, a także o którym mowa w art. 83, 84 i 85 ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz.),”

b) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ujawnianie i przeciwdziałanie przypadkom nieprzestrzegania przepisów rozdziału 7, 8 i 10 ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego oraz nakładanie kar pieniężnych w przypadkach określonych w tej ustawie;”

c) po pkt 5 dodaje się pkt 5a w brzmieniu:

„5a) kontrola stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 2017 r. o jawności życia publicznego.”;

2) w art. 31:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Czynności kontrolne polegają również na badaniu i kontroli:

1) określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji decyzji w przedmiocie: prywatyzacji i komercjalizacji, wsparcia finansowego, udzielania zamówień publicznych, rozporządzania mieniem państwowym lub komunalnym oraz przyznawania koncesji, zezwoleń, zwolnień podmiotowych i przedmiotowych, ulg, preferencji, kontyngentów, plafonów, poręczeń i gwarancji kredytowych.

2) stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych.”

3) w art. 46 w ust. 1:

a) w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) o odwołanie ze stanowiska lub rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika z powodu nieprzestrzegania przepisów ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego oraz innych ustaw wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne,”

b) w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) o odwołanie ze stanowiska lub rozwiązanie stosunku pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika z powodu nieprzestrzegania przepisów ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego oraz innych ustaw wprowadzających ograniczenia w podejmowaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne;”;

4) w art. 64:

a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) podania nieprawdy w oświadczeniu składanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego, stwierdzonego w drodze postępowania dyscyplinarnego;”;

b) w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) niezłożenia w terminie oświadczenia na podstawie przepisów ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego;”

5) w art. 72 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W stosunku do funkcjonariuszy mają zastosowanie ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej wynikające z ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach tej ustawy.”

Art. 116. W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 253 i 502) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.”

Art. 117. W ustawie z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2017 r. poz. 229, 1089 i 1132) w art. 112 w ust. 4 po wyrazie „administracji” kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy: „z wyłączeniem art. 64c § 4 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”.

Art. 118. W ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.) w art. 3 ust. 1 pkt otrzymuje brzmienie:

„1) Biuletynie Informacji Publicznej - rozumie się przez to Biuletyn Informacji Publicznej, o którym mowa w ustawie z dnia ...2018 r. o jawności życia publicznego (Dz.U. z 2018 r. poz.);”.

Art. 119. W ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. Nr 223, poz. 1458, z późn. zm.)) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 32;

2) art. 34 otrzymuje brzmienie:

„Art. 34. 1. Do pracowników samorządowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 i 2, przepisów art. 27 i art. 31 nie stosuje się.

2. Do sekretarza nie stosuje się przepisów art. 31.”.

Art. 120. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, 1948, 1984 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60 i 191) w art. 34 ust. 1 w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:

„12) udostępnianie przez jednostki sektora finansów publicznych rejestrów umów, w trybie i na zasadach określonych w ustawie z dnia ____ 2017 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ____”;

Art. 121. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2014 r. poz. 173 i 502) art. 161 otrzymuje brzmienie:

„Art. 161. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.”

Art. 122. W ustawie z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2017 r. poz. 1463) w art. 46 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w ust. 2 i ust. 3 w związku z ust. 2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa lub wszystkie istotne okoliczności związane z finansowaniem przyjętych korzyści, zanim organ ten o nim się dowiedział.”.

Art. 123. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz. U. Nr 30, poz. 151, z późn. zm.¹²⁾) w art. 63 uchyla się ust. 5.

Art. 124. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. Nr 21, poz. 112, z późn. zm.¹³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 383 w § 1:

a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) naruszenia określonych w ustawie z dnia...o jawności życia publicznego zakazów łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych funkcji lub działalności albo posiadania

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 92, poz. 530, Nr 106, poz. 622, Nr 205, poz. 1210, Nr 227, poz. 1367 i Nr 244, poz. 1454, z 2012 r. poz. 113 oraz z 2013 r. poz. 82, 657, 700 i 829.

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 26, poz. 134, Nr 94, poz. 550, Nr 102, poz. 588, Nr 134, poz. 777, Nr 147, poz. 881, Nr 149, poz. 889, Nr 171, poz. 1016 i Nr 217, poz. 1281, z 2012 r. poz. 849, 951 i 1529 oraz z 2014 r. poz. 179 i 180.

więcej niż 10% akcji lub udziałów w spółce prawa handlowego z udziałem samorządowych osób prawnych lub przedsiębiorców, w których uczestniczą takie osoby;

b) pkt 7 otrzymuje brzmienie:

7) niezłożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminach określonym w art. 53 lub 55 ustawy z dnia ... r. o jawności życia publicznego (Dz. U. poz. ...).”;

2) w art. 492 w § 1:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) niezłożenia oświadczenia o stanie majątkowym w terminach określonym w art. 53 lub 55 ustawy z dnia ... r. o jawności życia publicznego;”

b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:

5) naruszenia określonych w ustawie z dnia.. 2018 r. o jawności życia publicznego zakazów łączenia funkcji wójta z wykonywaniem funkcji lub prowadzenia działalności gospodarczej, albo posiadania w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów albo akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego;”.

Art. 125. W ustawie z dnia 18 marca 2011 r. o Urzędzie Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych (Dz. U. Nr 82, poz. 451, z 2012 r. poz. 95 oraz z 2013 r. poz. 1245) w art. 9 ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W odniesieniu do Prezesa Urzędu i Wiceprezesów Urzędu oraz innych pracowników Urzędu stosuje się przepisy ustawy z dnia .....2017 r. o jawności życia publicznego.”.

Art. 126. W ustawie z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 177) uchyla się art. 103 § 3, art. 104-105.

Art. 127. W ustawie z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego (Dz.U. z 2016 r. poz. 352) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) udostępnionych w systemie teleinformatycznym, a w szczególności na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej podmiotu zobowiązanego lub w centralnym repozytorium informacji publicznej, o którym mowa w art. 7b, zwanym dalej „centralnym repozytorium”, lub w inny sposób;”

2) po art. 7 wprowadza się art. 7a-7c w brzmieniu:

„Art. 7a. 1. Informacje publiczne o szczególnym znaczeniu dla rozwoju innowacyjności w państwie i rozwoju społeczeństwa informacyjnego, które ze względu na sposób przechowywania i udostępniania pozwalają na ich ponowne wykorzystywanie w sposób użyteczny i efektywny, stanowią zbiór, zwany dalej "zasobem informacyjnym", i są udostępniane w centralnym repozytorium.

2. Do przekazania, w celu udostępnienia w centralnym repozytorium, posiadanych zasobów informacyjnych oraz metadanych opisujących ich strukturę są obowiązane:

1) organy administracji rządowej;

2) fundusze celowe;

3) Zakład Ubezpieczeń Społecznych;

4) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;

5) Narodowy Fundusz Zdrowia;

6) państwowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyjątkiem uczelni, Polskiej Akademii Nauk oraz jednostek naukowych w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r. poz. 1620, z 2015 r. poz. 249 i 1268 oraz z 2016 r. poz. 1020 i 1311) innych niż państwowe instytuty badawcze.

3. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2, może zostać spełniony poprzez przekazanie:

1) zasobu informacyjnego oraz metadanych, o których mowa w ust. 2;

2) metadanych, o których mowa w ust. 2, w przypadku gdy zasób informacyjny jest przez podmiot udostępniany w repozytorium powszechnie dostępnym w sieci teleinformatycznej innym niż centralne repozytorium.

4. Podmioty wskazane w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 są obowiązane do dostosowania:

1) formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących, umożliwiających odczyt maszynowy do zasad określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 18 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2014 r. poz. 1114 oraz z 2016 r. poz. 352 i 1579);

2) metadanych, o których mowa w ust. 2, do zestawu elementów metadanych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 i art. 7b ust. 6.

5. Podmioty wskazane w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 są obowiązane do systematycznego weryfikowania i aktualizowania zasobów informacyjnych oraz metadanych udostępnionych w centralnym repozytorium.

6. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi, w drodze rozporządzenia, odrębnie dla poszczególnych podmiotów, o których mowa w ust. 2:

1) sposób przekazania, o którym mowa w ust. 2, mając na względzie posiadaną przez ten podmiot infrastrukturę teleinformatyczną umożliwiającą gromadzenie w niej informacji publicznych oraz ich udostępnianie, a także możliwości techniczne przechowywania tych informacji w centralnym repozytorium;

2) zakres zasobu informacyjnego, mając na względzie szczególne znaczenie określonych informacji publicznych dla rozwoju innowacyjności i społeczeństwa informacyjnego;

3) harmonogram przekazania zasobu informacyjnego oraz metadanych, o których mowa w ust. 2, oraz ich aktualizowania mając na względzie konieczność zagwarantowania aktualności informacji.

7. Minister właściwy do spraw informatyzacji w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 6, może określić dodatkowe wymagania techniczne opracowania zasobu informacyjnego oraz dodatkowy zestaw elementów metadanych, innych niż określone w przepisach wydanych na podstawie art. 7b ust. 6, mając na względzie:

1) ułatwienie wyszukiwania zasobu informacyjnego w sposób określony w art. 7b ust. 2;

2) kontrolę zasobu informacyjnego oraz jego długotrwałe przechowywanie i zarządzanie nim;

3) możliwość jak najszerszego ponownego wykorzystywania informacji publicznych i ich maszynowego odczytu.

Art. 7b. 1. Minister właściwy do spraw informatyzacji prowadzi centralne repozytorium, powszechnie dostępne w sieci teleinformatycznej.

2. Centralne repozytorium zapewnia przeszukiwanie zasobów informacyjnych w szczególności według:
    - 1) kryterium przedmiotowego;
    - 2) kryterium podmiotowego;
    - 3) elementów metadanych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 i art. 7a ust. 6.
  3. Minister właściwy do spraw informatyzacji może zlecić wyspecjalizowanym podmiotom czynności związane z prowadzeniem centralnego repozytorium, pod warunkiem zapewnienia:
    - 1) przez te podmioty:
      - a) rozliczalności i niezawodności jego prowadzenia,
      - b) integralności, rozliczalności, dostępności, autentyczności i niezaprzeczalności zasobów informacyjnych w nim udostępnianych;
    - 2) możliwości przeprowadzenia przez tego ministra kontroli spełnienia warunków, o których mowa w pkt 1.
  4. Minister właściwy do spraw informatyzacji weryfikuje przekazywane zasoby informacyjne oraz metadane, o których mowa w art. 7a ust. 2, pod względem spełnienia wymogów, o których mowa w art. 7a ust. 4, oraz wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 6 i art. 7a ust. 6.
  5. W przypadku gdy zasób informacyjny lub metadane, o których mowa w art. 7a ust. 2, nie spełniają wymogów, o których mowa w ust. 4, minister właściwy do spraw informatyzacji wzywa podmiot, który je przekazał do ich niezwłocznego dostosowania do tych wymogów.
  6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
    - 1) sposób weryfikacji, o której mowa w ust. 4,
    - 2) sposób przetwarzania i udostępniania w centralnym repozytorium zasobów informacyjnych i metadanych, o których mowa w art. 7a ust. 2,
    - 3) standardy techniczne prowadzenia centralnego repozytorium,
    - 4) minimalny zestaw elementów metadanych, o których mowa w art. 7a ust. 2— uwzględniając zasadę neutralności technologicznej, konieczność zapewnienia przeszukiwalności, dostępności informacji jak najszerszej grupie użytkowników, możliwość zastosowania automatyzacji procesów oraz potrzebę zapewnienia ich użyteczności i efektywności.
- Art. 7c. 1. W centralnym repozytorium mogą być udostępniane zasoby informacyjne oraz metadane inne niż wskazane w przepisach wydanych na podstawie art. 7a ust. 6 lub 7, przez podmioty określone w art. 7b.
2. Zasoby informacyjne oraz metadane udostępnione w centralnym repozytorium na podstawie ust. 1 są systematycznie weryfikowane i aktualizowane przez podmioty je udostępniające.
  3. Do podmiotów oraz zasobów informacyjnych określonych w ust. 1 stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 7b ust. 6.
  4. Minister właściwy do spraw informatyzacji może usunąć z centralnego repozytorium zasoby informacyjne, które nie mają szczególnego znaczenia dla rozwoju innowacyjności w państwie i rozwoju społeczeństwa informacyjnego.”.

Art. 128. W ustawie z dnia z dnia 22 czerwca 2016 r. o Radzie Mediów Narodowych (Dz. U. poz. 929) w art. 9 uchyla się ust. 2.

Art. 129. W ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. poz. 1947) uchyla się art. 149, 200 i 202 ust. 1 pkt 2 i pkt 4-6.

Art. 130. W ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o statusie sędziów Trybunału Konstytucyjnego (Dz.U. poz. 2073) uchyla się art. 11-15.

Art. 131. W ustawie z dnia 15 grudnia 2016 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwemu wykorzystywaniu przewagi kontraktowej w obrocie produktami rolnymi i spożywczymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 67) w art. 38 w ust. 3 po wyrazie „administracji” kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje wyrazy: „z wyłączeniem art. 64c § 4 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”.

Art. 132. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. z 2017 r. poz. 730) uchyla się art. 38.

Art. 133. W ustawie z dnia 8 grudnia 2017 r. o Służbie Ochrony Państwa art. 137 otrzymuje brzmienie:

„Art. 137. Funkcjonariusze obowiązani są do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym na zasadach, w trybie i w terminach określonych w przepisach ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.”

Rozdział 14

Przepisy epizodyczne, dostosowawcze, przejściowe i końcowe

Art. 134. 1. Do spraw z zakresu dostępu do informacji publicznej, niezakończonych w dniu wejścia w życie ustawy ostatecznym albo prawomocnym rozstrzygnięciem, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1 podmioty obowiązane do udzielenia informacji publicznej, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy:

- 1) udostępniają informację publiczną, lub
- 2) wydają decyzję o umorzeniu postępowania o udzielenie informacji publicznej, lub
- 3) wydają decyzję o odmowie udostępnienia informacji publicznej, lub
- 4) informują o nieposiadaniu wnioskowanej informacji publicznej.

Art. 135. 1. Do rejestru umów, o którym mowa w art. 9 wprowadza się informacje o umowach zawartych od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Minister właściwy do spraw informatyzacji określi oraz zamieści wzór formularza, o którym mowa w art. 9 ust. 12 w terminie 14 dni od wejścia w życie ustawy.

3. Podmioty wymienione w art. 9 ust. 1 udostępnią rejestr umów w terminie 30 dni od wejścia w życie ustawy.

Art. 136. 1. Osoby wykonujące działalność lobbingową ujęte w rejestrze, o którym mowa w art. 10 ustawy o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa stają się lobbystami zawodowymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych przeniesie dane z rejestru prowadzonego na podstawie ustawy o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa do rejestru, o którym mowa w art. 33, w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 137. Osoby zobowiązane do złożenia oświadczenia majątkowego na dotychczasowych zasadach, które po dniu 31 grudnia 2017 r. złożyły oświadczenia majątkowe w trybie dotychczasowych przepisów są zobowiązane do złożenia oświadczenia majątkowego według wzoru określonego w niniejszej ustawie w terminie 3 miesięcy od dnia wyjścia w życie niniejszej ustawy. Osoby te składają oświadczenie majątkowe według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., chyba, że składają oświadczenie majątkowe w związku z opuszczeniem dotychczasowego stanowiska – w takim przypadku oświadczenie majątkowe składa się na dzień opuszczenia stanowiska.

Art. 138. Przepisy w zakresie dotyczącym zakazów łączenia funkcji przez radnych określone w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1875), w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2017 r. poz. 1868) i w ustawie z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2017 r. poz. 2096) obowiązują do dnia wejścia w życie art. 42 niniejszej ustawy.

Art. 139. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2017 poz. 1393, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764);
- 3) ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Art. 140. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 marca 2018 r., z wyjątkiem:

- 1) art. 35 ust. 1 lit. d wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2019 r;
- 2) art. 39 ust. 1 pkt 3-4 i ust. 2, który wchodzi w życie z rozpoczęciem kadencji samorządów terytorialnych wybranych w roku 2018;
- 3) art. 67, 68, 77 i 86 wchodzi w życie w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Uzasadnienie do projektu ustawy o jawności życia publicznego

I. Dotychczasowy stan prawny i główne kierunki zmian

Głównym celem proponowanej ustawy jest wzmocnienie transparentności polskiego państwa. Zmiany proponowane przez projektodawcę zakładają uporządkowanie obecnie istniejących przepisów, ale również wprowadzenie nowych, nieznanych dotąd w polskim prawie, rozwiązań. Ich wspólnym celem jest wzmocnienie przejrzystości zarządzania państwem i jego majątkiem. Dzięki przepisom proponowanym w poniższym projekcie wzmocniona zostanie kontrola władzy publicznej i osób ją sprawujących, zarówno instytucjonalna, jak i społeczna. Dzięki temu ustawa przyczyni się do bardziej efektywnego zarządzania państwem, a także będzie silnym wzmocnieniem mechanizmów antykorupcyjnych w Polsce.

W ramach prac nad projektem ustawy o jawności życia publicznego podjęto się ujęcia w jednym akcie prawnym zasad jawności życia publicznego dotychczas rozproszonych w kilkudziesięciu aktach prawnych. Zdecydowano również o ujednoczeniu zasad składania oświadczeń majątkowych, także ich kontroli, zakresu przedmiotowego, reżimu odpowiedzialności z tytułu uchybienia obowiązkowi składania oświadczenia, przez osoby, na których obowiązek ten spoczywa na podstawie obecnie obowiązujących przepisów. Projektodawca uzupełnił katalog osób zobowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego o kolejnych funkcjonariuszy publicznych oraz osoby zatrudnione w sferze publicznej, których zakres obowiązków lub uprawnień uzasadnia stosowanie instytucji oświadczeń majątkowych jako mechanizmu prewencji i kontroli w zakresie zagrożeń korupcyjnych.

Istotnym celem przyświecającym projektodawcy było również wprowadzenie do polskiego porządku prawnego zasad i środków ochrony tzw. sygnalistów, czyli osób, których współpraca z wymiarem sprawiedliwości polegająca na zgłoszeniu informacji o możliwości popełnienia przestępstwa przez podmiot, z którym jest związana umową o pracę lub innym stosunkiem umownym może niekorzystnie wpłynąć na jej sytuację życiową, zawodową, materialną. Jednym z ważniejszych celów projektodawcy było również określenie zasad przeciwdziałania praktykom korupcyjnym w sferze gospodarczej, jak i życia publicznego, w związku z tym zaproponowano określenie wewnętrznych procedur

antykorupcyjnych, do których wprowadzenia został zobowiązany na gruncie niniejszego projektu przedsiębiorca będący co najmniej średnim przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1829, z późn. zm.) oraz osoba kierująca jednostką sektora finansów publicznych. W dalszej części uzasadnienia wskazano istotę tych regulacji oraz porównanie przepisów w świetle prawa międzynarodowego.

Ponadto projekt ustawy o jawności życia publicznego określa zasady i tryb dostępu do informacji o sprawach publicznych, zasady jawności w procesie stanowienia prawa, zasady i tryb prowadzenia działalności, której celem jest wywarcie wpływu na organy władzy publicznej w procesie stanowienia prawa, środki unikania konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne, i jak już wspomniano powyżej zakres przedmiotowy i podmiotowy oświadczeń majątkowych, zasady składania oświadczeń majątkowych oraz zasady analizy i kontroli oświadczeń majątkowych.

Mając na uwadze powyższe koniecznym było ujęcie w jednym akcie prawnym dotychczasowych przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216 poz. 1584, z późn. zm.), ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1764, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Podsumowując należy wskazać, że proponowana ustawa ma na celu wzmocnienie transparentności życia publicznego w Polsce, a także mechanizmów kontroli społecznej nad władzami. Zmiany umożliwią skuteczniejszą ochronę antykorupcyjną kraju. Ustawa wspomogła prowadzenie zdrowej, opartej na przepisach i konkurencji, wymiany gospodarczej wolnej od korupcji. Mając świadomość, że trwonienie majątku publicznego i panosząca się korupcja to zjawiska patologiczne, które prędzej czy później uderzają w zwykłych obywateli, autorzy projektu chcą znacząco wzmocnić możliwości ochrony polskiego państwa, w tym gospodarki, przed tymi szkodliwymi zjawiskami.

II. Przedstawienie i uzasadnienie rozwiązań prawnych zawartych w projekcie

W projekcie ustawy o jawności życia publicznego powielono część dotychczas obowiązujących definicji, jednakże na potrzeby określenia zasad transparentności życia publicznego w projekcie zdefiniowano pojęcia nieobecne w dotychczasowych regulacjach prawnych. Zaproponowano definicję m.in. kolekcji, zgodnie z którą jest to uporządkowany

zbiór przedmiotów jednego rodzaju, takich jak np. dzieł sztuki, czy wyrobów jubilerskich gromadzonych ze względu na ich wartość historyczną, artystyczną lub w celach inwestycyjnych. W ten sposób doprecyzowano przepisy dotyczące zakresu przedmiotowego składanych oświadczeń majątkowych, co wyeliminuje dotychczasowe wątpliwości interpretacyjne osób zobowiązanych do składania oświadczeń o stanie majątkowym. Zaproponowano także nową definicję działalności lobbingowej, którą zgodnie z projektem jest każde działanie podmiotów niebędących organami władzy publicznej lub upoważnionymi przez te organy przedstawicielami, prowadzone metodami prawnie dozwolonymi nieuregulowanymi w ramach ustawowych procedur postępowania przed organami władzy publicznej, a zmierzające do wywarcia wpływu na podjęcie przez organ władzy publicznej rozstrzygnięć w określonym kierunku. W projekcie określono również nową definicję lobbingu zawodowego, którym jest lobbing o charakterze zarobkowym prowadzony na rzecz osób lub podmiotów w celu uwzględnienia interesów tych osób lub podmiotów. Dla sprecyzowania zasad i trybu prowadzenia lobbingu w pracach nad projektami aktów normatywnych i dokumentów rządowych niezbędnym było również wprowadzenie w niniejszym projekcie definicji podmiotu zaangażowanego, czyli podmiotu prowadzącego lobbing niebędący lobbingiem zawodowym, oraz definicję lobbysty zawodowego, czyli podmiotu, który prowadzi lobbing zawodowy.

Ponadto na potrzeby niniejszego projektu przyjęto, iż spółką prawa handlowego jest:

- spółka handlowa w rozumieniu ustawy z dnia 15 września 2000 r. - Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1578, 1579 i 2255),
- inna spółka, do której stosuje się przepisy prawa handlowego w tym spółka realizująca misję publiczną, w rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym,
- spółka europejska w rozumieniu ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o europejskim zgrupowaniu interesów gospodarczych i spółce europejskiej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2142), oraz
- spółka według prawa obcego.

Inicjatorzy projektu ustawy o jawności życia publicznego uznali za zasadne wzmocnienie kontroli i monitoringu sposobu zarządzania najważniejszymi spółkami Skarbu Państwa. Projektodawca zaproponował w związku z tym nową definicję spółki zobowiązanej, którą zgodnie z przedstawioną propozycją będzie spółka prawa handlowego, w której udział Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego, państwowej lub samorządowej osoby prawnej stanowić będzie co najmniej 10 % kapitału zakładowego lub 10% liczby akcji lub co najmniej jeden ze wskazanych podmiotów posiada decydujący wpływ na działalność tej spółki w

rozumieniu ustawy z dnia 22 września 2006 r. o przejrzystości stosunków finansowych pomiędzy organami publicznymi a przedsiębiorcami publicznymi oraz o przejrzystości finansowej niektórych przedsiębiorstw (Dz. U. Nr 191, poz. 1411, z późn. zm.).

Zasady, środki i tryb dostępu do informacji publicznej

W projekcie ustawy o jawności życia publicznego proponuje się, by rozdział dotyczący zasad dostępu do informacji publicznej powiełał dotychczasowe zasady dostępu do informacji publicznej. Zgodnie z art. 4 proponuje się, by prawo dostępu do informacji publicznej przysługiwało każdej osobie, od której nie można będzie żądać wykazywania interesu prawnego lub faktycznego w trakcie korzystania z prawa dostępu do informacji publicznej. Zgodnie z projektem prawo informacji publicznej obejmuje uprawnienie do uzyskania informacji publicznej (w tym do uzyskania informacji przetworzonej), wglądu do dokumentów urzędowych oraz dostępu do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej pochodzących z powszechnych wyborów.

Ponadto proponuje się, by informacje publiczne podlegały obowiązkowi udostępnienia w Biuletynie Informacji Publicznej. Zobowiązane do udostępnienia informacji publicznej będą organy władzy publicznej, organy samorządów gospodarczych i zawodowych, podmioty reprezentujące Skarb Państwa, państwowe lub samorządowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne, czy jednostki samorządu terytorialnego. Zobowiązane do udostępnienia informacji publicznej będą również podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów. Obowiązek udostępnienia spoczywać będzie również na organizacjach związkowych i pracodawców reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (art. 6). Udostępnieniu podlegać będzie m.in. informacja o polityce wewnętrznej i zagranicznej, informacje dotyczące zasad funkcjonowania podmiotów publicznych, w tym o trybie działań władz publicznych, ich jednostkach organizacyjnych, o trybie działania państwowych osób prawnych i osób prawnych samorządu terytorialnego, sposobie stanowienia aktów publicznoprawnych, sposobie przyjmowania i załatwiania spraw, o prowadzonych rejestrach, ewidencjach, archiwach, o procesie rekrutacji. Udostępniana będzie również treść aktów

administracyjnych, dokumentów urzędowych, dokumentacji dotyczącej przebiegu przeprowadzonej kontroli, wystąpień, i innych stanowisk w trakcie jej przeprowadzania. Proponowane regulacje mają odzwierciedlenie w obecnie obowiązującej ustawie o dostępie do informacji publicznej. Różnicą w stosunku do obowiązujących regulacji prawnych jest obowiązek publikowania informacji o wydatkach ze środków publicznych dokonywanych przez osoby pełniące funkcje publiczne w związku z pełnieniem tych funkcji przy użyciu kart płatniczych. Rozszerzono zakres obowiązywania ustawy o dostępie do informacji publicznej również o informacje dotyczące: umorzeń i ulg w spłacie zobowiązań podatkowych czy stanie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. Zmiany te niewątpliwie zwiększą transparentność wydatkowania środków publicznych przez instytucje zobowiązane do udzielania informacji w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej.

Prawo dostępu do informacji publicznej będzie podlegać tak jak ma to miejsce obecnie pewnym ograniczeniom, które wynikać będą z przepisów dotyczących ochrony informacji niejawnych, przymusowej restrukturyzacji i ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych. Dostęp do informacji publicznej ograniczony będzie również ze względu na ochronę prywatności osoby fizycznej, w szczególności jej danych osobowych oraz ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 projektu wskazane powyżej ograniczenie dostępu do informacji publicznej nie będzie dotyczyć:

- 1) informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o warunkach powierzenia i lub wykonywania funkcji,
- 2) umów cywilnoprawnych zawieranych przez jednostki sektora finansów publicznych oraz wykonywania tych umów, z tym, że nie udostępnia się adresu zamieszkania strony będącej osobą fizyczną oraz danych osobowych osób fizycznych niebędących stronami tej umowy, a których dotyczy ta umowa,
- 3) postępowań administracyjnych,
- 4) przypadku, gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa.

Jeśli chodzi o postępowania administracyjne to w projekcie doprecyzowano, iż ochrona nie obejmuje postępowań administracyjnych prowadzonych na podstawie:

- a) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz.U. Nr 89, poz. 414, z późn. zm.), z wyłączeniem projektu budowlanego,
- b) ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. Nr 115, poz. 741, z późn. zm.),

c) ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80, poz. 717, z późn. zm.),

d) ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.),

e) działu V ustawy z dnia z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227, z późn. zm.),

f) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. Nr 132, poz. 622, z późn. zm.), z wyłączeniem decyzji, o których mowa w art. 5 ust. 7, art. 6 ust. 7, art. 6m ust. 2b, art. 6o ust. 1 tej ustawy,

g) ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U. Nr 72, poz. 747, z późn. zm.), z wyłączeniem decyzji, o których mowa w art. 27e tej ustawy,

h) ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz.U. Nr 122, poz. 696, z późn. zm.), z wyłączeniem instrumentów dzielenia ryzyka, o których mowa w art. 11 ust. 5 tej ustawy

- z wyjątkiem danych osobowych osób trzecich.

W projekcie proponuje się, by informacja publiczna, która wcześniej nie została udostępniona w centralnym repozytorium, była udostępniona na wniosek, chyba, że informacja publiczna może być udostępniona niezwłocznie wówczas udostępniania jest w formie ustnej lub pisemnej bez pisemnego wniosku (art. 13). Udostępnienie informacji publicznej następuje niezwłocznie, jednakże nie później niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, natomiast jeżeli informacja nie może być udostępniona w tym terminie podmiot zobowiązany do jej udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie w jakim udostępni wnioskowaną informację publiczną, jednakże nie w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku (art. 15). Zgodnie z projektem wnioskodawcy przysługuje prawo do wniesienia ponaglenia, jeżeli wniosku o udzielenie informacji publicznej nie rozpatrzono w odpowiednim terminie (art. 15 ust. 4).

Ponadto wprowadzono przepis mówiący o tym, że dostęp do informacji publicznej jest bezpłatny (art.17 ust. 1). Jeżeli podmiot zobowiązany do udostępnienia w związku z faktem udostępnienia poniesie dodatkowe koszty związane ze wskazanym we wniosku sposobem udostępnienia lub koniecznością przekształcenia informacji w sposób lub formę wskazaną we wniosku, podmiot ten może pobrać od wnioskodawcy opłatę, która będzie odpowiadać

przewidywanym kosztem. O wskazanych kosztach podmiot ma obowiązek poinformować wnioskodawcę, a udostępnienie informacji publicznej następuje po upływie 14 dni od dnia złożenia wniosku przez wnioskodawcę.

Każda odmowa udostępnienia informacji publicznej albo umorzenie postępowania o udostępnienie przez organ władzy następuje w drodze decyzji, do których mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 18).

Jak wskazano w projekcie, posiedzenia pochodzących z powszechnych wyborów kolegialnych organów władzy publicznej, jednostek pomocniczych jednostek samorządu terytorialnego, organów kolegialnych komisji sejmowych i senackich, komisji rad jednostek samorządu terytorialnego, komisji Rady m.st. Warszawy i komisji rad dzielnic, są jawne i dostępne (art. 20). Organy te mają obowiązek zapewnić lokalowe i techniczne środki osobom chcącym wziąć udział w posiedzeniach, jak również sporządzają i udostępniają protokoły i stenogramy z obrad. Nowością zaproponowaną w przedmiotowym projekcie jest nałożenie na kolegialne organy władzy publicznej oraz jednostki pomocnicze jednostek samorządu terytorialnego obowiązku utrwalania przebiegu swoich obrad za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Rejestr umów

Mając na uwadze potrzebę lepszej kontroli sposobu zarządzania majątkiem państwa autorzy projektu ustawy zdecydowali się na opracowanie zupełnie nowych zasad dotyczących tej tematyki. Kluczowym rozwiązaniem niemającym swojego odpowiednika w obecnie obowiązującym stanie prawnym, jest utworzenie i prowadzenie przez wszystkie jednostki sektora finansów publicznych, przedsiębiorstwa państwowe, instytuty badawcze oraz spółki zobowiązane rejestru umów. Celem projektodawcy przy formułowaniu tych przepisów był wzrost przejrzystości zarządzania majątkiem wymienionych podmiotów, a także lepsze możliwości kontroli, również społecznej, nad instytucjami finansowanymi przez państwo. Projektowana ustawa zakłada tworzenie rejestru wszystkich umów cywilnoprawnych, których skutkiem jest wydatkowanie środków pieniężnych przez wymienione podmioty. W pierwszej kolejności projektodawca określił krąg podmiotów zobowiązanych do przekazania informacji do rejestru. Następnie określono rodzaje umów podlegające obowiązkowi publikacji. Trzecim istotnym punktem było określenie interwału aktualizacji rejestru (publikacja w danym roku kalendarzowym dotycząca roku poprzedniego, aktualizacje cykliczne raz na miesiąc).

Projektodawca określając powyższe warunki bazował na rejestrze umów/zamówień finansowanych w latach 2012-2016 opublikowany na stronie internetowej Ministerstwa Cyfryzacji. Wykazy te podzielone zostały na poszczególne lata. Z zawartymi w nich informacjami można zapoznawać się bezpośrednio na stronie z wykorzystaniem przeglądarki internetowej, jak również pobrać plik zapisany w edytowalnym formacie pdf. W rejestrze znajdują się informacje na temat numeru umowy/zlecenia, daty zawarcia, kontrahenta, przedmiotu umowy, terminu realizacji, wartości oraz współfinansowaniu ze środków UE. Dane w rejestrze są publikowane bez względu na wartość zawartej umowy/zlecenia (występują w nim informacje nawet na temat zlecenia o wartości 200 zł).

Zaproponowany rejestr umów obejmować będzie dane dotyczące identyfikatora umowy nadanego przez podmiot prowadzący rejestr, datę zawarcia umowy, dane identyfikujące kontrahenta, przedmiot umowy, czas trwania umowy, całkowitą wartość przedmiotu umowy, realną wartość umowy, informację dotyczącą finansowania ze środków Unii Europejskiej oraz tryb zawarcia przedmiotowej umowy. Wskazane informacje jak również wszelkie dokonane zmiany w zakresie zawartych umów podmiot zobowiązany wprowadza do rejestru nie później niż 14 dni od daty zawarcia umowy lub od daty dokonania zmian w umowie.

Przedmiotowy rejestr umów będzie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej podmiotu prowadzącego rejestr, a gdy podmiot ten nie będzie prowadził BIP-u, to na stronie internetowej podmiotu. Rejestr będzie umożliwiał przeszukiwanie umów oraz sortowanie danych w nim zawartych (art. 9). Wyjątkiem od zasady udostępniania umów w rejestrze będzie wyjątek w postaci informacji dotyczących umów objętych ochroną na podstawie przepisów o ochronie informacji niejawnych, jak również informacji, które dotyczą przedsiębiorstwa państwowego, banku państwowego i spółki zobowiązanej, w której udział Skarbu Państwa lub innej spółki zobowiązanej z udziałem Skarbu Państwa, przekracza 20% kapitału zakładowego lub 20% liczby akcji, oraz informacji dotyczących zamówień publicznych prowadzonych na podstawie art. 4 pkt 5, 5b i 5c ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych. Wówczas właściwy podmiot przekazuje taką umowę Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego (art. 9). Sposób i tryb prowadzenia przedmiotowego rejestru umów oraz przekazywania Szefowi Centralnego Biura Antykorupcyjnego informacji określać będzie rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów.

Ponadto w projekcie wskazano podmiot, który będzie odpowiedzialny za prowadzenie, aktualizowanie i udostępnianie rejestru umów, za przekazywanie Szefowi CBA danych z rejestru oraz za podanie w rejestrze umów lub przekazanie Szefowi CBA prawdziwych danych z rejestru. Tym podmiotem odpowiedzialnym będzie kierownik jednostki

organizacyjnej organu władzy publicznej lub członek zarządu wyznaczony przez kolegialny organ zarządzający jednostką organizacyjną organu władzy publicznej. Wskazano również, iż sposób i tryb prowadzenia rejestru umów oraz przekazywania Szefowi CBA danych z rejestru umów określi z drodze rozporządzenia Prezes Rady Ministrów.

Zdaniem projektodawcy wprowadzenie do systemu prawnego instytucji rejestru umów zawartych przez organy władzy publicznej, niewątpliwie przyczyni się do wzrostu przejrzystości życia publicznego w zakresie wydatkowania publicznych środków pieniężnych, co skutkować będzie zwiększeniem zaufania obywateli do organów i instytucji publicznych. Proponowana w obecnym projekcie zmiana ma fundamentalne znaczenie w tym zakresie, zaś jej wprowadzenie będzie milowym krokiem na rzecz transparentności życia publicznego w Polsce.

Zasady jawności w procesie stanowienia prawa

Kolejną nowością w omawianym projekcie ustawy jest propozycja, która ma na celu większą jawność w działaniu prawodawczym władz. Zgodnie z propozycją wprowadzony zostanie obowiązek prowadzenia odrębnego wykazu prac legislacyjnych Marszałka Sejmu oraz Marszałka Senatu, które obejmować będą projekty założeń projektów ustaw oraz projekty ustaw. Ponadto odrębny wykaz prac legislacyjnych zgodnie z projektem prowadzić będą organy stanowiące jednostek samorządu terytorialnego, który obejmie uchwały. Tak jak dotychczasowe wykazy prac legislacyjnych prowadzone przez Radę Ministrów oraz Prezesa Rady Ministrów wszystkie odrębne wykazy prac legislacyjnych zawierać będą krótką informację o przyczynach wprowadzenia proponowanych rozwiązań, wskazanie ich istoty, planowany termin, imię i nazwisko oraz stanowisko (funkcję) osoby odpowiedzialnej za opracowanie projektu, informację o rezygnacji z prac nad projektem oraz, co jest nowością w stosunku do obowiązujących regulacji, zgłoszone poprawki do projektów aktów prawnych. Wszystkie wykazy zgodnie z propozycją będą udostępniane w BIP organu prowadzącego wykaz.

Ponadto właściwy organ prowadzący uzgodnienia projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy, projektu rozporządzenia lub projektu uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, biorąc pod uwagę treść projektu, znaczenie projektu, przewidywane skutki społeczno-gospodarcze, stopień jego złożoności oraz jego pilność, przedstawia projekt do konsultacji publicznych, w tym może skierować projekt do organizacji

społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji w celu przedstawienia ich stanowiska, określając jednocześnie termin do zajęcia stanowiska.

Przedmiotowy projekt w innych miejscach powiela w znacznej części dotychczas obowiązujące przepisy w zakresie zasad jawności w procesie stanowienia prawa.

Zasady i tryb prowadzenia lobbingu w pracach nad projektami aktów normatywnych i dokumentów rządowych oraz zasady wykonywania i kontroli lobbingu zawodowego

Analiza obecnego stanu prawnego dotyczącego procesu legislacyjnego wskazała na szereg wątpliwości i brak przejrzystości w regulacjach dotyczących lobbingu przy tworzeniu aktów normatywnych i dokumentów rządowych. Przedmiotowy projekt reguluje te kwestie. Jak wskazano na wstępie, na potrzeby projektu w art. 2 zdefiniowano m.in. takie pojęcia jak lobbing, lobbing zawodowy, podmiot zaangażowany czy lobbysta zawodowy.

Zgodnie z projektem lobbingiem jest każde działanie podmiotów niebędących organami władzy publicznej lub upoważnionymi przez te organy przedstawicielami, prowadzone metodami prawnie dozwolonymi nieuregulowanymi w odrębnych ustawach, zmierzające do wywarcia wpływu na podjęcie przez organ władzy publicznej rozstrzygnięć w określonym kierunku.

Lobbingiem zawodowym to w myśl projektu lobbing o charakterze zarobkowym prowadzony na rzecz osób lub podmiotów w celu uwzględnienia interesów tych osób lub podmiotów. Ponadto definicje podmiotowe, które zostały wskazane w celu zwiększenia transparentności procesu stanowienia prawa, to podmiot zaangażowany, którym jest podmiot prowadzący lobbing niebędący lobbingiem zawodowym oraz lobbysta zawodowy, którym jest podmiot prowadzący lobbing zawodowy.

Ustalając zasady transparentności procesu stanowienia prawa projektodawca przyjął, iż każde działanie podmiotów, które nie są organami władzy publicznej lub upoważnionymi przez te organy przedstawicielami, prowadzone zarówno w formie lobbingu zwykłego czy lobbingu zawodowego, prowadzone w zakresie prac nad projektem aktu prawnego, musi być zgłoszone na urzędowym formularzu do właściwego podmiotu. Każde zgłoszenie podlegać będzie udostępnieniu na BIP właściwego organu prowadzącego prace nad projektem. Poza elementami, które podmiot zainteresowany jak i lobbysta zawodowy będzie zobowiązany w zgłoszeniu podać (np. imię i nazwisko, adres zamieszkania, adres siedziby), do zgłoszenia będzie należało załączyć informacje o podmiotach finansujących podmioty zainteresowane

pracami legislacyjnymi nad określonym projektem, bądź też inne zestawienia źródeł finansowania, uzależnione od podmiotu, który takie zgłoszenie będzie chciał złożyć. Wykazanie finansowania na etapie przystępowania do prac legislacyjnych nad projektem aktu prawnego, jest niezwykle istotne z punktu widzenia transparentności życia publicznego, procesu stanowienia prawa, jak również zapobiegania zachowaniom korupcyjnym. Oświadczenia o źródłach finansowania składane będą pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Wszelkie zmiany w zakresie informacji podanych w zgłoszeniu podmiot będzie zobowiązany zgłosić w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia. Jeżeli zgłoszenie zainteresowania prac nad projektem aktu prawnego zostanie złożone bez zachowania właściwej formy albo nie będzie zawierać wszystkich niezbędnych elementów, nie będzie rozpatrywane, a podmiot zaangażowany lub lobbysta zawodowy nie będą mógł brać udziału w pracach nad projektem.

Obowiązek wniesienia zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem nie będzie miał zastosowania w przypadku, gdy organ prowadzący proces legislacyjny skieruje projekt do danego podmiotu w ramach konsultacji publicznych, które organ ten będzie miał obowiązek przeprowadzić. Obowiązek przeprowadzenia konsultacji publicznych, w tym skierowania projektu do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych instytucji, organ będzie miał wówczas, gdy projekt z uwagi obszar jaki reguluje, będzie powodował skutki społeczno-gospodarcze, czy inne okoliczności mające wpływ na daną grupę czy obszar.

Projekt powieła dotychczasowe regulacje w zakresie przeprowadzenia wysłuchania publicznego, jako formę aktywnego udziału obywateli w procesie tworzenia prawa, które będzie mógł przeprowadzić organ odpowiedzialny za opracowanie projektu. W wysłuchaniu publicznym będzie mógł wziąć udział każdy, a o terminie i miejscu wysłuchania organ będzie informować na stronach BIP na co najmniej 7 dni przed planowanym wysłuchaniem publicznym.

Projektodawca uporządkował również dotychczasowe regulacje w zakresie prowadzenia zawodowej działalności lobbingowej, wskazując, że lobbing zawodowy może być wykonywany przez przedsiębiorcę albo przez osobę fizyczną niebędącą przedsiębiorcą na podstawie umowy cywilnoprawnej, po wcześniejszym uzyskaniu wpisu do tzw. rejestru lobbystów zawodowych. Tak jak dotychczas rejestr lobbystów będzie jawny i udostępniony w BIP, a prowadzić go będzie minister właściwy do spraw administracji publicznej. Każdy zainteresowany zawodową działalnością lobbingową będzie zobowiązany do dokonania odpowiedniego zgłoszenia. Wpisu do rejestru organ będzie mógł odmówić w przypadku nieusunięcia jego braków lub w przypadku oczywistej bezzasadności tego zgłoszenia. Rejestr

będzie prowadzony na bieżąco i uaktualniany na podstawie zgłoszonych przez lobbystę informacji o zaistniałych zmianach w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia. W projekcie zaproponowano wyższą niż było to dotychczas opłatę za wpis do rejestru, tj. w wysokości nie wyższej niż 1000 zł. Obowiązująca ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa kwotę tę określiła jako nie wyższą niż 100 zł. Należy wskazać, że przemiany ekonomiczne w Polsce widoczne w ostatnich 12 latach powodują, że dotychczasowe wysokości opłaty za wpis do rejestru lobbysty zawodowego nie przystają do obecnych uwarunkowań gospodarczych. Konieczność podwyższenia opłaty wynika również z konieczności zagwarantowania parlamentowi możliwości skutecznej i efektywnej pracy. Wobec powyższego lobbystą zawodowym powinni być jedynie ci przedsiębiorcy, którzy rzeczywiście zajmują się zawodowo wpływaniem na prace legislacyjne w procesie stanowienia prawa. Zbyt duża łatwość wpisania się na listę lobbystów zawodowych może grozić paraliżem prac legislacyjnych. Projekt wskazuje również przesłanki wykreślenia z rejestru lobbysty zawodowego, tj. w przypadku prawomocnego orzeczenia zakazującego wykonywania lobbingu zawodowego oraz na wniosek tego lobbysty. Po wniesieniu zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem każdy lobbysta zawodowy będzie miał prawo do uzyskiwania wszelkich informacji z zakresu procesu legislacyjnego w stosunku do projektu wobec którego wniósł zgłoszenie, przedstawiać swoje stanowisko, opinie oraz propozycje rozwiązań.

Ponadto projektodawca zobowiązuje organy władzy publicznej do niezwłocznego udostępnienia w BIP informacji o działaniach podejmowanych wobec nich przez podmioty wykonujące zawodową działalność lobbingsową. Informacja ta ma dokładnie wskazywać lobbystę zawodowego oraz oczekiwany przez niego efekt. Bez zmian w stosunku do obowiązujących w tym zakresie regulacji pozostaje fakt, iż kierownicy urzędów obsługujących organy władzy publicznej opracowują raz w roku do końca lutego zbiorczą informację o działaniach podejmowanych wobec tych organów w roku poprzednim przez lobbystów zawodowych.

Środki unikania konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcje publiczne

W projekcie ustawy o jawności życia publicznego projektodawca zaproponował wprowadzenie ogólnego przepisu, który wskazywałby na fakt, iż osoba pełniąca funkcję publiczną w czasie pełnienia tej funkcji oraz w przypadkach określonych w projekcie ustawy, zobowiązana jest unikać konfliktu interesów, który polegałby na wykonywaniu zajęć mogących wywołać podejrzenie o stronnictwo lub występowanie w interesie podmiotu, w którym nie

pełni funkcji publicznej. W projekcie zaproponowano również wprowadzenie ograniczeń dotyczących podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Proponuje się utrzymać dotychczas obowiązujące zakazy określone w art. 4 ustawy z dnia z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, z jednoczesnym ich doprecyzowaniem.

Proponuje się, by osoby pełniące funkcje publiczne wymienione w art. 35 projektu nie mogły być członkiem organu zarządzającego spółki prawa handlowego, rady nadzorczej lub organu kontrolnego spółki prawa handlowego, organu zarządzającego lub kontrolnego spółdzielni (z wyjątkiem rady nadzorczej spółdzielni mieszkaniowej), organu zarządzającego stowarzyszenia lub fundacji posiadających możliwość prowadzenia działalności gospodarczej; nie może być likwidatorem, syndykiem lub zarządcą przymusowym w postępowaniu upadłościowym albo nadzorcą lub zarządcą w postępowaniu restrukturyzacyjnym; nie może być pełnomocnikiem wspólnika w spółce prawa handlowego. Osoby te nie mogą być zatrudnione lub wykonywać w spółce prawa handlowego lub innych podmiotach prowadzących działalność gospodarczą na jej rzecz jakichkolwiek odpłatnych zajęć. Zakaz ten nie obejmuje działalności naukowej lub dydaktycznej. Osoba ta nie może również posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów albo akcje lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego w każdej z tych spółek. Osoba pełniąca funkcje publiczne nie może prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami w osobowej spółce prawa handlowego, a także zarządzać taką działalnością lub być jej przedstawicielem lub pełnomocnikiem. Zakaz ten nie dotyczy działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej w formie gospodarstwa rodzinnego. Pod pojęciem „działalności gospodarczej” rozumie się samą możliwość jej prowadzenia, współprowadzenia, zarządzania, pełnienia roli przedstawiciela czy pełnomocnika bądź w inny sposób jej reprezentowania. Jeżeli osoby, których dotyczy powyższy zakaz prowadziły bądź uczestniczyły w prowadzeniu działalności gospodarczej przed dniem wyboru/powołania na funkcję/objęcia stanowiska, zobowiązane będą do zaprzestania bądź zawieszenia takich czynności.

Ponadto osoby zajmujące w banku państwowym stanowisko: prezesa, wiceprezesa, członka zarządu lub skarbnika oraz osoby zajmujące w przedsiębiorstwie państwowym stanowisko: dyrektora przedsiębiorstwa, jego zastępcy oraz głównego księgowego, w ramach pełnienia swojej funkcji będą mogły prowadzić działalność gospodarczą z zakresu zarządzania tą spółką. Taki sam wyjątek dotyczy osoby pełniącej w spółce zobowiązanej funkcje: prezesa, wiceprezesa lub członka zarządu. Wskazane powyżej osoby będą również mogły nieodpłatnie

pełnić funkcje w organie innej spółki, w stosunku do której ta spółka jest spółką dominującą. Ewentualne wątpliwości dotyczące łączenia funkcji i występowania konfliktu interesów wyjaśniać ma Komisja do spraw Rozstrzygania Konfliktu Interesów powołana przez Prezesa Rady Ministrów. Będzie ona miała kompetencje do wyrażania zgody na pełnienie funkcji, których łączenie może budzić wątpliwości dotyczące konfliktu interesów.

Z uwagi na fakt, iż korzyści majątkowe dla osób pełniących funkcje publiczne mogą być odłożone w czasie, projektodawca zdecydował się na kolejną ważną zmianę, której celem jest wzrost ochrony antykorupcyjnej w Polsce. Zakaz dla osób pełniących funkcje publiczne podejmowania pracy u przedsiębiorcy został rozszerzony czasowo na okres do 3 lat. Zgodnie z tym zakazem osoby pełniące funkcje publiczne nie mogą być zatrudnione przed upływem 3 lat od zaprzestania zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, jeżeli brały udział w wydawaniu rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio tego przedsiębiorcy. Zakaz ten dotyczy osób pełniących funkcje publiczne i które brały udział w wydawaniu rozstrzygnięć w sprawach indywidualnych dotyczących bezpośrednio tego przedsiębiorcy, brały udział w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, wydawaniu wyroków, decyzji administracyjnych, zawieraniu umów dotyczących robót, dostaw, usług lub innych umów cywilnoprawnych, albo gdy osoby nadzorowała lub była wyznaczona jako osoba odpowiedzialna za realizację umowy, albo gdy osoby te kierowały jednostką lub komórką organizacyjną, w której rozstrzygnięcie takie zapadło (art. 38).

Projektodawca doprecyzował również wyjątki od powyższych zakazów. Zakazu nie stosuje się, jeżeli rozstrzygnięcie, decyzja, wyrok zostały wydane więcej niż 4 lata przed zaprzestaniem zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji, albo realizacja umowy zakończyła się więcej niż 4 lata przed zaprzestaniem zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji (art. 38 ust. 2).

Projekt wprowadził również sankcje za złamanie wskazanych powyżej zakazów. Obecna kara za naruszenie zakazu ustanowionego w art. 7 ustawy antykorupcyjnej to kara aresztu albo kara grzywny dla pracodawcy. Przedmiotowy projekt ustawy o jawności życia publicznego wprowadził karę pieniężną dla przedsiębiorcy, który zatrudnia wbrew zakazom osoby pełniące funkcje publiczne, które brały udział w wydawaniu rozstrzygnięć dotyczących bezpośrednio jego, w wysokości od 10 000 do 500 000 zł. W sprawach nałożenia kary orzekać będzie Szef CBA w drodze decyzji. Projektodawca zaproponował również sankcję karną przewidzianą dla osoby, która podejmuje takie zatrudnienie lub wykonuje inne odpłatne zajęcia u przedsiębiorcy wbrew zakazom i bez zgody Komisji do spraw Rozstrzygania Konfliktu Interesów, karę grzywny, karę ograniczenia wolności albo karę pozbawienia wolności do dwóch lat.

Ponadto kolejnym *novum* jest również to, że w razie skazania za złamanie zakazu zatrudnienia lub wykonywania innych odpłatnych zajęć u przedsiębiorcy, sąd obligatoryjnie będzie orzekać nawiązkę na rzecz Skarbu Państwa w wysokości sumy wynagrodzenia wypłaconego osobie skazanej. Dzięki tym przepisom, zakaz łączenia funkcji, o którym mówi projekt ustawy o jawności życia publicznego, będzie realny.

Projekt w znacznej części powiela również dotychczasowe rozwiązania z zakresu rejestru korzyści, w którym ujawniane są korzyści uzyskiwane przez osoby pełniące funkcje publiczne, w tym m.in. członków Rady Ministrów, sekretarzy i podsekretarzy stanu, czy kierowników urzędów centralnych oraz ich małżonków. Podmioty zobowiązane będą zgłaszać do przedmiotowego rejestru m.in. informacje o stanowiskach i zajęciach wykonywanych w administracji publicznej, jak i w instytucjach prywatnych, czy otrzymanej darowiznie, której wartość przekracza 50% najniższego wynagrodzenia pracowników za pracę, w terminie nie później niż w ciągu 30 dni od dnia wystąpienia okoliczności będącą podstawą do ujawnienia tego faktu w rejestrze. Tak jak dotychczas rejestr korzyści prowadzić będzie Państwowa Komisja Wyborcza. Projekt przewiduje również odpowiedzialność za naruszenie obowiązku ujawniania uzyskiwanych korzyści w rejestrze, wskazując, iż kto nie ujawnia w rejestrze, podaje w nim nieprawdę albo zataja prawdę lub nie ujawnianie w określonym ustawowo terminie, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Oświadczenia majątkowe

Obowiązujące regulacje prawne obligujące osoby pełniące funkcje publiczne do składania oświadczeń majątkowych są zawarte w wielu aktach prawnych. Przepisy różnicują również zakres informacji, które należy zamieszczać w oświadczeniach przez poszczególne grupy zawodowe, terminy składania oświadczeń, a także ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne oraz sankcje za podanie nieprawdy, nieterminowe złożenie oświadczenia lub jego niezłożenie.

W Polsce około 500.000 osób jest zobowiązanych do składania oświadczeń o stanie majątkowym, jednakże znacznie więcej osób pozostaje powiązana ze sferą publiczną, która z uwagi na zakres wykonywanych czynności powinna również podlegać obowiązkowi składania oświadczenia majątkowego.

W ramach zmian Rządowego Programu Przeciwdziałania Korupcji zgłoszona została propozycja uszczelnienia i reformy systemu oświadczeń majątkowych opartej m.in. na:

informatyzacji procesu składania i analizowania oświadczeń majątkowych, ujednoczenie zakresu informacji podawanych w oświadczeniach, ujednoczenia systemu procedur składania i przetwarzania oświadczeń, aktywizowania kierowników jednostek do stałego monitorowania oświadczeń majątkowych składanych przez podległy personel oraz jednoznacznego określenia wszystkich osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych.

Rekomendowanym rozwiązaniem w Rządowym Programie Przeciwdziałania Korupcji jest kompleksowe uregulowanie w jednym akcie prawnym materii związanej z oświadczeniami majątkowymi, w tym w szczególności zakresu podmiotów obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, zakresu publikacji oświadczeń, zakresu przedmiotowego treści oświadczeń, sankcji za niedopełnienie obowiązków wynikających z ustawy oraz zasad kontroli oświadczeń. Istotną zmianą jest również doprecyzowanie katalogu ograniczeń w sferze prowadzonej aktywności gospodarczej dla osób pełniących funkcje publiczne.

Mając na uwadze powyższe projektodawca podjął się opracowania jednolitego wzoru oświadczenia majątkowego, a także ujednoczenia zasad wypełniania oświadczeń majątkowych oraz sankcji za złamanie ustawowego obowiązku wypełniania oświadczeń. Zaproponował również w katalogu osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych uwzględnienie oprócz wszystkich osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych na podstawie obecnie obowiązujących przepisów, rozproszonych w różnych aktach prawnych, także nowe kategorie osób nieujętych dotychczas w żadnych uregulowaniach. Obowiązek złożenia oświadczenia o stanie majątkowym projektodawca w przedmiotowym projekcie ustawy o jawności życia publicznego zaproponował nałożyć m.in. na następujące podmioty pełniące funkcje publiczne, a które na gruncie obowiązujących przepisów nie mają takiego obowiązku:

- 1) osoba zarejestrowana jako kandydat na urząd Prezydenta RP,
- 2) członek Rady Polityki Pieniężnej oraz członek zarządu NBP,
- 3) członek KNF,
- 4) z-ca Prezesa IPN,
- 5) członek Rady Mediów Narodowych,
- 6) z-ca Głównego Inspektora Pracy,
- 7) Rzecznik Ubezpieczonych,
- 8) Rzecznik Praw Pacjenta oraz z-ca,
- 9) członek PKW,
- 10) Prezes i z-ca ZUS, członek zarządu oraz rady ZUS,
- 11) Prezes i z-ca oraz członek rady NFZ,

- 12) członek Trybunału Stanu,
- 13) asystent sędziego i starszy asystent sędziego,
- 14) pracownik Sądu Najwyższego,
- 15) pracownik sądu powszechnego i prokuratury,
- 16) pracownik sądu administracyjnego,
- 17) asystent prokuratora,
- 18) pracownik Państwowej Straży Pożarnej,
- 19) pracownik Policji,
- 20) pracownik Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego,
- 21) syndyk, tymczasowy nadzorca sądowy albo zarządca przymusowy, asesor komorniczy, notariusz, zastępca notarialny
- 22) strażnik gminny (miejski),
- 23) członek rady nadzorczej banku państwowego,
- 25) główny księgowy w przedsiębiorstwie państwowym,
- 26) członek organu zarządzającego, członek organu nadzoru lub kontroli, prokurent i likwidator, główny księgowy spółki zobowiązanej,
- 27) osób zarządzająca oraz członek organu zarządzającego, kontroli lub nadzoru państwowej albo samorządowej osoby prawnej niebędącej spółką zobowiązaną,
- 28) rektor, prorektor, kanclerz i kwestor uczelni publicznej,
- 29) kanclerz PAN, a także osoba kierująca utworzoną przez PAN jednostką organizacyjną oraz z-ca,
- 30) konsultant krajowy i wojewódzki w ochronie zdrowia,
- 31) członek wojewódzkiego albo powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności,
- 32) lekarz orzecznik ZUS, lekarz rzeczoznawca KRUS oraz członek komisji lekarskiej ZUS albo KRUS,
- 33) osoby biorące udział w postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego, w postępowaniach dot. prywatyzacji, komercjalizacji, wsparcia finansowego, rozporządzania mieniem jednostek sektora finansów publicznych, w postępowaniach dot. przyznawania plafonów, poręczeń i gwarancji kredytowych, jeżeli wartość postępowania przewyższa wartość 500 000 zł, a osoby te nie są zobowiązane do składania oświadczeń majątkowych na innej podstawie,
- 34) osoba kierująca jednostką budżetową, samorządowym zakładem budżetowym, agencją wykonawczą, instytucją gospodarki budżetowej, państwowym funduszem celowym,

samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, państwową albo samorządową instytucją kultury oraz państwową instytucją filmową, oraz jej z-ca,

Bardzo ważną zmianą, zawartą w obecnym projekcie ustawy, jest obowiązek wykazywania w oświadczeniu majątkowym również zmian dotyczących sytuacji majątkowej, które miały miejsce w ciągu roku. Ta zmiana ma fundamentalne znaczenie, bowiem daje możliwości uzyskania realnego obrazu stanu majątkowego w okresie między kolejnymi oświadczeniami. Do tej pory procedura składania oświadczenia majątkowego powodowała, że obraz stanu posiadania miał charakter bardzo wyrywkowy i mógł być mylący.

Istotnym *novum* jest również propozycja wprowadzenia przepisu, na mocy którego Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego, zwanego dalej Szefem CBA będzie mógł wezwać raz w roku kalendarzowym każdą osobę pełniącą funkcję publiczną do złożenia oświadczenia majątkowego, a w stosunku do żołnierzy zawodowych uprawnienie takie przysługiwać będzie Komendantowi Głównemu Żandarmerii Wojskowej (art. 50). Rozwiązanie to może znaleźć zastosowanie w szczególnych sytuacjach, w których na przykład w połowie roku na skutek informacji medialnych lub informacji wynikających z działalności ustawowej Centralnego Biura Antykorupcyjnego zaistnieje konieczność pilnego zweryfikowania stanu majątkowego określonej osoby. Dane zawarte w oświadczeniu rocznym mogą się w takim przypadku okazać niewystarczające, dlatego możliwość odebrania oświadczenia uwzględniającego stan majątkowy takiej osoby na dzień jej wezwania może okazać się w takich sytuacjach bardzo pomocna w walce z korupcją w życiu publicznym. Ponadto Szef CBA będzie mógł również wezwać w każdym czasie do złożenia oświadczenia majątkowego również osobę spoza katalogu podmiotów zobowiązanych do złożenia takiego oświadczenia, jak również pracowników spółki zobowiązanej nieobjętych obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego. Wskazane propozycje mają na celu zapewnienie możliwości odbierania oświadczeń o stanie majątkowym od każdej osoby narażonej na ryzyko korupcyjne bez nadmiernego rozbudowywania właściwego katalogu ustawowego. Proponowane rozwiązanie stanowi także zabezpieczenie na przyszłość, w sytuacji, gdy wskutek różnorodnych zmian społecznych i instytucjonalnych będą się pojawiać osoby pełniące nieistniejące obecnie funkcje publiczne.

Jak wspomniano powyżej aktualnie obowiązuje wiele przepisów prawnych regulujących składanie oświadczeń majątkowych, w tym także kilkanaście wzorów formularzy oświadczeń o stanie majątkowym. Poszczególne regulacje, co do zasady, nakładają obowiązek wykazywania zbieżnego zakresu informacji, niemniej jednak założeniem przedmiotowego

projektu było ich ujednoczenie, uporządkowanie, a przede wszystkim uszczegółowienie katalogu danych, które będą podlegały wskazywaniu w oświadczeniu o stanie majątkowym.

Ponadto z wieloletnich doświadczeń wynika, iż interpretacje obowiązującego stanu prawnego w zakresie co powinno być wykazywane w oświadczeniach o stanie majątkowym przysparza znaczne problemy zarówno dla osób zobowiązanych do ich wypełnienia, jak i dla podmiotów weryfikujących oraz kontrolujących. Przepisy dotyczące składania oświadczeń o stanie majątkowym oraz wzory formularzy są niejednoznaczne, nieprecyzyjne i pozostawiają wiele możliwości interpretacyjnych, a w konsekwencji ewentualne nieprawidłowości w oświadczeniu majątkowym można dowolnie oceniać, na co wskazuje także linia orzecznictwa w tym zakresie, w tym niemalże każdorazowe umorzenia postępowań karnych prowadzonych za podanie nieprawdy w oświadczeniu o stanie majątkowym. Przykładowo, problemy w interpretacji poszczególnych punktów z formularza oświadczenia o stanie majątkowym budziła kwestia obowiązku wskazywania:

- polis ubezpieczeniowych o charakterze kapitałowym,
- jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych,
- środków pieniężnych małżonka,
- uzyskanych dochodów (także współmałżonka),
- dopłat unijnych pozyskanych na gospodarstwo rolne,
- elementów majątku wchodzącego w skład prowadzonej działalności gospodarczej (lub prowadzonej przez współmałżonka),
- wierzytelności,
- umów powiernictwa, czy innych zawieranych z osobami trzecimi,
- mienia nabytego w drodze przetargu od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub komunalnej osoby prawnej w kontekście okresu, jaki należy uwzględnić wykazując to nabycie.

W celu przeprowadzenia rzetelnej analizy, czy kontroli stanu majątkowego osoby pełniącej funkcję publiczną, dane podlegające wykazaniu w oświadczeniu o stanie majątkowym powinny być wykazane w taki sposób, aby w wyniku ich weryfikacji można było jednoznacznie ocenić ich prawdziwość i prawidłowość, nie pozostawiając wątpliwości interpretacyjnych. Z tego powodu szczegółowo wskazany zakres danych podlegający wykazaniu w oświadczeniach o stanie majątkowym ułatwi zdecydowanie ten proces.

Mając na uwadze powyższe, zakres przedmiotowy oświadczeń majątkowych został odpowiednio zmieniony poprzez doprecyzowanie poszczególnych elementów katalogu danych podlegających wykazaniu. W projekcie doprecyzowano katalog informacji dotyczących

posiadanych nieruchomości, tj. wprowadzono wymóg podania w oświadczeniu o stanie majątkowym informacji o wszystkich posiadanych nieruchomościach. Takie sformułowanie wskazuje na obowiązek wykazania nieruchomości, które są w posiadaniu osoby składającej oświadczenie o stanie majątkowym, w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego o posiadaniu, a zatem na podstawie jakiegokolwiek tytułu prawnego rzeczowego albo obligacyjnego, jak również bez tytułu prawnego (art. 336 k.c.). Obecnie obowiązek podania informacji o posiadanych mieszkaniach ograniczony jest wyłącznie do mieszkań będących przedmiotem własności. W związku z tym, na poziomie ustawowym zaproponowano wskazanie, iż wymagane jest wykazanie w oświadczeniu zarówno nieruchomości stanowiących własność składającego oświadczenie o stanie majątkowym, jak i posiadanych przez niego na podstawie innych tytułów prawnych, jak również i bez tytułu prawnego – w celu objęcia zakresem oświadczenia o stanie majątkowym faktu korzystania z nieruchomości, także w przypadku braku ku temu formalnoprawnych podstaw.

Dużą zmianą, która oznaczać będzie znaczący krok dla większej przejrzystości państwa, jest propozycja, by formularz oświadczenia majątkowego miał wyższy niż obecnie status. W celu wzmocnienia rangi oświadczenia o stanie majątkowym zgodnie z projektem będzie on załącznikiem do ustawy. Dotychczas obowiązywał jako wzór do rozporządzenia. Zmiana ta jest niezwykle istotna z uwagi na fakt, iż zgodnie z art. 51 ust. 1 Konstytucji RP (Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.) nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby. Jeśli w znajdującym się w rozporządzeniu wzorze oświadczenia o stanie majątkowym wymaga się od osoby zobowiązanej do jego składania, podawania informacji w zakresie szerszym od wymagań ustawowych, to sytuacja taka niewątpliwie stanowi naruszenie normy konstytucyjnej. Z tego względu wzór oświadczenia o stanie majątkowym zawarty w rozporządzeniu musiałby dokładnie odzwierciedlać przepisy ustawowe, a każde uszczegółowienie należałoby uznać za próbę nałożenia na jednostkę, obowiązku ujawniania informacji dotyczącej jej prywatności aktem wykonawczym. Kwestia ta jest istotna również z punktu widzenia ewentualnej odpowiedzialności karnej osoby składającej oświadczenia o stanie majątkowym. Trudno bowiem przypisywać odpowiedzialność karną za podanie nieprawdy w oświadczeniu o stanie majątkowym, jeżeli zatajenie lub podanie nieprawdziwych informacji dotyczy danych, do których ujawnienia składający oświadczenie o stanie majątkowym jest zobowiązany na mocy przepisów zawartych we wzorze oświadczenia o stanie majątkowym, stanowiącym załącznik do rozporządzenia. Jako przykład takich przepisów należy podać kwestie związane z obowiązkiem ujawniania zobowiązań pieniężnych powyżej 10 000 zł. W ustawach tzw. samorządowych wymaga się, aby składający

oświadczenie o stanie majątkowym ujawnił takie zobowiązanie i warunki na których zostało zaciągnięte, podczas gdy odpowiednia rubryka oświadczenia o stanie majątkowym nakazuje podać wobec kogo zostało zaciągnięte zobowiązanie, jego wartość i w związku z jakim zdarzeniem. Osoba składająca oświadczenie może skutecznie podnosić, że np. nie musi ujawniać wobec kogo ma zobowiązanie, gdyż ustawa nie wymaga podania takich informacji. Biorąc pod uwagę rangę ustawy regulującej m.in. składanie oświadczeń o stanie majątkowym oraz w celu uniknięcia problemów wynikających z opisanych zagadnień, najlepszym rozwiązaniem jest nadanie wzorowi oświadczenia o stanie majątkowym rangi wzoru do ustawy.

Zdaniem projektodawcy zaproponowany wzór oświadczenia o stanie majątkowym w pełni określa uporządkowany i jednoznaczny katalog informacji dla wszystkich grup zawodowych funkcjonujących w obszarze życia publicznego, a zobowiązanych do złożenia takiego oświadczenia. Ponadto projekt ustawy o jawności życia publicznego wprowadza instrukcję wypełnienia oświadczenia majątkowego, która stanowi część załącznika wzoru formularza oświadczenia majątkowego (art. 45).

W projekcie proponuje się, aby oświadczenia majątkowe były składane dyrektorowi generalnemu urzędu, w którym osoby zobowiązane są zatrudnione, natomiast w urzędach lub jednostkach, w których nie tworzy się stanowiska dyrektora generalnego – kierownikowi urzędu lub jednostki, w której są zatrudnione, zaś kierownicy jednostek oraz ich zastępcy składają oświadczenie właściwemu organowi nadrzędnemu a w razie jego braku – organowi państwowemu sprawującemu nadzór nad ich działalnością. W przypadku osób pełniących funkcję i stanowiska z wyboru/bądź innych katalog podmiotów, którym składane są oświadczenia szczegółowo określa projekt.

Odnosząc się do terminów i zasad składania oświadczeń majątkowych tak jak wskazano powyżej, obecnie reguluje tę kwestię szereg ustaw, zarówno o charakterze ogólnym, jak ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, jak i ustaw szczegółowych takich jak ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.), ustawa z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 177) itp. Zawarte w tych ustawach przepisy często są odmienne względem siebie i niespójne również i w zakresie terminów, w jakich osoby zobowiązane mają złożyć oświadczenie majątkowe. Mając na uwadze powyższe w projekcie ujednoczono wszystkie terminy i zasady składania oświadczeń o stanie majątkowym poprzez wprowadzenie obowiązku składania oświadczeń w związku z objęciem stanowiska lub funkcji w terminie 14 dni, następnie corocznie oraz w związku z opuszczeniem stanowiska lub funkcji. Istotnego doprecyzowania dokonano w zakresie terminów składania oświadczeń wynikających

z objęciem tym obowiązkiem oraz ustania tego obowiązku. Stosowana obecnie np. w art. 10 ust. 4 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne formuła składania oświadczeń „przed objęciem” stanowiska oraz „w dniu opuszczenia” stanowiska, wiązała się z szeregiem trudności przy jej stosowaniu, w wielu zaś przypadkach postąpienie zgodnie z treścią zobowiązania wynikającego z literalnego brzmienia tak sformułowanych przepisów było praktycznie niemożliwe. Dlatego też, w projekcie ustawy przewidziano składanie oświadczeń majątkowych w terminie 14 dni od objęcia stanowiska, według stanu na dzień objęcia stanowiska oraz w terminie 14 dni od dnia opuszczenia stanowiska, według stanu na dzień opuszczenia stanowiska.

Termin składania oświadczeń rocznych, według stanu na dzień 31 grudnia, został ustalony w projekcie na dzień 30 kwietnia. Termin ten występuje już obecnie w większości aktów prawnych dotyczących obowiązku składania oświadczeń majątkowych. Wobec docelowego składania oświadczeń na platformie elektronicznej, zrezygnowano z obowiązku dodawania do formularza jakichkolwiek załączników, takich jak np. roczne zeznanie podatkowe, wychodząc z założenia, że osoba pełniąca funkcje publiczne zna osiągnięte przez siebie dochody w roku ubiegłym m.in. z PIT-ów 11 otrzymywanych od pracodawcy już w lutym każdego roku.

W przedmiotowym projekcie ustawy uregulowano również przypadki, gdy złożenie oświadczenia nie jest możliwe we wskazanych powyżej terminach ze względu na chorobę lub inną niedającą się usunąć przeszkodę – przewidziano wówczas obowiązek złożenia oświadczenia w terminie 3 dni od dnia ustania przyczyny uchybienia terminowi, wraz z pisemnym wyjaśnieniem wskazującym tę przyczynę.

Jak wskazano powyżej projektodawca zaproponował nowy wzór formularza oświadczenia majątkowego, który będzie stanowił załącznik do projektowanej ustawy. Wszyscy zobowiązani do złożenia oświadczenia majątkowego będą składać to oświadczenie według jednego wzoru. Rozszerzono katalog osób obowiązanych do złożenia oświadczenia majątkowego. Oświadczenia majątkowe będą jawne (poza oświadczeniami funkcjonariuszy i pracowników służb) i, w odniesieniu do osób sprawujących funkcje kierownicze, publikowane w BIP. Okres przechowywania oświadczeń majątkowych wynosić będzie 6 lat.

Odnosząc się do przepisów, które dotyczą możliwości złożenia oświadczenia na wezwanie przez Szefa CBA lub osobę wykonującą w stosunku do osób składających oświadczenia majątkowe, czynności z zakresu prawa pracy, oświadczenie o stanie majątkowym składane będzie według stanu na dzień wezwania. Ponadto Szef CBA będzie również mógł wezwać w każdym czasie do złożenia oświadczenia majątkowego każdą osobę pełniącą funkcję

publiczną oraz pracowników spółki zobowiązanej nieobjętych obowiązkiem złożenia oświadczenia. W tych przypadkach stan majątkowy wskazywać się będzie na dzień wskazany przez Szefa CBA.

Ponadto w projekcie proponuje się wprowadzenie zasady jawności oświadczenia majątkowego oraz obowiązku jego upubliczniania w stosunku do niektórych stanowisk i funkcji publicznych. W myśl przepisu art. 61 ust. 1 Konstytucji RP obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Zaproponowano, aby organ lub osoba uprawniona do jego odebrania przechowywała oświadczenia przez okres 6 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym złożono oświadczenie (art. 55). Nowe zasady dotyczące oświadczeń majątkowych pozwolą lepiej zabezpieczyć państwo przed patologiami związanymi z korupcją w kręgach władzy, ale również – dzięki wprowadzeniu zasady jawności oświadczeń – wzmocnią społeczną kontrolę osób pełniących funkcje publiczne w Polsce.

Obligatoryjnie nie podlegają ujawnieniu zawarte w oświadczeniu dane składającego oświadczenie dotyczące numer PESEL, adres zamieszkania oraz miejsce położenia nieruchomości objętych oświadczeniem. Oświadczenia majątkowe będą publikowane w BIP na stronie podmiotowej urzędu lub jednostki organizacyjnej zapewniających obsługę organu lub podmiotu uprawnionego do odebrania oświadczenia. Zgodnie z projektem nie będzie się ujawniać oraz publikować oświadczeń majątkowych określonych grup zawodowych z uwagi na charakter wykonywanych przez nich czynności służbowych. Wyłączenie to będzie dotyczyło funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego i Służby Wywiadu Wojskowego, z wyjątkiem oświadczeń o stanie majątkowym Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego i jego zastępców (art. 57). Szefowie ABW, AW, CBA, SKW oraz SWW oświadczenia majątkowe będą składać Ministrowi – członkowi Rady Ministrów, Koordynatorowi Służb Specjalnych. Ponadto oświadczenia majątkowe funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Celno-Skarbowej, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej, żołnierzy zawodowych, w tym żołnierzy Żandarmerii Wojskowej również nie będą podlegać ujawnieniu i publikowaniu. Oświadczenia wskazanych grup zawodowych podlegać będą ochronie przewidzianej w przepisach ustawy o ochronie informacji niejawnych (art. 57).

Podstawowe założenia proponowanych regulacji w zakresie analizy oświadczeń majątkowych pozostają w znacznej mierze zbieżne z dotychczasowymi rozwiązaniami. Analiza oświadczeń majątkowych będzie przeprowadzana w terminie:

- 1) terminie 12 miesięcy – w przypadku oświadczeń składanych do dnia 30 kwietnia;
- 2) trzech miesięcy od dnia złożenia oświadczenia – w przypadku oświadczeń składanych w związku z objęciem stanowiska, funkcji albo zaistnieniem innego zdarzenia powodującego objęcie obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego, a także zakończeniem zajmowania stanowiska, pełnienia funkcji albo zaistnieniem innego zdarzenia powodującego ustanie obowiązku składania oświadczenia majątkowego.

Ponadto organy lub podmiot, którym złożono oświadczenie majątkowe, w przypadku posłów i senatorów, sędziów i prokuratorów i osób wymienionych w art. 46 pkt 113-120 przekazywać będą kopię oświadczenia urzędowi skarbowemu właściwemu dla osoby składającej oświadczenie majątkowe.

Projektowane przepisy odnoszą się również do nowej regulacji w zakresie możliwości składania korekty przez osobę, która już złożyła oświadczenie. Korekta polegać będzie na złożeniu nowego oświadczenia majątkowego wraz z dołączonym pisemnym uzasadnieniem przyczyny jej dokonania. Jednakże prawo do dokonania korekty wygasa z chwilą wszczęcia kontroli oświadczenia majątkowego przez uprawniony organ. Złożenie korekty stanowiło okoliczność, którą organ prowadzący postępowanie będzie musiał wziąć pod uwagę. Skorygowanie oświadczenia majątkowego również będzie podlegać upublicznieniu. Organy lub osoby, którym złożono oświadczenie przekazują kopię oświadczenia urzędowi skarbowemu właściwemu dla osoby składającej oświadczenie o stanie majątkowym.

Zgodnie z projektem analiza oświadczeń majątkowych będzie polegać na porównaniu treści oświadczenia z treścią oświadczeń złożonych uprzednio, z treścią innych dostępnych dokumentów zawierających informacje o stanie majątkowym, dochodach i zobowiązaniach, oraz z danymi zawartymi w publicznych rejestrach wskazującymi na stan majątkowy, dochody i zobowiązania. Analiza ta będzie również polegać na żądaniu od osoby, która złożyła oświadczenie, złożenia wyjaśnień oraz przedłożenia zeznań podatkowych i innych dokumentów niezbędnych do oceny rzetelności i prawdziwości oświadczenia.

Analizy informacji zawartych w oświadczeniu dokona, w odniesieniu do niektórych grup osób obowiązanych do złożenia oświadczeń, również naczelnik urzędu skarbowego właściwy dla osoby składającej oświadczenie majątkowe. Jeżeli organ dokonujący tej analizy poweźmie uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości zawartych w nim danych, niezwłocznie przekazuje oświadczenie wraz ze szczegółowym pisemnym uzasadnieniem CBA, które wszczyna i przeprowadza kontrolę rzetelności i prawdziwości oświadczeń majątkowych. Natomiast jeżeli organ dokonujący tej analizy poweźmie uzasadnione wątpliwości co do źródeł dochodu lub pochodzenia majątku osoby składającej oświadczenie o stanie majątkowym organ

przekazuje je wraz ze szczegółowym pisemnym uzasadnieniem do właściwego urzędu skarbowego. Wówczas naczelnik urzędu skarbowego na zasadach określonych w przepisach o kontroli skarbowej, przeprowadza kontrolę oświadczeń majątkowych.

Zasady i środki ochrony sygnalistów

Kolejnym kluczowym rozwiązaniem niemającym swojego odpowiednika w obecnie obowiązującym stanie prawnym jest wprowadzenie do polskiego porządku prawnego przepisów dotyczących ochrony tzw. sygnalistów, czyli osób, których współpraca z wymiarem sprawiedliwości polegająca na zgłoszeniu informacji o możliwości popełnienia przestępstwa, czy to przez jego pracodawcę, czy inny podmiot, z którym sygnalista związany jest jakimkolwiek stosunkiem umownym, może niekorzystnie wpłynąć na jego sytuację życiową, zawodową lub materialną. Opracowanie przepisów dotyczących sygnalistów było od lat postulowane przez ekspertów zajmujących się ochroną antykorupcyjną, a także prawami pracowników. Należy wskazać, że dzięki tym propozycjom osoby wspierające działania antykorupcyjne w Polsce będą należycie chronione przez państwo, co przyczyni się do większej skuteczności w walce z patologiami korupcyjnymi.

Podkreślić należy fakt, iż projektodawca proponując przepisy w zakresie ochrony prawnej sygnalistów dokonał wcześniejszej analizy doświadczeń i ustawodawstwa w tym zakresie w innych krajach. Należy stwierdzić, iż odrębne ustawodawstwo dotyczące ochrony sygnalistów wprowadzono dotąd m.in. w Izraelu (1997 r.), Wielkiej Brytanii (1998 r.), Nowej Zelandii (2000), Republice Południowej Afryki (2000), Japonii (2004), Rumunii (2004), Kanadzie (2005), Ghanie (2006), na Węgrzech (2009 i 2013), w Słowenii (2010), Korei Południowej (2011), Indiach (2011), Belgii (2013), Australii (2013), na Malcie (2013), w Irlandii (2014), w Serbii (2014), w Bośni i Hercegowinie (2014), na Słowacji (2015) i w Holandii (2016). Na podstawie analizy tych rozwiązań, a także szeregu eksperckich opracowań, autorzy projektu ustawy zdecydowali się na zaproponowanie szeregu rozwiązań, które będą realnie chroniły interesy osób zgłaszających przypadki korupcji i innych nadużyć gospodarczych.

W myśl proponowanych przepisów ochrona prawna sygnalisty związana będzie z faktem nadania statusu sygnaliście. Status ten będzie mógł nadać prokurator osobie fizycznej lub przedsiębiorcy, których współpraca z wymiarem sprawiedliwości polegająca na zgłoszeniu informacji o możliwości popełnienia przestępstw przez podmiot, z którym związana jest umową o pracę lub innym stosunkiem umownym, może niekorzystnie wpłynąć na jej sytuację

życiową, zawodową lub materialną. Informacje, które sygnalista będzie musiał zgłosić organom ścigania będą musiały być wiarygodne i bezpośrednio dotyczyć podejrzenia popełnienia przestępstwa określonego w jednym następujących przepisów Kodeksu karnego: art. 228 (sprzedajność pełniące funkcję publiczną), art. 229 (przekupstwo), art. 230 (płatna protekcja), art. 230a (pośrednictwo w płatnej protekcji), art. 231 § 2 (nadużycie uprawnień przez funkcjonariusza w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej), art. 250a (łapownictwo wyborcze), art. 258 (udział w zorganizowanej grupie przestępczej), art. 277a (fałszowanie faktur ze znaczną kwotą należności), art. 286 (oszustwo), art. 296 (wyrządzenie szkody w obrocie gospodarczym), art. 296a (łapownictwo na stanowisku kierowniczym), art. 297 (oszustwo kredytowe), art. 299 (pranie brudnych pieniędzy), art. 300 (udaremnienie lub uszczuplenie zaspokojenia wierzyciela), art. 301 (pokrzywdzenie wierzyciela), art. 303 (niwelowanie dokumentacji działalności gospodarczej), art. 305 (zakłócenie przetargu publicznego) i art. 311 (rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji w obrocie papierów wartościowych). Projektodawca zaproponował by status sygnalisty prokurator mógł nadawać osobie zgłaszającej wiarygodne informacje o podejrzeniu popełnienia przestępstwa również na wniosek organów ścigania Policji oraz organów wymienionych w art. 312 Kodeksu postępowania karnego.

Zgodnie z projektem status sygnalisty będzie mógł być nadany, po odebraniu zeznań, pracownikowi, funkcjonariuszowi, żołnierzowi lub osobie zatrudnionej na innej podstawie niż umowa o pracę osobie fizycznej, która wykonuje zawód we własnym imieniu lub prowadzi działalność gospodarczą w ramach wykonywania zawodu, jak i przedsiębiorcy (art. 61). Celem projektodawcy było jak najszersze ujęcie podmiotowe sygnalistów, z uwagi na fakt, iż wiedzę o wszelkiego rodzaju nieprawidłowościach w ramach wykonywania umowy, posiadać może wiele grup społecznych, a zatem im szerszy zakres podmiotowy ochrony tym większa skuteczność zwalczania nieprawidłowości oraz większa przejrzystość życia publicznego. Oczywiście podmioty zgłaszając informacje o podejrzeniu popełnienia przestępstwa powinny wykazać, że z tą stroną, której nieprawidłowości dotyczą, łączy jakiś stosunek umowny.

Projektodawca zaproponował, by w ramach ochrony sygnalisty przysługiwał mu od Skarbu Państwa zwrot kosztów zastępstwa procesowego w związku z poniesieniem przez niego negatywnych skutków dokonanego zgłoszenia wiarygodnych informacji, a w przypadku skazania sprawcy sąd będzie mógł orzec nawiązkę na rzecz sygnalisty lub na rzecz prowadzonego przez niego przedsiębiorstwa.

Dodatkową ochroną istotną z punktu widzenia ochrony stosunku pracy jest ochrona przed zwolnieniem z pracy oraz ochrona przed zmianą warunków stosunku umownego. Pracodawca,

który będzie chciał zwolnić pracownika-sygnalistę będzie zobowiązany do uzyskania wcześniejszej zgody prokuratora. Zgoda prokuratora wymagana będzie nie tylko przy rozwiązaniu umowy o pracę ale również przy zmianie warunków umowy o pracę na mniej korzystne niż to było dotychczas. Dotyczyć to będzie zarówno zmiany miejsca wykonywania pracy, czasu wykonywania pracy jak i warunków dotychczasowego wynagrodzenia. Zgoda prokuratora będzie także wymagana przy zmianie innych niż umowa o pracę stosunkach umownych. Zarówno pracodawca jak i inny podmiot chcący rozwiązać stosunek umowny, czy też zmienić jego dotychczasowe warunki, zwracając się do prokuratora, który nadał status sygnalisty, o wyrażenie zgody, będzie musiał uzasadnić taki wniosek. Podkreślić należy fakt, iż wskazana ochrona sygnalisty przed zwolnieniem z pracy, czy niekorzystną zmianą innych zawartych umów trwać będzie nie tylko na czas przyznania statusu sygnalisty, ale również przez okres roku od daty umorzenia postępowania albo zakończenia prawomocnym orzeczeniem postępowania karnego wszczętego przeciwko sprawcy przestępstwa.

W przypadku rozwiązania umowy o pracę pomijając obowiązek uzyskania zgody prokurator, sygnaliście przysługuje odszkodowanie od strony rozwiązującej umowę o pracę w wysokości dwukrotności wynagrodzenia rocznego pobieranego przez sygnalistę na zajmowanym ostatnio stanowisku. W przypadku rozwiązania umowy innej niż umowa o pracę sygnaliście przysługuje również odszkodowanie od strony, która dokonała takiego rozwiązania bez zgody prokuratora w wysokości całkowitej kwoty płatności należnej temu sygnaliście na podstawie zawartej umowy. Takie same zasady przyznawania odszkodowania przysługiwać będą w przypadku zmiany warunków umowy o pracę lub stosunku umownego na mniej korzystne bez uzyskania zgody prokuratora. Dzięki tak sformułowanym zasadom ochrona sygnalisty będzie miała realny wymiar. Fakt zgłaszania do odpowiednich organów państwa informacji dotyczących nieprawidłowości nie będzie skutkowało negatywnymi dla sygnalisty działaniami odwetowymi pracodawcy.

Ponadto, fakt skorzystania z uprawnień wynikających z nadanego statusu sygnalisty nie będzie stał na przeszkodzie zastosowaniu środków przewidzianych w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka.

Również w świetle standardów międzynarodowych osoba ujawniająca informacje na temat popełniania przez innych przestępstw powinna podlegać ochronie, jeżeli w momencie ujawnienia miała uzasadnione podstawy, by uważać, że informacje te są wiarygodne oraz że dotyczą działań lub zaniechań, które zagrażają lub szkodą interesowi publicznemu.

Zdaniem projektodawcy wprowadzenie do polskiego porządku prawnego ochrony prawnej sygnalistów w powyższym zakresie, przy jednoczesnym pozostawieniu możliwości

skorzystania z ochrony wskazanej w ustawie o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka, niewątpliwie przyczyni się zmniejszenia obaw wśród osób będących na przykład świadkami sytuacji popełniania przestępstw, że z powodu poinformowania o nieprawidłowościach spotykają je negatywne skutki, czy inne działania odwetowe, najczęściej ze strony pracodawcy. Proponowane rozwiązania przyczynią się również do zwiększenia przejrzystości życia publicznego na każdym poziomie, taki też przyświecał projektodawcy cel tworząc zupełnie nowe rozwiązania na gruncie polskiego systemu prawnego.

Środki przeciwdziałania praktykom korupcyjnym

Biorąc pod uwagę doświadczenie walki z korupcją projektodawca proponuje wprowadzenie nowego mechanizmu, który wymusi na niektórych przedsiębiorcach oraz instytucjach publicznych stosowanie praktyk antykorupcyjnych. Propozycje, które nie mają w chwili obecnej swojego odpowiednika w przepisach, przyczynią się do wzmocnienia walki z praktykami korupcyjnymi zarówno w sektorze prywatnym jak i publicznym. Projekt ustawy wprowadza instytucję przeciwdziałania praktykom korupcyjnym w rozdziale 10 projektu. Podkreślić należy, że projektodawca projektując przepisy w zakresie przeciwdziałania praktykom korupcyjnym również dokonał wcześniejszej analizy doświadczeń i ustawodawstwa w tym zakresie na gruncie doświadczeń międzynarodowych. Odrębne ustawodawstwo dotyczące walki z praktykami korupcyjnymi w sferze działalności przedsiębiorców wprowadzono dotąd m.in. we Francji, Włoszech, Austrii, Wielkiej Brytanii i Stanach Zjednoczonych. Mając na uwadze doświadczenia tych krajów, jak i doświadczenie polskiej służby antykorupcyjnej, w zakresie ponoszenia odpowiedzialności za działania korupcyjne i regulacji prawnych w zakresie zapobiegania praktykom korupcyjnym, projektodawca uznał, że projekt ustawy o jawności życia publicznego swoim zakresem powinien również obejmować tematykę wprowadzenia obowiązku stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych oraz odpowiedzialność za niestosowanie tego obowiązku. Zgodnie z propozycjami projekt nakłada na przedsiębiorcę będącym co najmniej średnim przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, obowiązek stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, w celu przeciwdziałania przypadkom popełniania przestępstw tzw. korupcyjnych, przez osoby, które działają w imieniu tego przedsiębiorcy lub na jego rzecz (art. 67). Projektodawca przyjął, iż stosowanie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych polega na podjęciu środków organizacyjnych, kadrowych i technicznych mających na celu przeciwdziałanie tworzeniu otoczeniu, które sprzyjać będzie popełnianiu

przestępstw korupcyjnych. Wskazane wewnętrzne procedury antykorupcyjne polegać mają przede wszystkim na niedopuszczeniu tworzenia mechanizmów służących finansowaniu korzyści majątkowych i osobistych wykorzystując do tego na przykład majątek przedsiębiorstwa, czy też na opracowaniu kodeksu antykorupcyjnego, jak również szkolenie pracowników z zasad odpowiedzialności karnej. Opracowanie i wdrożenie wewnętrznych procedur antykorupcyjnych będzie istotnym punktem wyjścia w procesie zapobiegania korupcji oraz przełoży się na transparentność życia publicznego.

Projektodawca zaproponował również, by obowiązek wdrożenia i stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych nie dotyczył wyłącznie sfery przedsiębiorców, ale także sfery życia publicznego. Dlatego też zgodnie z projektem osoba kierująca jednostką sektora finansów publicznych zobowiązana będzie do opracowania i stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych, które będą musiały dotyczyć podobnie jak w przypadku przedsiębiorców m.in. opracowania kodeksu antykorupcyjnego jednostki, szkolenia pracowników z odpowiedzialności karnej za przestępstwa korupcyjne, czy też będą to wytyczne w zakresie otrzymywania prezentów, czy innych korzyści (art. 68).

Poza obowiązkiem opracowania i stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych projektodawca proponuje również, by przedsiębiorca za brak wdrożenia takich procedur, bądź gdy wdrożone procedury okazały się pozorne lub nieskuteczne, ponosił odpowiedzialność. Ta odpowiedzialność będzie powiązana z faktem przedstawienia zarzutów korupcyjnych osobie działającej w imieniu tego przedsiębiorcy lub na jego rzecz. Wówczas przedsiębiorca będzie podlegał karze pieniężnej w wysokości od 10 000 do 10 000 000 złotych. W przypadku gdy osobie powiązanej z przedsiębiorcą prokurator przedstawi zarzut popełnienia przestępstwa korupcyjnego, Szef CBA będzie miał obowiązek wszcząć i przeprowadzić kontrolę tego przedsiębiorcy właśnie w zakresie stosowania wewnętrznych procedur antykorupcyjnych. W wyniku tej kontroli, jeżeli wykaże ona, że przedsiębiorca nie stosował wewnętrznych procedur antykorupcyjnych bądź, że procedury te były pozorne bądź nieskuteczne, Szef CBA skieruje do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wniosek o ukaranie przedsiębiorcy, w którym zaproponuje wysokość kary pieniężnej. Projektodawca zaproponował, by przedsiębiorca mógł dobrowolnie uiścić proponowaną przez Szefa CBA wysokość kary pieniężnej i jeżeli to zrobi w ciągu 30 dni od dnia poinformowania go o sporządzeniu wniosku o ukaranie, Szef CBA nie będzie kierować do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przedmiotowego wniosku o ukaranie. Natomiast jeżeli w okresie tych 30 dni przedsiębiorca nie zapłaci kwoty, Szef CBA skieruje wniosek do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który wymierzy karę za niestosowanie wewnętrznych procedur

байд за их позорне стосаванне. Прэзэс Урэду Ачыны Конкуренцыі і Консумэнтаў будзе могл рўнне адстапіць ад вымерзена кары пеннежнай настпі то в прыпадку, гды прадсепборца завядомі вчэсней органы сцаганя о узасаднйым пудежрзены пупелненья прадсепства корупцыйнага прыз осубу, ктўра дзлала в яго імнену луб на яго рзecz. Одстапненне ад вымерзена кары пеннежнай будзе могло настпачь рўнне в прыпадку, гды нарусненне прудур антыкорупцыйнага было ннезначне луб нне млао впулву на пупелненья прыз ту осубу зарзучаных ей чзынў. Додаткўва санкцыя за ннестосаванне албу позорне стосаванне вевнўрзчных прудур антыкорупцыйнага будзе то, же прадсепборца, ктўры зостал укараны прыз Прэзеса Урэду Ачыны Конкуренцыі і Консумэнтаў прыз окрес 5 лат од даты управомочненя сеп орзеченя о вымерзены кары нне будзе могл сеп убегачь сеп о узасадненне замўвеня публечнага (арт. 78). Праектудавца зарпудунавал рўнне, бы до пудепуваня прудзвонена прыз Прэзесам Урэду Ачыны Конкуренцыі і Консумэнтаў в справе налўженя кары пеннежнай, стосаване был прудуралне зарванне в рудзлае 1 дзлау VI уставы з дня 16 лутега 2007 р. о ачыне конкуренцыі і консумэнтаў (Дз. У. з 2017 р. поз. 229).

Понадто, ко зостало wskazane вчэсней, в заркрене адпудензлаансч за ннестосаванне вевнўрзчных прудур антыкорупцыйнага в сферзе сектара фанасў публечных прудектудавца зарпудунавал, бы такў адпудензлаансч поносл керуwnк дженосткы сектара фанасў публечных. В такым прыпадку, жежел осубе заруднйonej в подлелей ему дженостке прудуратор поставл зарзуч пупелненья прадсепства корупцыйнага, керуwnк подлелачь будзе грзыwnне, ктўрў вымерзы сяд. По поставнену осубе зарзучўв Сзef CBA будзе вшчзынал контролу в заркрене стосаваня вевнўрзчных прудур антыкорупцыйнага в даным урзедзе і жежел контрола выкаже, же в урзедзе нне стосавано прудур антыкорупцыйнага луб, же стосаване прудурды был позорне бадь ннескудечне Сзef CBA скеруе до сяду карнега вwnосек о укаранне керуwnка дженосткы (арт. 86). Рўнне і в теж прудурды прудектудавца прудвдзал одстапненне од вымерзена грзыwnны, прудунач, бы в прыпадку гды керуwnк урзеду завядомл органы сцаганя о узасаднйым пудежрзены пупелненья прадсепства прыз осубу заруднйонў в подлелым му урзедзе, Сзef CBA одстапнне в такей сытуачы од скеруваня вwnоску о укаранне (арт. 86 уст. 4).

Зданнем прудектудавцы прудставленне прудуцые узупелняч прудурды правне в абсарзе поносненя уjemных консеквенцы стосаваня шероко рудуманей корупцы. В тым млеусу одненсч сеп рўнне належы до абвудуужажей уставы дня 28 пудздернйка 2002 р. о адпудензлаансч подмютов зборуwnых за чзыны зарбронене под грўбў кары (Дз. У. з 2016 р. поз. 1541, з пўзн. зм.), ктўра окресла зарсы адпудензлаансч подмютов

zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary jako przestępstwa lub przestępstwa skarbowe oraz zasady postępowania w przedmiocie takiej odpowiedzialności, jednakże podkreślenia wymaga fakt, iż na gruncie przedmiotowej ustawy podmiot zbiorowy podlega odpowiedzialności tylko w sytuacji, jeżeli fakt popełnienia czynu zabronionego przez osobę działającą na przykład w imieniu lub w interesie tego podmiotu, został potwierdzony prawomocnym wyrokiem skazującym tę osobę, wyrokiem warunkowo umarzającym wobec niej postępowanie karne albo postępowanie w sprawie o przestępstwo skarbowe, orzeczeniem o udzielenie tej osobie zezwolenia na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności albo orzeczeniem sądu o umorzeniu przeciwko niej postępowania z powodu okoliczności wyłączającej ukaranie sprawcy. Rozpoczynając prace nad rozszerzeniem odpowiedzialności podmiotów zbiorowych i w konsekwencji określając przeciwdziałanie praktykom korupcyjnym, projektodawca zwrócił się do Ministra Sprawiedliwości z prośbą o przedstawienie analizy danych statystycznych dotyczących liczby podmiotów zbiorowych, które poniosły odpowiedzialność na podstawie ustawy o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary. Minister Sprawiedliwości w odpowiedzi wskazał, iż analiza uregulowań tejże ustawy, jak również praktyki jej stosowania prowadzą do wniosku, iż wskazane unormowanie posiada znikomą efektywność i wymaga daleko idących zmian. Przeprowadzone analizy wykazały również nieznaczną wysokość kar nakładanych w trybie tej ustawy, co może wskazywać, że jest ona używana głównie wobec małych podmiotów zbiorowych. Niewątpliwie wypacza to koncepcję odpowiedzialności osób prawnych.

Minister Sprawiedliwości podniósł również, iż efektywność regulacji odnoszących się do odpowiedzialności osób prawnych (podmiotów zbiorowych) ma istotne znaczenie z uwagi na zobowiązania międzynarodowe wynikające z wiążących Polskę instrumentów prawnych Unii Europejskiej, Rady Europy i Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). Instrumenty te, niezależnie od szczegółowego merytorycznego zakresu każdego z nich, przewidują obowiązek wprowadzenia sprawnie funkcjonującego systemu odpowiedzialności osób prawnych i zapewnienia, by osoby prawne podlegały skutecznym i odstrasającym sankcjom, proporcjonalnym do wagi popełnionych przestępstw.

Niewątpliwie uznać należy, iż powyższa argumentacja i analizy dotychczasowych doświadczeń wzmacniają konieczność wprowadzenia proponowanych w niniejszym projekcie regulacji w obszarze ponoszenia odpowiedzialności osób prawnych. Ponadto wskazane zmiany spowodują, że osoby prawne posiadające ogromny kapitał przestaną czuć się bezkarne, a stosowanie metod korupcyjnych przestanie być opłacalne.

Przepisy zmieniające i końcowe

Projekt zawiera zmiany kilkudziesięciu ustaw mające na celu dostosowanie systemu prawa do regulacji zawartych w projekcie.

Proponowaną datą wejścia w życie ustawy jest dzień 1 marca 2018 r. Jest to najwcześniejsza data, która pozwoli na zakończenie cyklu rocznego składania oświadczeń majątkowych w oparciu o dotychczasowe przepisy i od której możliwe będzie rozpoczęcie stosowania nowych przepisów bez potrzeby opatrywania ich licznymi przepisami przejściowymi.

Projekt ustawy zostanie udostępniony, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) oraz z § 52 uchwały Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979), na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt nie podlega zaopiniowaniu przez właściwe instytucje i organy Unii Europejskiej oraz Europejski Bank Centralny.

<p>Nazwa projektu: Projekt ustawy o jawności życia publicznego</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Pan Maciej Wąsik Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Sekretarz Kolegium ds. Służb Specjalnych</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu tel. 22 694 75 08</p>	<p>Data sporządzenia 23.10.2017 r.</p> <p>Źródło: inne</p> <p>Nr w wykazie prac:</p>
---	---

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt doprecyzowuje katalog informacji podlegających obowiązkowemu udostępnieniu na stronach BIP przez podmioty obowiązane do udostępnienia informacji publicznej. Katalog doprecyzowano o takie informacje jak: informacje o obciążeniach majątku Skarbu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, informacje o dochodach, wydatkach budżetu Państwa i jednostek samorządu terytorialnego, informacje o umorzeniach/ulgach w spłacie zobowiązań podatkowych oraz innych należności budżetowych oraz o informacjach dotyczących wydatków ze służbowych kart płatniczych dokonywanych przez osoby pełniące funkcje publiczne w związku z pełnieniem tych funkcji.

Ponadto projekt rozwiązuje problem związany z brakiem skuteczności oświadczeń majątkowych jako narzędzia przeciwdziałania zachowaniom korupcyjnym, m.in. z uwagi na: nieprecyzyjne regulacje dotyczące treści, jaka winna znaleźć się w oświadczeniach, co może powodować niejasności w zakresie niezbędnych do ujawnienia informacji; niejasne zasady kontroli oświadczeń przez organy do których są one składane; brak objęcia obowiązkiem składania oświadczeń niektórych osób pełniących funkcje publiczne wiążące się z dysponowaniem publicznymi środkami lub szeroki m zakresie uprawnień władczych; brak jednolitości (a w niektórych przypadkach całkowity brak) sankcji za naruszenia obowiązków związanych ze składaniem oświadczeń majątkowych.

Obecnie rozwiązania prawne przewidziane w procesie stanowienia prawa oraz w zakresie prowadzenia działalności lobbingowej są niejasne i powodują trudności interpretacyjne. Brak jest jakichkolwiek transparentnych zasad i trybu prowadzenia działalności lobbingowej.

Kolejnym istotnym problemem rozwiązywanym przedmiotowym projektem jest brak w polskim systemie prawnym ochrony osób informujących o podejrzeniu popełnienia przestępstw korupcyjnych, tzw. sygnalistów. Osoby te w obawie przed negatywnymi skutkami poinformowania organów ścigania nie zgłaszają przypadków popełnionych przestępstw.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomendowanym rozwiązaniem jest doprecyzowanie zasad udostępniania informacji publicznej. Katalog informacji, podlegających udostępnieniu, uzupełniono o informacje dotyczące: obciążeń, dochodów, wydatków, umorzeń/ulg w spłacie zobowiązań, wydatków ze służbowych kart płatniczych dokonywanych przez osoby pełniące funkcje publiczne w związku z pełnieniem tych funkcji. Projektodawca konstruuje również regulacje w zakresie obowiązku prowadzenia rejestru umów cywilnoprawnych, których przedmiotem jest dostawa towarów, świadczenie usług oraz wykonywanie robót budowlanych na rzecz podmiotów publicznych.

Ponadto rekomendowanym rozwiązaniem jest kompleksowe uregulowanie, w jednym akcie prawnym, materii związanej z oświadczeniami majątkowymi, w tym w szczególności zakresu podmiotów obowiązanych do składania oświadczeń majątkowych, zakresu jawności oświadczeń majątkowych, zakresu przedmiotowego treści oświadczeń, sankcji za niedopełnienie obowiązków wynikających z ustawy, zasad kontroli oświadczeń. Planuje się również umożliwienie składania oświadczeń drogą elektroniczną. Oczekiwany efekt winna być spójność i jasność regulacji skutkująca brakiem możliwości powoływania się na niejasne przepisy w przypadku niewłaściwego wypełnienia oświadczenia, ustanowienie skutecznych mechanizmów kontroli oświadczeń majątkowych, a także zagrożenie realnymi sankcjami za niezłożenie oświadczenia majątkowego oraz podanie nieprawdy w oświadczeniu.

Przedmiotowy projekt zawiera regulacje doprecyzowujące działalność lobbingową również w procesie stanowienia prawa, wprowadza zasady i tryb prowadzenia działalności lobbingowej, jak również doprecyzowuje zasady wykonywania zawodowej działalności lobbingowej i kontroli tej działalności.

Ponadto rekomendowanym rozwiązaniem jest kompleksowe uregulowanie zasad i środków ochrony osób zgłaszających prokuratorowi wiarygodne informacje o podejrzeniu popełnienia przestępstw korupcyjnych. Przedmiotowy projekt zawiera także regulacje przeciwdziałające praktykom korupcyjnym. Oczekiwany efekt powinna być transparentność życia publicznego, transparentność wydatkowania środków publicznych, przejrzyste zasady stanowienia prawa oraz zagwarantowanie ochronysygnalistom.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Oświadczenia majątkowe pracowników sfery publicznej są międzynarodowym standardem zawartym w Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji ratyfikowanej przez Polskę w dniu 15 września 2006 r.

Przegląd międzynarodowych rozwiązań wskazuje na różnorodność uregulowań instytucjonalnych zastosowanych w celu zbierania i analizy oświadczeń majątkowych pracowników publicznych. Można wprowadzić podział na rozwiązania zakładające analizę stanu majątkowego w ramach procedur wewnętrznych instytucji publicznej oraz rozwiązania scentralizowane przewidujące główną rolę państwowych instytucji zewnętrznych. Procesem kontroli oświadczeń mogą zajmować się różnego rodzaju instytucje zewnętrzne w stosunku do miejsca zatrudnienia urzędnika:

- wyspecjalizowane instytucje przeciwdziałające korupcji, np. w Serbii, Słowenii
- instytucje podatkowe, np. w Armenii i Kazachstanie
- instytucje zarządzające służbą cywilną, np. w Gruzji
- komórki Parlamentu wyspecjalizowane do badania oświadczeń majątkowych parlamentarzystów i urzędników państwowych wyższego szczebla, np. w Estonii
- organa sądowe, np. w Danii, Portugalii
- odpowiednik Najwyższej Izby Kontroli, np. w Bułgarii

W wielu krajach praktykowane są rozwiązania mieszane, np. na Litwie i w Estonii przewidziane są różne instytucje właściwe dla zbierania i analizy oświadczeń majątkowych dla różnych kategorii urzędników państwowych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
-Osoby pełniące funkcje publiczne zobowiązane do składania oświadczeń - Osoby biorące udział w procesie stanowienia prawa, zawodowi lobbyści	ok. 500.000 osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych w obecnym stanie prawnym	- Centralne Biuro Antykorupcyjne,	Zwiększenie liczby osób zobowiązanych do składania oświadczeń oraz modyfikacja zakresu oświadczeń majątkowych osób obowiązanych w obecnym stanie prawnym do składania tych oświadczeń. Zwiększenie liczby osób wnioskujących o udostępnienie informacji publicznej. Zwiększenie świadomości prawnej wśród obywateli w zakresie walki z nieprawidłowościami w instytucjach publicznych oraz związana z tym świadomość ochrony prawnej. Zwiększenie skuteczności walki z korupcją.
Osoby zobowiązane do przyjmowania i weryfikacji oświadczeń majątkowych w poszczególnych jednostkach organizacyjnych.	Kilka tysięcy		Oddziaływanie będzie wynikiem doprecyzowania regulacji w zakresie weryfikacji oświadczeń oraz dalszego postępowania z oświadczeniami, a także wprowadzenia nowych podmiotów obowiązanych do weryfikacji oświadczeń.
Centralne Biuro Antykorupcyjne			Zwiększenie liczby oświadczeń kierowanych do Centralnego Biura Antykorupcyjnego w celu dalszej weryfikacji oświadczeń majątkowych. Zwiększenie liczby postępowań kontrolnych w związku z przeciwdziałaniem praktykom korupcyjnym.
Prokuratura			Zwiększenie liczby zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art.

		228 k.k., art. 229 k.k., art. 230 k.k., art. 230a k.k., 231 § 2 k.k., art. 250a k.k., art. 258 k.k., art. 277a k.k., art. 286 k.k., art. 296 k.k., art., 296a k.k., art. 297 k.k., art. 300 k.k., art. 301 k.k., art. 303 k.k., art. 305 k.k. i art. 311 k.k.
--	--	---

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Procedura opiniowania i konsultacji obejmuje organy władzy publicznej i inne podmioty publiczne objęte zakresem podmiotowym ustawy, organizacje zawodowe i społeczne.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Przewiduje się, iż wejście w życie projektowanej regulacji nie powinno spowodować istotnych skutków dla budżetu państwa bądź budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Dostrzegając zwiększenie liczby oświadczeń majątkowych, jakie będą musiały być poddawane analizie przez zobowiązane do tego osoby i podmioty, a także fakt urealnienia sposobu przeprowadzanie tej kontroli projektodawca uznaje, że możliwe będzie wykonanie powyższych zadań w ramach dotychczasowych środków osobowych oraz finansowych.

Niezależnie od tego, przewidziane w projekcie ustawy składanie oświadczeń majątkowych za pomocą środków komunikacji elektronicznej w formie dokumentu elektronicznego winno umożliwić na tyle wydajną i efektywną kontrolę Centralnego Biura Antykorupcyjnego oraz urzędów skarbowych, by również w tym zakresie możliwe było wprowadzenie projektowanej regulacji bez kosztów po stronie budżetu państwa bądź jednostek samorządu terytorialnego.

Szczegółowy i precyzyjny zakres uregulowań ustawowych dotyczących treści oświadczeń majątkowych winien z kolei wpłynąć na zmniejszenie liczby wątpliwości powstających w związku z wypełnianiem oświadczeń, a w konsekwencji na liczbę wszczynanych postępowań.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich							

(w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe (dodaj/usuń)								
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa								
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw								
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe								
	(dodaj/usuń)								
Niemierzalne	Budżet państwa	Projektowana regulacja powinna spowodować korzyści polegające na zwiększeniu prewencyjnego oddziaływania na osoby pełniące funkcje publiczne w zakresie zapobiegania ewentualnym zachowaniom polegającym w szczególności na przyjmowaniu korzyści majątkowych w związku z pełnieniem funkcji publicznej, a nadto przyczynić się do urealnienia mechanizmów kontroli składanych oświadczeń majątkowych. Dalszym skutkiem powinno być obniżenie się poziomu korupcji. Projektowane przepisy pozytywnie wpłyną na przebieg procesu stanowienia prawa oraz działalność lobbingsową i zawodową działalność lobbingsową. Zaproponowane regulacje wpłyną pozytywnie na transparentność życia publicznego.							
	(dodaj/usuń)								
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń									

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli
zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich
elektronizacji.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Według szacunków otrzymanych z Centralnego Biura Antykorupcyjnego około 500.000 osób w Polsce zobowiązanych jest do składania oświadczeń majątkowych. Dane mają charakter szacunkowy ze względu na brak możliwości ustalenia dokładnej liczby niektórych grup osób zobowiązanych do składania oświadczeń (np. liczby osób wydających decyzje w imieniu organów wykonawczych gminy).

Przedmiotowy projekt rozszerza katalog osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych na nowe grupy osób. Szacuje się zwiększenie liczby osób zobowiązanych do składania oświadczeń majątkowych na poziomie 330 tys. osób. Największy przyrost liczby osób, na które nałożony zostanie obowiązek składania oświadczeń, będzie miał miejsce w korpusie służby cywilnej i w grupie pozostałych pracowników urzędów państwowych oraz pracowników innych urzędów i jednostek organizacyjnych, do których stosuje się przepisy ustawy o służbie cywilnej lub ustawy pracowników urzędów państwowych. Obowiązek obejmie dodatkowo stosunkowo liczne grupy pracowników sądów,

wszystkich notariuszy i zastępców notarialnych, kuratorów sądowych, asesorów komorniczych, także wszystkich pracowników Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego, czy też osoby pełniące funkcje centralnych organów administracji rządowej bądź będące członkami tych organów, a także kierowników jednostek sektora finansów publicznych.

Niezależnie od powyższego zmianie ulegnie zakres obowiązku informacyjnego realizowanego przez osoby składające oświadczenia majątkowe. Intensywność zmian zależeć będzie od obecnego statusu tych osób, jako funkcjonariuszy publicznych. W obecnym stanie prawnym istnieje bowiem szereg regulacji odmienne określających katalog informacji, jakie winny zostać ujawnione w oświadczeniu majątkowym. Jako najistotniejsze elementy doprecyzowujące zakres przedmiotowy oświadczenia majątkowego (względem najbardziej powszechnego oświadczenia, składanego na podstawie ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne) należy wskazać informacje w przedmiocie: posiadanego ustroju majątkowego, posiadanych polis ubezpieczeniowych, czy informacji dotyczących możliwości dysponowania zasobami finansowymi innych podmiotów. Jednocześnie przewiduje się ustalenie w formie załącznika do ustawy wzoru oświadczenia majątkowego z precyzyjną instrukcją dla wypełniającego, dotyczącą sposobu i zakresu informacji podlegających ujawnieniu w oświadczeniu.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Brak wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się, że ustawa winna wejść w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. Realizacja zakładanych celów polegających na doprecyzowaniu katalogu informacji podlegających obowiązkowemu udostępnianiu na stronach BIP (w formie rejestru), określenie zasad prowadzenia działalności lobbingowej i zawodowej działalności lobbingowej oraz doprecyzowanie procesu stanowienia prawa, realizacja celu polegającego na rozwiązaniu problemu braku precyzji i spójności regulacji dotyczących składania oświadczeń majątkowych nastąpi z datą wejścia w życie, zaś cel polegający na zwiększeniu antykorupcyjnej roli oświadczeń majątkowych będzie realizowany po dacie wejścia w życie, stopniowo, w okresie, w którym poszczególne osoby pełniące funkcje publiczne będą obowiązane do składania oświadczeń majątkowych, zaś uprawnione podmioty do ich analizy.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

OŚWIADCZENIE MAJĄTKOWE

....., dnia..... r.
(miejscowość)

Część A

Ja, niżej podpisany(a), ...
(imiona i nazwisko oraz nazwisko rodowe)

.....
(miejsce zatrudnienia, stanowisko lub funkcja)

urodzony(a) ..... w.....

składam: oświadczenie majątkowe korektę oświadczenia majątkowego

w związku z objęciem stanowiska/funkcji, to jest na dzień .....

według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego

na dzień opuszczenia stanowiska/pełnienia funkcji, to jest na dzień .....

wezwany do złożenia oświadczenia majątkowego na dzień .....

Oświadczam, że na wskazany dzień:

pozostaję w ustroju wspólności majątkowej

pozostaję w ustroju rozdzielności majątkowej zawartej dnia .....

posiadam tylko majątek osobisty

I. ZASOBY FINANSOWE:

1. środki pieniężne gromadzone w walucie polskiej:

..... w gotówce

..... na rachunkach bankowych

..... na rachunkach w spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

2. środki pieniężne gromadzone w walucie obcej: ..... w gotówce

..... na rachunkach bankowych

3. środki w jednostkach funduszy inwestycyjnych(jakich) .....

.....

4. środki w jednostkach funduszy emerytalnych (jakich) .....
- .....
5. środki w polisach o charakterze kapitałowym (jakich) .....
- .....
6. środki na indywidualnych kontach emerytalnych .....
7. inne zasoby finansowej (jakie) .....
8. prawo do dysponowania zasobami finansowymi innych osób/podmiotów
- a) podstawa prawna dysponowania:
- .....
9. Papiery wartościowe i akcje notowane na giełdach:
- a. .... wartość zakupu..... wartość obecna: .....
- b. .... wartość zakupu..... wartość obecna: .....
- c. .... wartość zakupu..... wartość obecna: .....
- d. .... wartość zakupu..... wartość obecna: .....
- e. .... wartość zakupu..... wartość obecna: .....
- Papiery wartościowe zbyte w ciągu ostatniego roku lub od wypełnienia ostatniego oświadczenia majątkowego zamieszczam w części B
- W ciągu ostatniego roku lub po wypełnieniu ostatniego oświadczenia majątkowego nie posiadałem innych papierów wartościowych

II. NIERUCHOMOŚCI

1. Dom o powierzchni:

- a. ....m², o wartości:..... tytuł prawny: ..... rok nabycia .....,
powierzchnia działki, na której posadowiony jest dom ..... m²

majątek osobisty wspólność majątkowa

- b. ....m², o wartości:..... tytuł prawny: ..... rok nabycia .....,
powierzchnia działki, na której posadowiony jest dom ..... m²

majątek osobisty   wspólność majątkowa

2. Mieszkanie o powierzchni

a. ....m², o wartości:..... tytuł prawny: ..... rok nabycia.....

majątek osobisty   wspólność majątkowa

b. ....m², o wartości:..... tytuł prawny: ..... rok nabycia.....

majątek osobisty   wspólność majątkowa

3. Gospodarstwo rolne:

powierzchnia: ..... o wartości: ..... tytuł prawny: .....

rodzaj zabudowy: .....

majątek osobisty   wspólność majątkowa

4. Inne nieruchomości:

a) Rodzaj: ....., powierzchnia .....m², o wartości .....

rok nabycia ....., tytuł prawny: .....

majątek osobisty   wspólność majątkowa

b) Rodzaj: ....., powierzchnia .....m², o wartości .....

rok nabycia ....., tytuł prawny: .....

majątek osobisty   wspólność majątkowa

c) Rodzaj: ....., powierzchnia .....m², o wartości .....

rok nabycia ....., tytuł prawny: .....

majątek osobisty   wspólność majątkowa

Nieruchomości zbyte w ciągu ostatniego roku lub po wypełnieniu ostatniego oświadczenia majątkowego zamieszczam w części B

W ciągu ostatniego roku lub po wypełnieniu ostatniego oświadczenia majątkowego nie posiadałem innych nieruchomości

III. UDZIAŁY I AKCJE

Posiadam udziały/akcje w spółkach prawa handlowego — należy podać liczbę i emitenta udziałów:

1. ....

Stanowią one pakiet większy niż 10% udziałów w spółce lub reprezentują powyżej 10% głosów na walnym zgromadzeniu wspólników : tak nie

2. ....
Stanowią one pakiet większy niż 10% udziałów w spółce lub reprezentują powyżej 10% głosów na walnym zgromadzeniu wspólników : tak nie

3. ....
Stanowią one pakiet większy niż 10% udziałów w spółce lub reprezentują powyżej 10% głosów na walnym zgromadzeniu wspólników : tak nie

4. ....
Stanowią one pakiet większy niż 10% udziałów w spółce lub reprezentują powyżej 10% głosów na walnym zgromadzeniu wspólników : tak nie

Udziały zbyte w ciągu ostatniego roku lub po wypełnieniu ostatniego oświadczenia majątkowego zamieszczam w części B

W ciągu ostatniego roku, bądź/i po wypełnieniu ostatniego oświadczenia majątkowego nie posiadałem innych udziałów

IV SPÓŁKI OSOBOWE

1) Uczestniczę lub w czasie ostatniego roku uczestniczyłem osobowych spółkach prawa handlowego:

(należy podać nazwę, formę prawną i przedmiot działalności oraz datę rozpoczęcia/zamknięcia)

a) spółka: .....
wartość wniesionego wkładu: ....., data wniesionego wkładu: .....

b) spółka: .....
wartość wniesionego wkładu: ....., data wniesionego wkładu: .....

V. DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA

1. Prowadzę lub w okresie ostatniego roku prowadziłem działalność gospodarczą (należy podać nazwę, formę prawną i przedmiot działalności oraz datę rozpoczęcia/zamknięcia):

— osobiście .....
— wspólnie z innymi osobami .....

2. Zarządzam lub w okresie ostatniego roku zarządzałem działalnością gospodarczą lub jestem przedstawicielem, pełnomocnikiem takiej działalności (należy podać formę prawną i przedmiot działalności):

- osobiście .....
- wspólnie z innymi osobami .....

VI. MAJĄTEK NABYTY

W okresie ostatniego roku nabyłem(am) (nabył mój małżonek, z wyłączeniem mienia przynależnego do jego majątku odrębnego) od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków lub od komunalnej osoby prawnej, spółki zobowiązanej następujące mienie o wartości powyżej 10 000 zł (należy podać opis mienia i datę nabycia, od kogo):

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....

VII. UCZESTNICTWO WE WŁADZACH

1) Jestem członkiem organów zarządzających, nadzorczych lub kontrolnych spółek prawa handlowego, innych osób prawnych, w tym fundacji, stowarzyszeń i spółdzielni prowadzących działalność gospodarczą lub pełnię w nich funkcję pełnomocnika, likwidatora lub syndyka:

a) rodzaj członkostwa: ....., funkcja/stanowisko:.....,
nazwa podmiotu: .....,
okres pełnienia funkcji/stanowiska: .....,
rodzaj członkostwa: ....., funkcja/stanowisko:.....,

b) rodzaj członkostwa: ....., funkcja/stanowisko:.....,
nazwa podmiotu: .....,
okres pełnienia funkcji/stanowiska: .....,

c) rodzaj członkostwa: ....., funkcja/stanowisko:....., nazwa
podmiotu: .....,
okres pełnienia funkcji/stanowiska: .....,

Informacje o członkostwie w wymienionych organach/zajmowaniu wymienionych stanowisk w przeszłości, tj. w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień, zamieszczam w części B.

W ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień, nie pełniłem innych funkcji wymienionych organach/nie zajmowałem innych stanowisk w wymienionych podmiotach.

VIII. DOCHODY

Dochody i inne przysporzenie majątkowe uzyskane przez osobę zobowiązaną do składania oświadczeń majątkowych w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia majątkowego na wskazany dzień z tytułu:

1. Umów o pracę/stosunku służbowego
    - a. Kwota ..... pracodawca.....
    - b. Kwota ..... pracodawca`.....
  2. Umów zleceń
    - c. Kwota ..... zleceniodawca.....
    - d. Kwota .....zleceniodawca.....
  3. Umów o dzieło
    - e. Kwota .....zamawiający.....
    - f. Kwota ..... zamawiający.....
  4. Prowadzenia gospodarstwa rolnego .....
  5. Dopłat związanych z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.....
  6. Posiadania lub obrotu papierami wartościowymi: .....
  7. Posiadania akcji lub udziałów w spółkach handlowych .....
  8. Uczestnictwa w osobowych spółkach prawa handlowego .....
  9. Z tytułu zasiadania w organach spółek, spółdzielni, fundacji i stowarzyszeń (wskazać w których)
    - a. we władzach zarządzających .....
    - b. we władzach nadzorczych .....
    - c. we władzach kontrolnych .....
  10. Prowadzenia działalności gospodarczej .....
  11. Zarządzania działalnością gospodarczą .....
  12. Diet z tytułu pełnienia funkcji.....
  13. Renty/emerytury
  14. Innych źródeł (jakich) .....
- .....

IX. SKŁADNIKI MIENIA

Składniki mienia ruchomego o wartości powyżej 10 000 złotych oraz pojazdy mechaniczne (należy podać markę, model i rok produkcji) także zbyte w przeciągu roku od wskazanego w oświadczeniu dnia (podać datę zbycia):

.....

.....
.....
.....

Informacje o ruchomościach zbytych w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień, zamieszczam w części B.

W ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień, nie posiadałem innych ruchomości.

X. INNE PRAWA MAJĄTKOWE

Inne posiadane prawa majątkowe o wartości powyżej 10 000 złotych:

a) przedmiot prawa majątkowego: .....

b) przedmiot prawa majątkowego: .....

XI. ZOBOWIĄZANIA

Zobowiązania pieniężne o wartości powyżej 10 000 złotych, w tym zaciągnięte kredyty i pożyczki oraz warunki, na jakich zostały udzielone (wobec kogo, w związku z jakim zdarzeniem, w jakiej wysokości) także spłacone w przeciągu roku od wskazanego w oświadczeniu dnia (podać datę spłaty):

a) rodzaj zobowiązania: .....,

w związku z jakim zdarzeniem/cel: .....,

data powstania zobowiązania: ....., kwota zobowiązania (waluta): .....,

kwota pozostała do spłaty: .....,

termin spłaty, zgodnie z umową: .....

b) rodzaj zobowiązania: .....,

w związku z jakim zdarzeniem/cel: .....,

data powstania zobowiązania: ....., kwota zobowiązania (waluta): .....,

kwota pozostała do spłaty: .....,

termin spłaty, zgodnie z umową: .....

- Informacje o zobowiązaniach spłaconych i udzielonych w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień, zamieszczam w części B.
- W ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień, nie posiadałem innych zobowiązań.

Powyższe oświadczenie składam świadomy(a), iż na podstawie art. 84 ustawy z dnia o jawności życia publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz.) za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy grozi kara pozbawienia wolności.

Data .....

Podpis .....

Część B

1. Papiery wartościowe, udziały i akcje posiadane w spółkach prawa handlowego zbyte w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień:
  - a) nazwa emitenta: ....., liczba:....., data nabycia: .....,
cena nabycia: ....., cena zbycia: .....
  - b) nazwa emitenta: ....., liczba:....., data nabycia: .....,
cena nabycia: ....., cena zbycia: .....
  - c) nazwa emitenta: ....., liczba:....., data nabycia: .....,
cena nabycia: ....., cena zbycia: .....

2. Nieruchomości zbyte w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień:
  - a) rodzaj nieruchomości: .....,
powierzchnia: ....., rok nabycia: ....., cena nabycia:..... data
zbycia:..... cena zbycia: .....
  - majątek osobisty   wspólność majątkowa
  - b) rodzaj nieruchomości: .....,
powierzchnia: ....., rok nabycia: ....., cena nabycia:..... data
zbycia:..... cena zbycia: .....
  - majątek osobisty   wspólność majątkowa
  - c) rodzaj nieruchomości: .....,
powierzchnia: ....., rok nabycia: ....., cena nabycia:..... data
zbycia:..... cena zbycia: .....
  - majątek osobisty   wspólność majątkowa

3. Członkostwo w organach władz zarządzających, nadzorczych lub kontrolnych spółek prawa handlowego, innych osób prawnych, w tym fundacji, stowarzyszeń i spółdzielni lub pełnienie w nich funkcji pełnomocnika, likwidatora lub syndyka w przeszłości, tj. w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień:

- a) rodzaj członkostwa: ....., funkcja/stanowisko:....., nazwa podmiotu: .....,
okres pełnienia funkcji/stanowiska: .....,
rodzaj członkostwa: ....., funkcja/stanowisko:.....,
- b) rodzaj członkostwa: ....., funkcja/stanowisko:.....,
nazwa podmiotu: .....,
okres pełnienia funkcji/stanowiska: .....

4. Ruchomości zbyte w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień:

- a) rodzaj/nazwa/inne dane (marka, model, rok produkcji): .....
.....
.....
rok nabycia: ....., cena nabycia: ....., cena zbycia: .....
- b) rodzaj/nazwa/inne dane (marka, model, rok produkcji): .....
.....
.....
rok nabycia: ....., cena nabycia: ....., cena zbycia: .....
- c) rodzaj/nazwa/inne dane (marka, model, rok produkcji): .....
.....
.....
rok nabycia: ....., cena nabycia: ....., cena zbycia: .....

5. Zobowiązania powyżej 10 000 zł spłacone i udzielone w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień:

- a) rodzaj zobowiązania: .....
data powstania zobowiązania: ....., kwota zobowiązania (waluta): .....,
kwota spłaty/udzielona: .....,
- b) rodzaj zobowiązania: .....
data powstania zobowiązania: ....., kwota zobowiązania (waluta): .....,
kwota spłaty/udzielona: .....,

Powyższe oświadczenie składam świadomy(a), iż na podstawie art. 83 ustawy z dnia o jawności życia publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz.) za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy grozi kara pozbawienia wolności.

.....

(miejscowość, data)

.....

(podpis).

CZĘŚĆ C –nie podlegająca publikacji

1. Adres zamieszkania osoby składającej oświadczenie:

.....

PESEL _____

2. Miejsce położenia nieruchomości wymienionych w punkcie II części A (adres):

II 1. a. ....

II 1. b. ....

II 2. a. ....

II 2. b. ....

II 3 a. ....

II 4 a. ....

II 4 b. ....

II 4 c. ....

3. Osoba najbliższa:

a. ....obowiązana jest do złożenia oświadczenia majątkowego na podstawie art. 50 pkt .....

b. ....obowiązana jest do złożenia oświadczenia majątkowego na podstawie art. 50 pkt .....

c. ....obowiązana jest do złożenia oświadczenia majątkowego na podstawie art. 50 pkt .....

d. ....obowiązana jest do złożenia oświadczenia majątkowego na podstawie art. 50 pkt .....

3. Dane stron stosunków prawnych, opisanych w części A pkt I. 8 i pkt XI i części B pkt 5:

a. ....

b. ....

Powyższe oświadczenie składam świadomy(a), iż na podstawie art. 83 ustawy z dnia o jawności życia publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz.) za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy grozi kara pozbawienia wolności.

.....

.....

(data)

(podpis).

Instrukcja wypełnienia oświadczenia o stanie majątkowym.

Część A

- dane w oświadczeniu należy zamieszczać w sposób czytelny, pismem maszynowym lub starannym pismem odręcznym,
- osoba składająca oświadczenie wpisuje w oświadczeniu dane wskazane w odpowiednim punkcie, jeżeli jej dotyczy, w przeciwnym przypadku pozostawia ten punkt niewypełniony,
- w przypadku gdy wzór oświadczenia przewiduje możliwość udzielenia odpowiedzi alternatywnych właściwą opcję należy wybrać poprzez postawienie znaku „x” w odpowiedniej kratce,
- w przypadku gdy wzór oświadczenia nie pozwala na udzielenie wyczerpującej odpowiedzi w danej rubryce, odpowiedź tą należy zamieścić na dodatkowej karcie, zaznaczając przy tym, którego punktu oświadczenia ona dotyczy,
- w przypadku innych niż ustawowa wspólnota majątkowa ustrojów małżeńskich należy podać ich zakres i podstawę prawną tzn. wskazać właściwy akt notarialny lub orzeczenie sądu,
- należy wskazać dane dot. miejsca zatrudnienia/pelnienia funkcji i zajmowanego stanowiska/pelnionej funkcji związane z obowiązkiem złożenia oświadczenia majątkowego,
- biorąc pod uwagę, że oświadczenie majątkowe składane jest według stanu na konkretny dzień w części „C” należy wskazać informacje dotyczące zmian stanu majątkowego, które nastąpiły w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia,
- ilekroć w oświadczeniu jest mowa o posiadaniu rzeczy lub praw rozumie się przez to posiadanie w rozumieniu Kodeksu cywilnego.

I. Zasoby finansowe

Należy podać:

- informacje o posiadanych środkach pieniężnych zarówno w walucie polskiej jak i obcej, bez względu na ich formę przechowywania, w tym zgromadzonych na rachunkach bankowych, lokatach, w depozytach oraz w gotówce, jak również w walucie elektronicznej,
- informacje o emitencie oraz ilości, cenie nabycia i aktualnej wartości posiadanych instrumentów finansowych w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1997), pozostających w obrocie giełdowym,
- informacje o liczbie, cenie i dacie nabycia posiadanych jednostek funduszy inwestycyjnych oraz dane funduszu,
- informacje o rodzaju i cenie nabycia polis ubezpieczeniowych o charakterze kapitałowym,
- informacje o posiadanych zasobach ulokowanych w inwestycjach alternatywnych (np. rynek forex, inne),

- informacje o zasobach ulokowanych w usługach zapewniających płatności drogą elektroniczną;
- zasoby finansowe posiadane w kraju i za granicą,
- w odniesieniu do prawa dysponowania środkami finansowymi innych osób należy wskazać podstawę tego uprawnienia (pełnomocnictwo, prawo do dysponowania środkami zgromadzonymi na rachunku prowadzonym osób fizycznych na zasadzie art. 51 w zw. z art. 51a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe Dz. U. z 2017 r. poz. 1876),
- informacje o przynależności poszczególnych składników majątkowych (majątek osobisty, majątek objęty małżeńską wspólnością majątkową).

II. Nieruchomości

Należy podać:

- powierzchnię nieruchomości w m²,
- informacje o tytule prawnym do władania nieruchomością (własność, współwłasność: małżeńska lub z osobą trzecią - wielkość udziału, w odniesieniu do wyodrębnionych lokali udział w części wspólnej nieruchomości (w przypadku gdy przekracza on 25% powierzchni działki, na której posadowiony jest budynek), spółdzielcze własnościowe prawo, użytkowanie wieczyste, współużytkowanie wieczyste, dzierżawa, inna forma władania nieruchomością (podać jaka), z wyjątkiem, gdy tytułem posiadania nieruchomości jest najem,
- rok nabycia,
- jako wartość nieruchomości należy podać cenę jej nabycia/koszt budowy w sytuacji nabycia/wybudowania nieruchomości w okresie do 5 lat wstecz od chwili złożenia oświadczenia, a w przypadku gdy nabycie/budowa nieruchomości miały miejsce wcześniej niż ww. okres należy podać jej wartość szacunkową,
- informacje o nieruchomościach posiadanych w kraju i za granicą,
- powierzchnię działki na której posadowiony jest dom,
- w przypadku „Innych nieruchomości” należy określić, czy jest to działka budowlana/rekreacyjna/rolna/leśna/lokal niemieszkalny/inna.,
- informacje czy nieruchomość należy do majątku osobistego, czy majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową,

W przypadku gospodarstwa rolnego należy wykazać gospodarstwo odpowiadające definicji gospodarstwa rolnego zawartej w art. 53³ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 380, z późn. zm.¹

W odniesieniu do gospodarstwa rolnego należy podać:

- powierzchnię gospodarstwa w ha,
- informacje o rodzaju gospodarstwa, charakter prowadzonej działalności,
- informacje o rodzaju zabudowy (budynki mieszkalne, budynki gospodarcze, budowle, inne), ,
- informacje czy gospodarstwo należy do majątku osobistego, majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową,

¹ Za gospodarstwo rolne uważa się grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą, oraz prawami i obowiązkami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

- informacje o tytule prawnym do władania gospodarstwem (własność, współwłasność: małżeńska lub z osobą trzecią – wielkość udziału, użytkowanie wieczyste, współużytkowanie wieczyste, dzierżawa, udział we wspólnocie gruntowej, inny tytuł - podać jaki, w tym posiadane bez tytułu prawnego),
- rok nabycia,
- jako wartość gospodarstwa rolnego należy podać cenę jego nabycia w sytuacji nabycia gospodarstwa w okresie 5 lat wstecz od chwili złożenia oświadczenia, a w przypadku gdy nabycie gospodarstwa miało miejsce wcześniej niż ww. okres należy podać jego wartość szacunkową,
- informacje o innych nieruchomościach niepowiązanych z gospodarstwem rolnym należy wykazać w „innych nieruchomościach” (każdą oddzielnie).

III. Udziały i akcje

Należy podać:

- informacje o liczbie i wartości posiadanych udziałów lub akcji w spółkach prawa handlowego, emitencie oraz cenie nabycia – dotyczy również posiadanych przez małżonka, pozostającego we wspólności majątkowej,
- informacje o posiadaniu akcji niebędących przedmiotem obrotu giełdowego – te należy wykazać w punkcie Zasoby finansowe - Papiery wartościowe.
- informacje o posiadaniu udziałów lub akcji przedstawiających powyżej 10% kapitału zakładowego lub reprezentujących powyżej 10% głosów na walnym zgromadzeniu wspólników.

IV. Spółki osobowe

Należy podać:

- informacje o uczestnictwie w osobowych spółkach prawa handlowego,
- informacje o nazwie spółki, wartości wniesionego wkładu (sumy komandytowej) i datę wniesienia (ew. przedmiot działalności).

V. Działalność gospodarcza

Należy podać:

- nazwę/firmę, adres prowadzonej lub zarządzanej działalności gospodarczej²³, lub w której osoba jest przedstawicielem lub pełnomocnikiem,
- datę rozpoczęcia i ewentualnego zakończenia działalności,
- dominujący rodzaj/zakres prowadzonej lub zarządzanej działalności gospodarczej, lub w której osoba jest przedstawicielem lub pełnomocnikiem,
- informacje o uczestnictwie w spółce cywilnej (datę rozpoczęcia, NIP/REGON).

² Zgodnie z pojęciem działalności gospodarczej zdefiniowanym w art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 584, ze zm.), które stanowi, iż „działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.”

³ Zarządzanie działalnością gospodarczą oznacza pełnienie funkcji, z którą związane jest podejmowanie wiążących decyzji dotyczących tej działalności. Może to być zarówno funkcja w organie jednoosobowym (np. prezes, dyrektor), jak w organie wieloosobowym (np. zarząd).

VI. Majątek nabyty

Należy podać:

- informacje o nabyciu środków trwałych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴ (Dz.U. z 2016 r., poz. 1047, ze zm.) od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, jednostek samorządu terytorialnego, ich związków, samorządowej osoby prawnej, spółek Skarbu Państwa i spółek zobowiązanych, za cenę powyżej 10 000 zł, w roku poprzedzającym złożenie oświadczenia,
- Rodzaj środków trwałych, cenę nabycia, dane podmiotu od którego środki trwałe zostały nabyte.

VII. Uczestnictwo we władzach

Należy podać:

- informacje o członkostwie w organach spółek prawa handlowego, spółdzielni, lub innych osób prawnych - w tym fundacji, stowarzyszeń, samorządów zawodowych bez względu na prowadzenie działalności gospodarczej przez te podmioty lub informacje o pełnieniu funkcji pełnomocnika, prokurenta, likwidatora, syndyka,
- nazwy spółek prawa handlowego i innych podmiotów, o których mowa powyżej,
- rodzaj członkostwa, okres pełnienia funkcji lub zajmowania stanowisk (data początkowa/końcowa, nadal pełnię funkcję /stanowisko),
- informacje o członkostwie w stowarzyszeniach i organizacjach krajowych (np. związki łowieckie, korporacje zawodowe, itp.), korzystających w swojej działalności ze środków publicznych (nazwa podmiotu),
- informacje o członkostwie w stowarzyszeniach lub innych organizacjach zagranicznych lub międzynarodowych, korzystających w swojej działalności ze środków publicznych (nazwa podmiotu).

VIII. Dochody

Należy podać:

- informacje o dochodach brutto i innych przysporzeniach uzyskanych za rok poprzedzający złożenie oświadczenia, a w przypadku braku kosztów uzyskania przychodu należy wskazać przychód,
- informacje o źródłach uzyskanego dochodu brutto/przychodu, innego przysporzenia (wynagrodzenie ze stosunku służbowego, stosunku pracy itp., dieta z tytułu pełnienia funkcji, umowa zlecenie, umowa o dzieło, dochód z praw autorskich, emerytury i renty, zbycie nieruchomości bądź ruchomości, zbycie papierów, wartościowych, udziałów, akcji, działalność gospodarcza, członkostwo w organach osób prawnych, dywidendy, odsetki od pożyczek, odszkodowania, wygrane, najem, dzierżawa, inna działalność zarobkowa),

⁴ „15) środkach trwałych – rozumie się przez to, z zastrzeżeniem pkt 17, rzeczowe aktywa trwałe i zrównane z nimi, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, kompletne, zdatne do użytku i przeznaczone na potrzeby jednostki. Zalicza się do nich w szczególności: a) nieruchomości – w tym grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntu, budowle i budynki, a także będące odrębną własnością lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego, b) maszyny, urządzenia, środki transportu i inne rzeczy, c) ulepszenia w obcych środkach trwałych, d) inwentarz żywy (...).”

- dane identyfikujące podmiot, od którego uzyskano dochód brutto/przychód, inne przysporzenie, w przypadku uzyskania przysporzenia od osoby fizycznej (sprzedaż) należy wpisać: „osoba fizyczna”
- kwotę dochodu brutto/przychodu, innego przysporzenia, ewentualnie poniesionej straty,
- informacje dotyczące pełnionej funkcji/zajmowanego stanowiska/przedmiotu umowy w związku z którym uzyskano dochód brutto/przychód/inne przysporzenie.
- informacje o przychodzie/stracie uzyskanych z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego za rok ubiegły,
- informacje o rodzaju i wysokości dotacji/dopłat uzyskanych w roku ubiegłym, w tym dopłaty do zakupu sprzętu.

IX. Składniki mienia

Należy podać:

- informacje o rodzaju mienia ruchomego (np. pojazdy mechaniczne, sprzęt rolniczy, łódzie, dzieła sztuki, biżuteria, inne) wraz z podaniem nazwy i roku produkcji/wytworzenia,
- informacje czy mienie należy do majątku osobistego, czy majątku objętego małżeńską wspólnością majątkową,
- informacje o tytule prawnym do władania mieniem (własność, współwłasność małżeńska lub z osobą trzecią – wielkość udziału, użytkowanie, inny tytuł – wymienić), w tym posiadane bez tytułu prawnego,
- należy wykazać składniki mienia ruchomego o wartości powyżej 10.000 zł wchodzące w skład gospodarstwa rolnego, posiadanych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą.

X. Inne prawa majątkowe

Należy podać:

- informacje o prawach rzeczowych oraz innych prawach majątkowych niewykazanych w poprzednich punktach oświadczenia majątkowego, których źródło stanowią stosunki cywilnoprawne takie jak: prawo własności intelektualnej, prawo spadkowe, prawo do przedsiębiorstwa, licencja, powiernictwo, roszczenie o charakterze pieniężnym lub innym majątkowym.

XI. Zobowiązania

Należy podać:

- informacje o rodzaju zobowiązania (kredyt, pożyczka, wierzytelność, umowa poręczenia, inne),
- dane podmiotu, wobec którego zaciągnięto zobowiązanie (nazwę banku, instytucji, firmy, inną wraz z adresem, a w przypadku zobowiązań wobec osób fizycznych należy wpisać: „zobowiązanie wobec osoby fizycznej”),
- informacje o rodzaju zdarzenia, w związku z którym zaciągnięto zobowiązanie/udzielono pożyczki, cel zaciągniętego kredytu, np. kredyt na zakup mieszkania,
- kwotę zaciągniętego zobowiązania oraz kwotę pozostałą do spłaty (w przypadku umowy poręczenia nie podaje się kwoty pozostałej do spłaty),

- datę powstania zobowiązania,
- termin spłaty zobowiązania,
- wskazane powyżej punkty dotyczą również posiadanych wierzytelności, np. udzielonych pożyczek,
- obowiązek wykazania zobowiązań dotyczy również małżonka(i) w przypadku pozostawania w ustroju wspólności majątkowej,
- obowiązek wykazania zobowiązania w tej części oświadczenia istnieje wtedy gdy wartość zobowiązania przekracza 10 000 zł na dzień podlegający ujawnieniu w oświadczeniu majątkowym,
- obowiązek wypełnienia przedmiotowej rubryki występuje wówczas gdy kwota zobowiązania jednostkowo przekracza 10 000 zł, jak też w sytuacji gdy łączna kwota zobowiązań przekracza ten próg, np. obowiązek wykazania zobowiązania/wierzytelności występuje, gdy, np. posiadamy 5 kredytów, w których kwoty pozostałe do spłaty na dzień podlegający wykazaniu w oświadczeniu majątkowym wynoszą 6 000 zł w każdym z nich.

Część B

- należy podać informacje o wszystkich zmianach, które nastąpiły w ciągu roku od wskazanego dnia, na który powstał obowiązek złożenia oświadczenia lub od ostatniego oświadczenia złożonego na wskazany dzień, w zakresie danych wymienionych w wybranych rubrykach (punktach) formularza oświadczenia majątkowego w części A.

Część C

- należy podać adres zamieszkania i numer identyfikacyjny PESEL osoby składającej oświadczenie,
- należy podać adresy położenia nieruchomości wymienionych w punkcie II części A, w przypadku gdy nieruchomość nie posiada adresu należy podać dane o charakterze katastralnym pozwalające na identyfikację jej położenia.

Część A

ZGŁOSZENIE DO REJESTRU KORZYŚCI

**informacji o korzyściach uzyskiwanych przez osobę wymienioną w art. 46 ust. 7
ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego**

Ja,

.....
(stanowisko oraz imiona i nazwisko)

powołany/wybrany/zatrudniony¹ na stanowisko dnia² .....

zachowując największą staranność i kierując się swoją najlepszą wiedzą, stosownie do art. 46
ustawy z dnia ..... 2018 r. - o jawności życia publicznego (Dz. U. z 2018 r., poz. ....)
zgłaszam do Rejestru Korzyści następujące informacje o:

1) stanowiskach i zajęciach wykonywanych zarówno w administracji publicznej, jak i w
instytucjach prywatnych, z tytułu których pobieram wynagrodzenie, oraz pracy zawodowej
wykonywanej na własny rachunek:

.....
.....
.....

2) faktach materialnego wspierania prowadzonej przeze mnie działalności publicznej:

.....
.....
.....

3) darowiznie otrzymanej od podmiotów krajowych lub zagranicznych, której wartość
przekracza 50% najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, o którym mowa w art.
25 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U.
Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314):

.....
.....
.....
.....

¹ Niepotrzebne skreślić.

² Dotyczy pierwszego zgłoszenia na tym stanowisku.

4) wyjazdach krajowych lub zagranicznych nie związanych z pełnioną funkcją publiczną³:

.....
.....
.....

5) innych uzyskanych korzyściach, o wartościach większych niż wskazane w pkt 3, niezwiązanych z zajmowaniem stanowisk lub wykonywaniem zajęć albo pracy zawodowej, o których mowa w pkt 1:

.....
.....
.....

Oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdy albo zatajenie prawdy w Rejestrze Korzyści, na podstawie art. 84 ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.

.....
(data)

.....
(podpis)

Uwaga:

1. W przypadku gdy zgłaszający pozostaje w związku małżeńskim należy wypełnić część B.
2. Dane objęte Rejestrem Korzyści należy podać wg stanu na dzień objęcia stanowiska lub funkcji.
3. Wszystkie zmiany danych objętych Rejestrem należy zgłosić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia ich zaistnienia (art. 46 ust. 6 ustawy o jawności życia publicznego) – wypełniając kolejne zgłoszenie. Zgłoszenie to powinno obejmować wyłącznie zmiany objęte Rejestrem.
4. Ujawnienie informacji w Rejestrze Korzyści nie zwalnia od odpowiedzialności przewidzianej w ustawie, o której mowa w pkt 2, za niedopełnienie określonych w niej obowiązków (art. 46 ust. 10 ustawy).

---

³ Wymienić wyjazdy, których koszt nie został pokryty przez zgłaszającego lub jego małżonka albo instytucje ich zatrudniające, bądź partie polityczne, zrzeszenia lub fundacje, których są członkami.

ZGŁOSZENIE DO REJESTRU KORZYŚCI

**informacji o korzyściach uzyskiwanych przez małżonka osoby wymienionej w art. 46
ust. 7 ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego**

Ja,

.....
(stanowisko oraz imiona i nazwisko)

powołany/wybrany/zatrudniony⁴ na stanowisko dnia⁵ .....

zachowując największą staranność i kierując się swoją najlepszą wiedzą, stosownie do art. 46
ustawy z dnia .... 2018 r. - o jawności życia publicznego (Dz. U. z 2018 r., poz. ....) zgłaszam
do Rejestru Korzyści następujące informacje dotyczące żony/męża

..... O:
(imiona i nazwisko)

1) stanowiskach i zajęciach wykonywanych zarówno w administracji publicznej, jak i w
instytucjach prywatnych, z tytułu których żona/mąż pobiera wynagrodzenie, oraz pracy
zawodowej wykonywanej na własny rachunek:

.....
.....
.....

2) faktach materialnego wspierania prowadzonej przeze mnie działalności publicznej:

.....
.....

3) darowiznie otrzymanej od podmiotów krajowych lub zagranicznych, której wartość
przekracza 50% najniższego wynagrodzenia za pracę pracowników, o którym mowa w art.
25 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U.
Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314):

.....
.....
.....
.....

⁴ Niepotrzebne skreślić.

⁵ Dotyczy pierwszego zgłoszenia na tym stanowisku.

6) wyjazdach krajowych lub zagranicznych nie związanych z pełnioną funkcją publiczną⁶:

.....
.....
.....

7) innych uzyskanych korzyściach, o wartościach większych niż wskazane w pkt 3, niezwiązanych z zajmowaniem stanowisk lub wykonywaniem zajęć albo pracy zawodowej, o których mowa w pkt 1:

.....
.....
.....

Oświadczam, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za podanie nieprawdy albo zatajenie prawdy w Rejestrze Korzyści, na podstawie art. 84 ustawy z dnia ... 2018 r. o jawności życia publicznego.

.....
(data)

.....
(podpis)

Uwaga:

1. Dane objęte Rejestrem Korzyści należy podać wg stanu na dzień objęcia stanowiska lub funkcji.
2. Wszystkie zmiany danych objętych Rejestrem należy zgłosić nie później niż w ciągu 30 dni od dnia ich zaistnienia (art. 46 ust. 6 ustawy o jawności życia publicznego) – wypełniając kolejne zgłoszenie. Zgłoszenie to powinno obejmować wyłącznie zmiany objęte Rejestrem.
3. Ujawnienie informacji w Rejestrze Korzyści nie zwalnia od odpowiedzialności przewidzianej w ustawie, o której mowa w pkt 2, za niedopełnienie określonych w niej obowiązków (art. 46 ust. 10 ustawy).

---

⁶ Wymienić wyjazdy, których koszt nie został pokryty przez zgłaszającego lub jego małżonka albo instytucje ich zatrudniające, bądź partie polityczne, zrzeszenia lub fundacje, których są członkami.

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**
z dnia _____ 2018 r
w sprawie trybu przeprowadzania oraz sposobu dokumentowania wysłuchania publicznego

Na podstawie art. 25 ust. 4 ustawy z dnia _____ 2018 r. o jawności życia publicznego (Dz.U. poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa tryb przeprowadzania oraz sposób dokumentowania wysłuchania publicznego, o którym mowa w art. 25 ustawy z dnia ..... 2018 r. o jawności życia publicznego, zwanej dalej „ustawą”.

§ 2. Wysłuchanie publiczne może być przeprowadzone samodzielnie albo łącznie z międzyministerialną konferencją uzgodnieniową dotyczącą projektu aktu, o którym mowa w art. 22 ust. 1 ustawy, zwanego dalej „projektem”.

§ 3. 1. Wysłuchanie publiczne przygotowuje i prowadzi przedstawiciel komórki organizacyjnej urzędu, która opracowała projekt. W przypadku gdy projekt został opracowany w urzędzie zapewniającym obsługę organu podległego lub nadzorowanego przez Prezesa Rady Ministrów albo ministra kierującego działem administracji rządowej, wysłuchanie publiczne może być przygotowane i prowadzone przez przedstawiciela tego urzędu, za zgodą odpowiednio Prezesa Rady Ministrów albo ministra kierującego działem administracji rządowej.

2. W przypadku gdy wysłuchanie publiczne jest przeprowadzane łącznie z międzyministerialną konferencją uzgodnieniową, może je prowadzić również przedstawiciel komórki organizacyjnej urzędu właściwej do spraw prawnych, jeżeli koordynuje ona prace legislacyjne w urzędzie.

§ 4. Informacja o wysłuchaniu publicznym, o której mowa w art. 25 ust. 2 ustawy, wskazuje przedmiot wysłuchania publicznego oraz jego termin i miejsce.

§ 5. 1. W wysłuchaniu publicznym uczestniczą osoby wskazane jako uprawnione do reprezentowania podmiotu zainteresowanego pracami nad projektem.

2. W wysłuchaniu publicznym, ze strony jego organizatora, biorą udział osoby, które uczestniczyły w opracowaniu projektu rozporządzenia pod względem merytorycznym i prawnym.

3. Prowadzący wysłuchanie publiczne sporządza listę obecności jego uczestników.

§ 6. Podmiot organizujący wysłuchanie publiczne w szczególności:

- 1) kieruje przebiegiem wysłuchania publicznego;
- 2) zapewnia niezakłócony przebieg wysłuchania publicznego

§ 7. 1. Prowadzący wysłuchanie publiczne udziela głosu uczestnikom wysłuchania publicznego, tak aby umożliwić przedstawienie stanowiska wszystkim uczestnikom wysłuchania publicznego, którzy wyrażą taki zamiar.

2. Prowadzący wysłuchanie publiczne lub osoby, o których mowa w § 5 ust. 2, na bieżąco ustosunkowują się do racji i argumentów prezentowanych przez uczestników wysłuchania publicznego.

3. W przypadkach wymagających przeprowadzenia szczegółowej analizy lub dodatkowych konsultacji stanowisko wobec racji i argumentów prezentowanych przez uczestników wysłuchania publicznego może być przedstawione w terminie późniejszym, nie dłuższym niż 14 dni kalendarzowych, w formie pisemnej.

§ 8. 1. Przebieg wysłuchania publicznego dokumentuje się w formie protokołu.

2. Przebieg wysłuchania publicznego może być utrwalony za pomocą urządzeń rejestrujących dźwięk lub obraz.

3. Protokół wysłuchania publicznego zawiera w szczególności:

1) imiona i nazwiska osób zabierających głos w dyskusji w trakcie wysłuchania publicznego, wraz ze wskazaniem podmiotów, które reprezentują;

2) główne tezy opinii prezentowanych przez osoby, o których mowa w pkt 1;

3) stanowisko prowadzącego wysłuchanie publiczne wobec prezentowanych opinii.

4. Protokół wysłuchania publicznego lub zapis dźwięku lub obrazu utrwalający przebieg wysłuchania publicznego jest udostępniany w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej organu

odpowiedzialnego za opracowanie projektu.

§ 9. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca 2018 r.

**ROZPORZĄDZENIE
PREZESA RADY MINISTRÓW
z dnia ..... 2018 r.**

**w sprawie organizacji pracy, liczebności, składu oraz zasad wynagradzania członków Komisji
do spraw Rozstrzygania Konfliktu Interesów**

Na podstawie art. 41 ust. 10 ustawy z dnia ..... 2018 r. o jawności życia publicznego (Dz.U. poz. ....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa organizację pracy, liczebność i skład Komisji do spraw Rozstrzygania Konfliktu Interesów, zwanej dalej "Komisją", a także zasady wynagradzania członków Komisji.

§ 2. Komisja składa się z 12 członków powoływanych i odwoływanych przez Prezesa Rady Ministrów spośród kandydatów przedstawionych przez:

- 1) Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,
- 2) Ministra Sprawiedliwości,
- 3) ministra właściwego do spraw administracji publicznej,
- 5) ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- 6) ministra właściwego do spraw gospodarki
- 7) Ministra - Członka Rady Ministrów, którego zakres działania obejmuje zadania związane z działalnością służb specjalnych - jeżeli został powołany przez Prezesa Rady Ministrów.

§ 3. Członkiem Komisji może być osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych,
- 2) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- 3) posiada wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnienia funkcji członka Komisji i wykonywania powierzonych jej obowiązków oraz daje rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków,
- 4) posiada co najmniej pięcioletnie doświadczenie zawodowe w administracji publicznej.

§ 4. Członkostwo w Komisji ustaje z chwilą:

- 1) złożenia rezygnacji,
- 2) odwołania przez Prezesa Rady Ministrów,
- 3) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe,
- 4) śmierci.

§ 5. Spośród członków Komisji Prezes Rady Ministrów powołuje i odwołuje przewodniczącego Komisji i jego zastępcę.

§ 6. 1. Przewodniczący Komisji zapewnia sprawne i zgodne z prawem funkcjonowanie Komisji, w szczególności:

- 1) wyznacza skład do rozpatrzenia danej sprawy, w tym przewodniczącego składu,
  - 2) informuje Prezesa Rady Ministrów o okolicznościach uzasadniających odwołanie członka Komisji,
  - 3) składa Prezesowi Rady Ministrów coroczne sprawozdanie z prac Komisji,
  - 4) informuje Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów o okolicznościach uniemożliwiających mu przejściowo wykonywanie obowiązków przewodniczącego Komisji.
2. Jeżeli przewodniczący Komisji nie może wykonywać swoich obowiązków, jego obowiązki wykonuje zastępca.

§ 7. Członek Komisji informuje niezwłocznie przewodniczącego Komisji o :

- 1) okolicznościach uniemożliwiających mu przejściowo wykonywanie obowiązków członka

Komisji;

2) przypadkach wyłączenia, o których mowa w art. 27 z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257).

§ 8. 1. Wnioski, o których mowa w art. 41 ust. 3 oraz art. 42 ust. 3 ustawy z dnia ..... 2018 r. o jawności życia publicznego, osoby, o których mowa w § 1, kierują do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

2. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów przekazuje wniosek przewodniczącemu Komisji.

3. Przewodniczący Komisji wyznacza skład do rozpatrzenia danej sprawy, w tym przewodniczącego składu, i przekazuje wniosek przewodniczącemu składu.

4. Przewodniczący składu wyznacza termin i miejsce posiedzenia, zawiadamiając o tym pozostałych członków składu.

5. Posiedzenia składu odbywają się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

6. Decyzje i opinie Komisji są podejmowane zwykłą większością głosów.

§ 9. Członkom Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 100 zł za udział w posiedzeniu składu rozpatrującego sprawy wszczęte na podstawie wniosków, które wpłynęły do Komisji.

§ 10. Wydatki związane z działalnością Komisji są pokrywane z budżetu państwa w części dotyczącej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 marca 2018 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 2018 r.

w sprawie określenia wzorów formularzy stosowanych przy zgłaszaniu zainteresowania pracami nad projektami aktów normatywnych

Na podstawie art. 26 ust. 11 ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz.) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa wzór:

- 1) urzędowego formularza zgłoszenia zainteresowania pracami nad projektem założeń projektu ustawy, projektem ustawy, projektem rozporządzenia lub projektem innego dokumentu rządowego w szczególności strategii, programu, sprawozdania, informacji, stanowiska Rządu do pozarządowego projektu ustawy lub innego stanowiska, przewidzianego w obowiązujących przepisach, zleconego przez Radę Ministrów lub Prezesa Rady Ministrów albo przygotowywanego za jego zgodą w celu przedstawienia Radzie Ministrów oraz projekt uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, który stanowi załącznik Nr 1 do rozporządzenia;
- 2) zestawienia podmiotów finansujących działalność statutową podmiotu zaangażowanego zainteresowanego pracami nad projektem, o którym mowa w pkt 1, który stanowi załącznik Nr 2 do rozporządzenia;
- 3) zestawienia źródeł dochodów osoby fizycznej niebędącej lobbystą zawodowym, który stanowi załącznik Nr 3 do rozporządzenia;
- 4) zestawienie oświadczenia lobbysty zawodowego lub pełnomocnika lobbysty zawodowego, który stanowi załącznik Nr 4 do rozporządzenia.

§ 2. Wzór urzędowego formularza zgłoszenia zamieszcza się w centralnym repozytorium wzorów dokumentów elektronicznych.

§ 3. Zmiany danych zawartych we wniesionym urzędowym formularzu zgłoszenia dokonuje się przez wypełnienie i wniesienie nowego urzędowego formularza zgłoszenia.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 2018 r.

ZGŁOSZENIE ZAINTERESOWANIA PRACAMI NAD PROJEKTEM - ZGŁOSZENIE ZMIANY DANYCH*		
.... (tytuł projektu aktu normatywnego – zgodnie z jego treścią udostępnioną w Biuletynie Informacji Publicznej lub informacją zamieszczoną w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów, Prezesa Rady Ministrów albo ministrów)		
A. OZNACZENIE PODMIOTU ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM		
1.	Nazwa/imię i nazwisko*.....	
2.	Adres siedziby/adres miejsca zamieszkania*.....	
3.	Adres do korespondencji i adres e-mail.....	
B. WSKAZANIE OSÓB UPRAWNIONYCH DO REPREZENTOWANIA PODMIOTU WYMIENIONEGO W CZĘŚCI A W PRACACH NAD PROJEKTEM		
Lp.	Imię i nazwisko	Adres
1		
2		
3		
4		
5		
C. INTERES, KTÓRY PODMIOT ZAANGAŻOWANY LUB LOBBYSTA ZAWODOWY PRZEDSTAWIA W ODNIESIENIU DO DANEJ REGULACJI, ORAZ PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ, O KTÓRYCH UWZGLĘDNIENIE W PROJEKCIE BĘDZIE ZABIEGAĆ		

D. ZAŁĄCZONE DOKUMENTY		
Lp.		
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
E. Niniejsze zgłoszenie dotyczy uzupełnienia braków formalnych/zmiany danych* zgłoszenia dokonanego dnia		
F. OSOBA SKŁADAJĄCA ZGŁOSZENIE		
Imię i nazwisko	Data	Podpis

* Niepotrzebne skreślić.

Pouczenie:

1. Jeżeli zgłoszenie ma na celu uwzględnienie zmian zaistniałych po dacie wniesienia urzędowego formularza zgłoszenia lub uzupełnienie braków formalnych poprzedniego zgłoszenia w nowym urzędowym formularzu zgłoszenia należy wypełnić wszystkie rubryki, powtarzając również dane, które zachowały swoją aktualność.
2. Część B formularza wypełnia się w przypadku zgłoszenia dotyczącego jednostki organizacyjnej oraz w sytuacji, gdy osoba fizyczna, która zgłasza zainteresowanie pracami nad projektem założeń projektu ustawy lub projektem aktu normatywnego, nie będzie uczestniczyła osobiście w tych pracach.
3. W części D formularza, stosownie do okoliczności, uwzględnia się dokumenty, o których mowa w art. 26 ust. 6 ustawy z dnia 2018 r. o jawności życia publicznego, a także pełnomocnictwa do wniesienia zgłoszenia lub do reprezentowania podmiotu w pracach nad projektem aktu normatywnego.
4. Część E formularza wypełnia się w przypadku uzupełnienia braków formalnych lub zmiany danych dotyczących wniesionego zgłoszenia.

ZESTAWIENIE PODMIOTÓW FINANSUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWĄ PODMIOTU ZAANGAŻOWANEGO ZAINTERESOWANEGO PRACAMI NAD PROJEKTEM			
Nazwa podmiotu finansującego (firma)	NIP	Imię i nazwisko*	PESEL

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

.....

(podpis)

* Należy podać w przypadku, jeżeli osoba fizyczna nie prowadzi działalności gospodarczej.

ZAŁĄCZNIK NR 3

do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2018 r. (poz.)

ZESTAWIENIE ŹRÓDEŁ DOCHODÓW Z OKREŚLENIEM PODMIOTÓW FINANSUJĄCYCH OSOBĘ FIZYCZNĄ ZA OKRES DWÓCH LAT POPRZEDZAJĄCYCH ZGŁOSZENIE DZIAŁAJĄCĄ W IMIENIU WŁASNYM, NIEBĘDĄCĄ LOBBYSTĄ ZAWODOWYM LUB PEŁNOMOCNIKIEM LOBBYSTY ZAWODOWEGO			
Nazwa podmiotu finansującego (firma)	NIP	Imię i nazwisko*	PESEL

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

.....

(podpis)

* Należy podać w przypadku, jeżeli osoba fizyczna nie prowadzi działalności gospodarczej.

OŚWIADCZENIE LOBBYSTY ZAWODOWEGO BĘDĄCEGO OSOBĄ FIZYCZNĄ LUB PEŁNOMOCNIKA LOBBYSTY ZAWODOWEGO, WSKAZUJĄCE PODMIOTY, KTÓRYCH INTERES REPREZENTUJE W PRACACH NAD OKREŚLONYM PROJEKTEM			
Nazwa podmiotu (firma)	NIP	Imię i nazwisko *	PESEL

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia

.....

(podpis)

* Należy podać w przypadku, jeżeli osoba fizyczna nie prowadzi działalności gospodarczej.